

EVANGÉLIKUS Élet

A tehercipeléstől
a szabadsáig

Egytest a mi hazánk
Fabiny Tamás püspök gondolatai

Örömteli vállalkozás

Házi finomságok és vendéglátás a Balaton közelében • 29. oldal

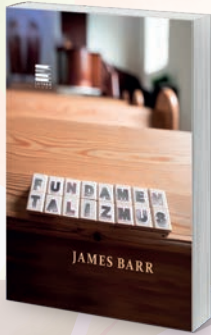

HÁZHoz VISSZÜK A KÖNYVET!

#maradjotthon

Ki sem kell mozdulnia, házhoz jön az olvasnivaló.

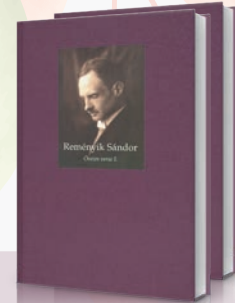
A Luther Kiadó könyveiből most **KEDVEZMÉNNYEL** vásárolhat.

James Barr:
FUNDAMENTALIZMUS
1950 Ft helyett 1755 Ft

Ittész Szilvia:
TANÁRNŐ, KÉREM!
2400 Ft helyett 2160 Ft

REMÉNYIK SÁNDOR
ÖSSZES VERSE
6000 Ft helyett 5100 Ft

HÁLÓBA KERÍTVÉ
Konferencia az evangélikus lelkészek és az állambiztonság kapcsolatáról
1390 Ft helyett 973 Ft

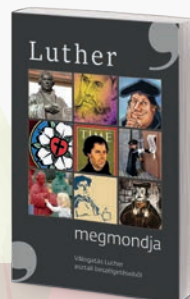
HÁLÓ 2.
Egyházvezetők 1.
3200 Ft helyett 2240 Ft

Timothy Keller:
GYÜLEKEZET A KÖZPONTBAN
4900 Ft helyett 3920 Ft

HATÁRIDŐNAPLÓ LUTHERREL
3200 Ft helyett 1000 Ft

LUTHER MEGMONDJA
Válogatás Luther asztali beszélgetéseiből
1500 Ft helyett 1125 Ft

ÚTMUTATÓ OLVASMÁNYOKKAL
790 Ft helyett 395 Ft

VÁSÁRLÁSÁVAL TÁMOGASSA AZ EVANGÉLIKUS KÖNYVKIADÁST!

BOLT.LUTHERKIADO.HU

Vár a mi Istenünk!

Pünkösöd után már – a legtöbb helyen – újranyitott templomainknak örvendhetünk, elsőként mégis a száz évvel ezelőtti történelmi traumára emlékező írásainkat ajánlom olvasóink figyelmébe. Ahogyan szerzőink, Fabiny Tamás elnök-püspök, Gáncs Péter nyugalmazott püspök és Kertész Botond történész is írják a trianoni békediktátum hazánkat és egyházunkat érintő hatásairól szólva: a sebek gyógyítása, az összetartozás erősítése és a közös jövő építése, a megújulás lehetőségének megteremtése a mi feladatunk. „Mert ha azt kérdik tőlünk gyermekeink, hogy hiszünk-e az 1000 éves haza feltámadásában, mi ezzel a jelszóval felelünk: Igen! Igen! Százszor igen!” – vallotta dr. Hittrich Ödön, a fasori gimnázium igazgatója a diákjai előtt 1920. június 4-én elmondott, e lapszámunkban is olvasható beszédében, és mi sem tehetünk mást, mint hogy egyházunkért, hazánkért, a magyarságért felelős emberekként élünk.

A kijárási korlátozás utáni első címlapriportunkban a somogyi dombok közé látogatunk. Egy példaértékű vállalkozást mutatunk be, amelyet a „védd és vedd a hazait” jegyében vezetnek tulajdonosai, egy fiatal házaspár.

A karanténlét sokakat megviselt, így szándékosan több lélekerősítő, lelki tartalmú írást adunk közre; olvashatnak a megrendülésről, az imáinkban megfogalmazódott kérésekről és azok beteljesüléséről vagy éppen az éveken át tartó terhek cipeléséről. Miért jó evangélikusnak lenni? – az e témában meghirdetett pályázatunk nyertes írásainak második része is helyet kapott e lapszámunkban.

Végezetül álljon itt Makoviczky Gyula nagykanizsai lelkész frappáns hívogató mondata, amely evangélikus köszönésünknek egy most igen aktuális parafrázisa: „Vár a mi Istenünk!” Templomainkban és szívünkben újra és mindig.

■ KÉZDI BEÁTA

Trianon pünkösdsje

„Száz évvel a trianoni döntés után sem nemzetként, sem egyházként nem sikerült még elvégeznünk a gyázmunkát” – írja Kertész Botond történész a sokkot követő két évtizedet áttekintő írásában.

21. oldal

Lillalulla tündérbertje

A somogyi dombok között megbúvó vendégházban járva felismert értékekről, felülről kapott erőről, a családi összefogás ajándékáról és a hit útjairól beszélgettünk az evangélikus tulajdonosokkal.

29. oldal

Kreatív szeretettel

A kelenföldi evangélikus gyülekezet nemrég avatta fel „adok-kapok” dobozát, amelybe a rászorulónak szánt tartós élelmiszereket lehet elhelyezni. Gáncs Tamást, a gyülekezet igazgató lelkészét kérdeztük a kezdeményezéséről.

37. oldal

TARTALOM

Láthatóan evangélikus, Oratio oecumenica	4
A vasárnap igéje • László Virgil	5
Új nap – új kegyelem • Zsugyel Kornél	6
A hónap igéje – június • Balicza Iván	7
Krónika • Hírek, tudósítások	8
Égtájéoló • Fabiny Tamás írása	16
Portré • Osgyán Gáborné óvodapedagógus	18
Múltidéző • A Fasor igazgatója a békediktátumról	19
Pályázat • Trianon 100	20
Fókusz • Trianon pünkösdsje – Kertész Botond írása	21
Interjú • Testet, lelket tápláló, tisztító ajándékok Balatonszárszón	24
Evangélikus.hu-szemle • A korona nem a vírusé, hanem az Istené	25
Interjú • A távoktatásról egy történelemtanár szemével	26
Élő víz • Gáncs Tamás rovata	28
Riport • Lillalulla tündérbertje	29
Ajánló • Luther Válogatott Műveinek 4. kötete	32
Tallózó • Gyülekezeti lapok, keresztény hírportálok, blogok szemléje	33
Kultúrkörök • Luther és Esterházy egy fedél alatt	36
Interjú • Evangéliumhirdetés Márton-lárával Kelenföldön	37
Jegyzet • A tehercipeléstől a szabadságig – Galambos Ádám írása	38
Jegyzet • Méltó vagy méltatlan – Füller Tímea írása	39
Fókusz • „Rendezni végre közös dolgainkat...”	40
Szemle • Budapest legrövidebb utcája a Miatyánk nevet viseli	41
Fókusz • Miért jó evangélikusnak lenni? – 2.	42
Kötőszó-szemle • Vallássérültek ösztintén	44
Gyermekeknek • Füller Tímea rovata	46
Krónika • Hírek, tudósítások	49
Oratio oecumenica	56
A vasárnap igéje • Pelikán András	57
Új nap – új kegyelem • Zsugyel-Klenovics Katalin	58

LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Molnár Attiláné, Ibolya élelmiszer-eladó, presbiter – Monok. Nagyon örülök, hogy abban a községben születtem, amelyikben az evangélikus Kossuth Lajos is. Sok kiránduló jön hozzánk, hogy megnézzék Kossuth szülőházát. Ilyenkor megmutatjuk nekik az evangélikus kápolnánkat is, valamint a tállyai templomot, ahol Kossuthot keresztelték. Egész életemben itt éltem, tősgyökeres evangélikus vagyok. Férjem római katolikus volt, de látta, hogy nekem fontos az evangélikusság, ezért itt, az evangélikus kápolnában volt az esküvőnk. Gyermekeimmel és a férjemmel együtt ebbe a kicsi, de számunkra nagyon kedves kápolnába járunk istentiszteletre.

Az istentisztelet számomra lelki feltöltődést jelent, de az ott hallottak meghatározzák az emberekkel való kapcsolatomat is. A hit segít abban, hogy másoknak segítsék, hogy jó szándékú és jóakarátú legyek. Arra törekszem, hogy esendőségem ellenére úgy éljem az életemet, és úgy neveljem a gyermekeimet, ahogyan azt a Jóisten szeretné.

Férjemmel minket úgy neveltek, hogy Istenben hinni jó. Ezt szeretnék a gyermekeinknek is továbbadni. Esténként, lefekvés előtt együtt imádkozunk. Ezek meghitt pillanatok az életünkben, szeretetben vagyunk együtt.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Lelkészek és lelkigondozók várják a lelki segítségre vágyókat

Április közepétől a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának égisze alatt működik az az ökumenikus egyházi lelkeségély-vonal, amely a (+36) 80/496-005-ös ingyenes zöldszámmon hívható mindennap 8 és 20 óra között. A különböző felekezetek közel hatvan önkéntese között mintegy húsz evangélikus lelkész és lelkigondozó is fogadja a hívásokat.

Az anonim beszélgetés alkalmával sem a hívó, sem a véletlenszerűen kapcsolt ügyeletes kiléte nem válik ismertté.

A beszélgetésről nem készül felvétel, és az ügyeletes titoktartás kötelezi. A szolgálat lehetősége telefonbeszélgetésre korlátozódik, és lelki segítséget tud kínálni, anyagi jellegűt nem. A megadott számon azoknak a hívását várják, akiknek fontos, hogy az őket valamilyen módon megterhelő járványügyi helyzetben keresztyén szemléletű lelki segítséget kapjanak.

■ NÉMETH ZOLTÁN

MEE OI Gyülekezeti és Missziói Osztály

ORATIO OECUMENICA

Mennyei Atyánk, minden jó forrása! Hálát adunk naponként megtapasztalható kegyelmedért, amellyel elhalmozol bennünket a járvány idején is. Segíts észrevennünk minden ajándékodat. Köszönjük az életet; add meg nekünk, hogy értékeljük azt, ami a szemünk előtt van.

Úr Jézus Krisztus, aki megnyitottad előttünk a menny kapuját! Legyen áldásod szereteteinken, különösen azokon, akikkel még nem lehetünk közel egymáshoz a veszélyhelyzet miatt. Hálaadás van a szívünkben azokért, akik házastársakként egymást nyitott szívvel hordozzák, és mindazokért, akik felebarátaikat munkájukkal segítik a mindennapi élet körforgásában. Óvd mindannyiukat, akik naponta útra kelnek, hogy munkahelyükön másokat támogassanak, kiszolgáljanak.

Őrizd meg azokat is, akik a megélhetés gondjai miatt aggódnak, akiknek az életét családi feszültségek rombolják, vagy más miatt kerültek kilátástalan helyzetbe. Urunk, maradj velünk, viselj gondot egész világunkra, országunkra, egyházunkra, és minden vezetőjének adj bölcsességet!

Szentlélek Isten, akiben rejlik minden gazdagság és ismeret mély forrása! Mutasd meg számunkra az új utat, amelyen járnunk kell a karantén utáni óvatos nyitás időszakában. Hadd töltse be szívünket a feléd hangzó ének maszkjaink ellenére kendőzetlenül; hadd legyen megérintő az igehirdetés az érintésmentes istentiszteletek ellenére is. Te vagy az, akit mostanában még közelebb engedtünk magunkhoz; maradj velünk és bennünk.

Szentháromság egy igaz Isten! Adj dolgozók hétköznapiakat és pihentető ünnepeket; add, hogy szívünkbe ne fészkeljen be a félelem és az aggodalom; adj apróságokon is örömről fakadó lelkületet.

Dicsérünk téged, mert tőled, általad és rád nézve van minden, tiéd a dicsőség mindörökké. Ámen.

Szentháromság ünnepe – Lk 10,21-22

Felfedi az Úr önmagát

Kicsipünkösöd. Szentháromság ünnepe a pünkösödöt követő vasárnap, amelyet a székelemek kicsipünkösödnek is neveznek. A mai ígénk által leírtakat is tekinthetjük egyfajta kicsi pünkösödnek, hiszen ahogy Lukács hangsúlyozza, Jézus a Szentlélek által ujjong afelett, hogy Isten kijelenti magát. A Szentlélek tölti be szívét, és indítja őt Atyja magasztalására.

A krisztusi értékrend. Édesanyám mindig arra int, hogy a prédikációm ne legyen elvont, magas fellegekben szárnyaló, hanem az derüljön ki belőle, hogy neki, „egyszerű hívőnek” mit kell akkor most tennie. Mi az ő konkrét feladata az ige alapján? Nos, hogy Lk 10,21-22 alapján mit kell tenniük az „egyszerű hívőknek”, azt megmondani nem tudom – hacsak nem azt, hogy együtt örvendezhetnek Jézussal.

istenkapcsolatunk önátélésünk centrumában való megélése – meddő törmelék, sitt csupán (vö.: Fil 3,8!), nem pedig tápanyagban gazdag termőföld, amelyben Isten valódi ismerete szárba szökkenhetne. Erre figyelmeztet más oldalról az apostol is: „...az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet pedig épít.” (1Kor 8,1)

Ahogy az anyagi értelemben véve gazdagnak nehéz bemenni a mennyek országába (Mt 19,23), ugyanígy az informatív ismeretekben vagy kimagasló értelmi képességekben való bővelkedés által markánsan megformált önképünk is lehet a szív alázatának nagy akadálya. Így akár előfordulhat az is, hogy adott esetben egy segédmunkás lényegi istenismerete sokszorosan felülmúlja a teológia egyetemi professzoráét. S mint tudjuk, a lényeg a lényeg... „Elrejtetted ezeket a bölcsék és értelmesek előtt, és felfedted az egyszerű embereknek. Igen, Atyám, mert így láttad jónak.”

Akinek a Fiú akarja. Jézus szerint egyedül a Fiú tudja, hogy ki az Atya, és az, akinek a Fiú akarja kijelenteni. Ha más nem, ez alázatra kell, hogy intsen minket. Luther Márton utolsó feljegyzése a halála előtt ez volt: „Bizony koldusok vagyunk, ez az igazság.” Luther felismerése egyenesen következik Jézus fenti tanításából. Reformátorunk utolsó hitvallását azonban nem a hűvös logikai dedukció mondatja ki, hanem élet- és hittapasztalatának esszenciális összegzéseként fogalmazódik meg. Ez is egy olyan kijelentés tehát, amelyet nem (pusztán) értelmileg kell felfognunk, hanem mélyen átélünk a valóságát.

Isten koldusává, avagy – evangéliumi szakaszunk képével élve – neki kiszolgáltatott, az ő gondoskodására, irántunk való szeretetére teljesen ráhagyatkozó „csecsemővé” lenni: ez az egyetlen lehetőségünk arra, hogy Isten önközlése

Azonban van egy jó hírem a számukra, persze amennyiben a krisztusi értelemben véve „egyszerű hívők”. Megváltónk látásmódja szerint Isten a szívükben egyszerű, őhozzá gyermeki hittel, bizalommal fordulókat – a görög eredetiben szó szerint: csecsemőket – méltatja arra, hogy lényének titkát felfedje előttük. A világ szemében értelmesek és bölcsék pedig hiába analizálják szellemi laboratóriumaikban a Bibliát akár a legminuciózusabban a darabjaira bontva, vagy építenek fel egyre komplikáltabb és szofisztikáltabb teológiai gondolatrendszereket, lényegi értelemben nem juthatnak igazán közel Isten – számukra elrejtett – valójához, hacsak az ő színe előtt nem lesznek ők is olyanok, mint a kisgyermek (Mt 18,3).

A pusztán ráció információkban túltengő ismeretgazdagsága – hacsak nem társul hozzá egzisztenciális mélység, azaz az

a szívünkig hatolóan feltáruljon előttünk. Pál apostol is erre jut: „Ezért tehát nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” (Róm 9,16)

Milyen jó nekünk, hogy a Szentháromság egy igaz Isten könyörülő Isten! Övé legyen minden dicséret!

■ LÁSZLÓ VIRGIL

Imádkozzunk! Dicsérendő Szentháromság! E mai napon a te irgalmadba ajánlom járásomat-kelesemet, minden cselekedetemet és tervemet. Kérlek, nyisd meg szívemet és ajkamat, hogy dicsérjem és magasztaljam nevedet, mely egyedül szent minden név között. Mivel pedig szent neved dicséretére teremtettél engem, engedd, hogy dicséretedre éljek, és neked szolgáljak szeretetben és félelemben. Ámen. (Augustinus nyomán – EÉ 729. o.)

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (június 7.) Isten országának ezt az evangéliumát pedig hirdetik majd az egész világon, bizonyosságul minden népnek; és akkor jön el a vég. Mt 24,14 (Zsolt 98,9; Jn 3,1–8[9–15]; Róm 11,[32]33–36; Zsolt 145) Isten soha nem végez fél munkát. Jézus maroknyi csapata azt az életre szóló küldetést kapta, hogy az egész világra vigyék el tanítását. Tudjuk, hogy ez még mindig nem történt meg. Sokan vannak, akik még nem hallották az evangéliumot, akikhez még nem jutott el az életet adó üzenet. A küldetést a mi nemzedékünknek is teljesítenie kell. Azon kell munkálkodnunk, hogy megtaláljuk azokat a hatékony lehetőségeket, amelyek segítenek célba juttatni a jó hírt. Nem jöhet el addig Isten vágyott országa, amíg Isten akarata be nem teljesedik.

Hétfő (június 8.) Beszéljetelek szívhez szólóan Jeruzsálemmel, és hirdessétek neki, hogy letelt rabsága, megbűnhődött bűnéért... Ézs 40,2 (Róm 8,21; 2Móz 3,13–20; Tit 2,1–15) „Jól csak a szívével lát az ember” – mondta a róka a kis hercegnek Antoine De Saint-Exupéry *A kis herceg* című meséjében. Hiába minden észbeli tudás, racionális érv, matematikai bizonyíték, mert a lényeg az, hogy a szív érezze, tudja és lássa: van remény, van kiút, van szabadulás. Isten azért küldi követeket, hogy eljuttassa a szívekig az üzenetét megbocsátásáról és szabadításáról. Te hogy látod őt: csupán ésszel vagy szívvel is?

Kedd (június 9.) Ne keresse senki a maga javát, hanem a másét. 1Kor 10,24 (2Móz 20,15; Ézs 43,8–13; Tit 3,1–15) Tekintettel lenni a másik emberre egyáltalán nem divatos manapság. Sőt az ember könnyen értetlenség, gyanakvás vagy neveltség tárgya lehet miatta. Már-már gyanús ez ebben az énközpontú világban. Pedig nem más áll a háttérben, mint Istennek a szeretete, aki mindent értünk, emberekért tett. Jézus azért jött, hogy önzetlenül minden emberen segítsen. Ő nem elvenni akar tőlünk, hanem meg akar ajándékozni. Élettel, kegyelemmel, szeretettel, hogy mi is boldogan adjuk tovább azt, amit mi is csak kaptunk, de ami mindennél drágább.

Szerda (június 10.) A lisztesfazék nem ürült ki, az olajoskorsó sem fogyott ki az Úr ígérete szerint, ahogy ígéjében, Illés által, megmondta az Úr. 1Kir 17,16 (Mk 6,41–42; ApCsel 17,[16]22–34; Filem 1–25) A kijárási korlátozások idején a napi szükségletekről gondoskodó élelmiszerüzletek zavartalanul üzemeltek. Folyamatos volt az ellátás és a kiszolgálás. Jól elváltak egymástól a nélkülözhetetlen és a nélkülözhető árucikkek. Jó tudni, hogy Isten még a legnagyobb ínség idején sem feledkezik el rólunk.

Naponta megajándékoz mindazzal, ami a túléléshez kell. Elsősorban azzal, hogy nem hagy bennünket bátorító üzenet nélkül. Értésít szeretetéről, amely soha el nem fogy. Így hozzon bármit az élet, mindig van kihez fordulnunk.

Csütörtök (június 11.) Lelkünk megmenekült, mint a madár a madarász töréből. A tör összetört, és mi megmenekültünk. Zsolt 124,7 (ApCsel 12,7; Ef 4,1–7; 1Kir 1,1–27) A szabadságnak jó íze van. Pláne akkor, ha tudjuk, milyen a rabság, milyen a veszélyeztettség. Mi, emberek a szabadságunkat Istennek köszönhetjük. Ő az, aki megment minket a ránk leselkedő veszélyekből. Kiszabadít és megóv, hogy teljes életet élhessünk, és megízleljük az igazi örömet. Jó ezt tudni, és jó erre emlékezni, ahogyan a zsoltáros is teszi. Szívében ott a hála és az örvendezés.

Péntek (június 12.) Jézus mondja: Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket: maradjatok meg az én szeretetemben! Jn 15,9 (Jer 12,3a–b; 2Pt 1,16–21; 1Kir 1,28–53) Gyermekkoromban sokszor játszottam a nagymamámnál. Emlékszem, volt egy matrjoskababája. Aki látott már ilyet, az tudja, hogy sok egymásba illeszhető figuráról van szó, a kisebb babát el lehet rejteni a nagyobbak a hasában. A legkisebb baba kapja a legnagyobb védelmet, míg a legnagyobb a teljes kollektiót magába zárja és őrzi. Isten óvó szeretetét is így képzelhetjük el. A teremtő Isten gondoskodik az egész világról. Szeretete mindent körbeölel. Ő védi a Fiút is, aki pedig tanítványainak ad védelmet. Jézus arról beszél, hogy az ő szeretete az isteni szeretetből táplálkozik, ezért tesszük jól, ha ettől várjuk a védelmünket. S ez a szeretet az, amivel mi tudjuk szeretni azokat, akiket Isten ránk bízott. Így juthat el a szeretet a világ legkisebb zugába is.

Szombat (június 13.) Dávid házára és Jeruzsálem lakóira pedig kiírasztom a könnyörület és a könnyörgés lelkét. Zak 12,10a (Róm 8,26; Jn 14,7–14; 1Kir 2,1–12) Bár bűneinkkel a legnehezebb szembesülni, mégis azt lehet mondani, hogy ez elkerülhetetlen. Elkerülhetetlen és szükséges ahhoz, hogy Istenhez kiáltsunk, mert aki látja a bűnt, az tudja, hogy nem tudja azt önjelétől helyrehozni. Szükségünk van Szabadítóra, szükségünk van segítőtőre. Arra a segítőtőre, aki látszólag gyenge, kiszolgáltatott, erőtlenség, mégis óvé a hatalom. Ha rátekinünk a kereszten szenvedő Jézusra, tudnunk kell, hogy csak ő segíthet rajtunk. Hozzá kell könyörögnünk, tőle kell várnunk a megbocsátást. Minderre Isten Lelke tanít meg. A könnyörület és a könnyörgés Lelke.

■ ZSUGYEL KORNÉL

EVANGÉLIKUS Élet FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elfizetes

A szívével minden rendben van?

Templomszentelési ünnepen vagyunk. Salamon király felépítette azt a templomot, amelyre már Dávid király és az egész nép régóta vágyódott. A gyönyörű jeruzsálemi épület elkápráztatja és örömmel tölti be az embereket szívével. Mindenki örül és ujjong. Van templomunk! Van, ahová mehetünk istentiszteletre, dicsérni az Urat, hálát adni, imádkozni. Így van ez ma is, ha felépül valahol egy templom.

A felszentelés ünnepén Salamon hosszú imádságot mond, amelynek visszavisszatérő kérése az, hogy Isten legyen irgalmas és megbocsátó népéhez akkor is, ha az hűtlen lenne hozzá, ha megbántja, ha vétkezik ellene. De ha felébred szívében a megbánás, ha megbocsátásért fordul Istenhez, akkor az Úr legyen könyörületes, és tekintsen a bűnbánó szívre.

Mert az ember szíve ilyen. Kísértésbe vihető, és a kísértésben el is bukik, de meg is tudja bánni bűneit. Salamon azért könyörög, hogy Isten ne a bűnt, hanem a bűnbánatot tekintse. Úgy ismeri Istent, mint akinek irgalma nagyobb a haragjánál, aki úgy mutatkozott be Mózesnek: „Az Úr, az Úr irgalmas és kegyelmes Isten, késedelmes a haragra, nagy irgalmasságú és igazságú.” (2Móz 34,6; Károli-ford.)

Annak a feltétele azonban, hogy Isten megbocsátó szava szóljon hozzánk, az, hogy bűnbánó szívvvel forduljunk felé. Hogy kiszakadjon szívből a *Kyrie* könyörgése: „Uram, irgalmazz! Krisztus, kegyelmezz! Uram, irgalmazz!” Akkor, csak akkor halljuk meg válaszul Jézus szavát: Meg vannak bocsátva bűneid. Mert Isten a bűnbánó és alázatos szívet nem veti meg. Minden bűnre van Istennél bocsánat, csak a meg nem bánt bűnre nincs.

Hányszor és hányféleképpen szólta, írtak, énekeltek már a szívről! Jóindulatú és optimista módon, amely szerint az ember szívében csupa jószág, segítőkészség, szeretet lakik, ezért hát – mondjuk – „hallgass a szívedre”. Mások sokkal sötétebben látják, számukra minden szív mélyén önzés, gonoszság, kapzsiság rejtőzik, ezért hát ne bízz meg senkiben.

Salamon király a templomszentelési imádságában nem foglal állást, nem minősít, nem mond ítéletet senki ember szívéről. Ellenben rábízta ezt Istenre, arra az Úrra, aki egyedül ismeri az ember szívet. Isten pedig sem nem optimista, sem nem pesszimista. Ő a valóságot látja, az ember tetteit, de látja a mögöttük lévő motivációt, a mozgatórugókat is. Tudja, hogy a jó cselekedetek sem bizonyítják az emberi szív jóságát, de meglátja a jót ott is, ahol

megállapítja, hogy halálosan beteg ez a szervünk. És sokkol, kiüt. Isten sokkja az ő törvénye, amely ránk zuhan, összetöri lelkiismeretünket, kétségbe ejt. Megöl, és az ítélet gyötrelme zuhan ránk. Akit utolért már a cselekedeteinek és Isten törvényének sokkja, az ismeri ezt az érzést, hogy meghaltam.

És akkor kézen fog Valaki. Egy átszögezett kéz. És megszólít a feltámadott, élő Jézus: Ne félj, nem kell meghalnod!

„[Uram,] egyedül te ismered minden embernek a szívet...”

(1Kir 8,39)

mi, emberek a másik ember cselekedeteit látva ítéletet mondunk.

Isten reálisan ismeri az emberi szívet, tudja, hogy valami elromlott ott a bűnesetben, ezért megbízhatatlanul működünk. Pál apostol a *Római levél* 7. fejezetében ezzel birkózik: jót akarunk tenni, végül mégis a rosszat tesszük (19. v.). Szívünk olyan, mint amikor a megbetegedett testi szívünk ritmuszavarral küszködik. Félrevert, nincs ütem. Életveszélyes állapotba kerülünk. Ilyenkor nincs más megoldás, mint az, hogy az orvosok életmentő beavatkozásként sokkolják, elektromosan „kiütik” a rosszul működő szívet. A beteg szíve egy pillanatra leáll, azután újraélesztik. A halálon át vezet az út az életre.

Isten látja, ismeri vergődő szívünket. Ő megállapította már a diagnózist: az ember szíve ifjúkorától kezdve romlott. Jézus megerősíti ezt: az ember szívéből jönnek a gonosz gondolatok (Mt 15,19). A diagnózis legtöbbünk számára elfogadhatatlan. Tiltakozunk: a mi szívünk – erkölcsi gondolkodásunk és tetteink – nem beteg. Hárítunk, és bizonygatjuk, hogy milyen sok jó van a szívünkben. Isten azonban világosan, egyértelműen

én haltam meg érted a kereszten, hogy neked ne kelljen meghalni a bűneidben. Legyőztem a bűnt, a halált és a poklot. Én élek, és te is élni fogsz.

Ezért mi így imádkozunk énekeskönyvünk 385. énekének szavaival:

*Szelíd szemed, Úr Jézus,
Jól látja minden vétkemet;
Személyemet ne vesse meg
Szelíd szemed, Úr Jézus!*

*Szelíd szemed, Úr Jézus,
Tekintsen rám, ha roskadok;
Adjon békét, bocsánatot
Szelíd szemed, Úr Jézus!*

*Szelíd szemed, Úr Jézus,
Tudom, hogy vádat is emel;
Vétkeztem én, ítéljen el
Szelíd szemed, Úr Jézus!*

*Szelíd szemed, Úr Jézus,
Elítél bár, lásd, én megint
Csak várom, hogy majd rám tekint
Szelíd szemed, Úr Jézus!*

■ BALICZA IVÁN

Igazodott a járványhelyzethez az országos presbitérium

Immár második alkalommal ülésezett videókonferencia keretében a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma. A május 14-én lebonyolított „internetes tanácskozás” Krámer György országos irodaigazgató bevezető áhítatával kezdődött, majd elsőként természetesen a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos témák kerültek napirendre.

A presbiterek támogatták egyházunk 2020-as költségvetésének módosítását, illetőleg annak elfogadásra való előterjesztését a zsinat soron következő ülésére. Ennek kapcsán szó esett mind a diakóniai, mind az oktatási intézmények tapasztalatairól. Az oktatást érintő ügyek során az országos presbitérium (OP) meghallgatta és elfogadta Varga Márta osztályvezető asszony beszámolóját a Magyarországi Evangélikus Egyház Nevelési és Oktatási Osztályának szervezésében lezajlott intézményvezetői teljesítményértékelésekről, és elfogadta a pécsi Kék Elefánt Evangélikus Óvoda országos fenntartásba vételét. Fontos döntést hozott az OP annak a húszmillió forintos pályázati kiírásnak az elfogadásával is, amelynek célja, hogy az oktatási intézményeinkben megfelelő antiszegregációs ösztönzőrendszer valósuljon meg.

Csepregi Zoltán rektor előterjesztését követően a testület megválasztotta Gaál Gyulát az Evangélikus Hittudományi

Egyetem gazdasági vezetőjének. A presbiterek meghallgatták és egyhangúlag elfogadták egyházunk országos irodájának éves beszámolóját, egyúttal elismerésüket fejezték ki az elmúlt hónapok munkaszervezési teljesítményéért, és méltatták az iroda újrainvitására vonatkozó tervek átgondoltságát.

Az ülés során többször szóba került, hogy miképpen lehet a közeljövőben – az állami hatóságok iránytatását mindig követve – fokozatosan lehetővé tenni a személyes találkozásokat, figyelembe véve evangélikus közösségi alkalmaink sajátosságait. A presbiterek beszámoltak saját tapasztalataikról, ugyanakkor nagyon jónak tartották az eddigi püspöki körlevelek gyakorlatát, tartalmát.

Az OP határozott az úrvacsora évének egy évvel való meghosszabbításáról, valamint arról, hogy tizenötmillió forint elkülönítését kéri egy országos evangélikus találkozó megszervezéséhez. Ennek időpontját annak függvényében rögzítik,

hogy az idén elmaradó kiemelt közegyházi rendezvények (Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó, egyházkerületi csendesnapok, egyebek) mikor kerülnek sorra. Ezekkel összefüggésben többen is hangsúlyozták, hogy a nagyobb összejevetek „láthatóságának” fontos szerepe lehet a 2021-es népszámlálásra való felkészülésben.

A presbiterek végezetül határozatot fogadtak el arról, hogy az egyházunkat is súlyosan érintő trianoni békediktátum századik évfordulója alkalmából országsszerte kerüljön sor méltó megemlékezésekre. Tízmillió forintot különítettek el egy országos pályázat [szövege lapunk 20. oldalán olvasható – a szerk.] megvalósítására, melynek célja, hogy mind gyülekezeteinkben, mind intézményeinkben napvilágra kerüljenek a száz évvel ezelőtti döntés személyi és közösségi érintettségének következményei.

Fontos, hogy a tragédia mellett például arra is emlékezzünk, hogy az igazságtalan döntést követően milyen ébredési mozgalmak, kezdeményezések indultak meg egyházunkban, s hogy rámutassunk, napjainkban is mennyire fontos a kapcsolattartás a határainkon kívülre rekedt magyar közösségekkel.

Forrás: Evangélikus.hu

A Sareptát is megajándékozta a pénzügyminiszter

Varga Mihály pénzügyminiszter összesen négyezer-kétszáz maszkot vitt munkatársaival a nyugdíjas pedagógusok II. és III. kerületben lévő otthonának, az óbudai rendelőintézetnek, a Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthonnak, valamint a CAT Idősek Otthonának.

Az akcióban Makra Krisztina, Csere István, Rácz Andrea és Puskás Péter önkormányzati képviselők segítettek, akiknek a Facebook-oldalára kitett bejegyzésében mondott köszönetet a miniszter. A Sareptában – mások mellett – Buda Annamária, a Sztehlo Gábor Evangélikus Szeretetszolgálat intézményvezetője (képünkön) fogadta köszönettel az adományokat.

Forrás: Facebook.com

A FOTÓ FORRÁSA: VARGA MIHÁLY FACEBOOK-OLDALA

Már tarthatók gyülekezeti alkalmak

A püspöki tanács ajánlásai a védekezés szabályaira

A Magyarországi Evangélikus Egyház püspöki tanácsa újra lehetségesnek tartja gyülekezeti alkalmak tartását. Ezért május 19-én – a biztató járványügyi helyzetben – védekezési szabályzat megalkotását indítványozva ajánlásokkal és javaslatokkal fordult a gyülekezetekhez.

Egészségügyi szempontból továbbra is az elektronikus felületeken közvetített istentiszteletek a legbiztonságosabbak, ezért változatlanul javasoljuk ennek a formának a megtartását. Így reménység szerint sokakhoz el lehet juttatni az evangéliumot. Mostantól fogva – az online közvetítések lehetőség szerinti biztosításával – a hívek személyes részvételével újra lehetségesnek tartjuk a gyülekezeti alkalmakat szabad téren vagy fedett helyen, amennyiben a gyülekezeti elnökségek védekezési szabályzatot fogadnak el. Ebben a következőkre kell kitérni:

- az alkalmak előtt és után biztosítják az alapos szellőztetést és fertőtlenítést;
- ha van rá mód, több ajtót használnak, amelyek az alkalmak során lehetőség szerint nyitva maradnak;
- a bejárat(ok)nál feltűnő helyen kitéve gondoskodnak kézfertőtlenítésről;

- az ültetés úgy történik, hogy – az egy háztartásban élőket leszámítva – a személyek között biztosítva van minden irányba legalább másfél méter távolság;
- a liturgiai szolgálatot végzők kivételével mindenki maszkot visel, erről szűkség esetén a gyülekezet gondoskodik;
- az istentiszteletek rövidített liturgiával és kevés énekléssel folynak;
- mindenki a saját énekeskönyvét vagy mobilkészítőt használja, illetve ajánljuk az énekek előzetes kiosztását vagy kivetítését;
- úrvacsoraosztásra a következő hetekben lehetőleg nem kerül sor, ha mégis, akkor se igyunk közös kehelyből;
- offertórium gyűjtése a kijáratnál elhelyezett persellyel;
- minden alkalmon megfelelő számú szervező és segítő vesz részt, akik a védekezési szabályzat betartásáról gondoskodnak.

Minden egyéb kérdésben – ideértve a nyári napközis és bentlakásos táborokat – kötelező a kormány vagy az önkormányzatok által hozott biztonsági rendelkezések betartása.

A gyülekezet elnöksége által elfogadott védekezési szabályzatot előzetesen el kell juttatni az illetékes espereshez, majd a bejáratoknál feltűnő helyen ki kell függeszteni, illetve közölni kell a gyülekezet honlapján, Facebook-oldalán és egyéb felületein.

Istennek adunk hálát, hogy a próbatételek között is megtartja egyházát, és gondoskodik az ige hirdetéséről. Köszönjük a lelkészeknek, a presbitereknek és a gyülekezeteknek, hogy eddig is felelősségteljesen jártak el. Kérjük, továbbra is bizalommal kövessék a püspöki tanács ajánlásait.

„Nem adtál ellenség kezébe, hanem tágas térre állítottad lábamat.”

(Zsolt 31,9)

DR. FABINY TAMÁS *elnök-püspök*,
KONDOR PÉTER *püspök*,
SZEMEREI JÁNOS *püspök*

Kérem, vigyázzanak...

Már szinte az ajtóban állunk. Érezzük, reméljük mindannyian, hogy hamarosan elkezdődik az a normalizáció, ami lépcsőzetesen bár, de visszavezet bennünket a civilizációba. Olyan jó lesz ismét elmenni a kedvenc helyeinkre, leülni rég nem látott kedves emberekkel, újra megölelni őket! Közben ott van bennünk a szorongás is. Tényleg vissza akarunk térni? Tényleg biztonságos lesz? Valóban fel akarjuk venni régi szerepeinket, a sok elkötelezettséget és görnyesztő terhet, ami odakint vár minket?

És ha nem? Ha a karantén ideje alatt megérett bennünk az elhatározás, hogy változtatni akarunk? Lesz-e erőnk majd hozzá? Nem fog elsodorni az ár, nem fognak-e kinevetni a többiek, ha megváltozom, ha változásokat javasolok majd közösségeimben? Az ajtóban állunk, kifelé nézve, vágyakozással és félelmekkel tele. Kérem, vigyázzanak, az ajtók... – cseng a fülünkbe. Nagyon elkel most a lelki muníció...

✱

A Tamás-mise karantén alatti második, május 17-i alkalmát kéthetes megfeszített munkával, ám egyre profibb infrastruktúrával hozta össze a szervező stáb. Megmaradt az eredeti koncepció, amely szerint kis, házilág készített videókból vágják össze az istentiszteletet, de távoli barátok is részt vettek felvételeikkel a virtuális alkalmon.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - A FOTÓ FORRÁSA: SZABADNAP.BLOG.HU

Így nemcsak Budapestről és környékéről, de Orosházáról, Pécsről, Győrből, Berlinből, sőt Angliából és az Egyesült Államokból is láthatunk-hallhatunk bejelentkezéseket, megélve a kereszténység határtalanságát.

Az egyházunk honlapjáról (*Evangélikus.hu*), illetőleg a YouTube-csatornáról visszanezhető Tamás-mise lelkész közreműködői voltak: házigazda Bence Áron; liturgus Darvas Anikó; igehirdető Gombkötő Beáta; zene: a Lift! együttes és barátaik széles világból.

Forrás: Korona Tanúk – Budapesti Evangélikus Egyetemi Gyülekezet

Az intézmények gazdáivá válhatnak az egyházi fenntartók

Egyházi fenntartók – köztük a Magyar Máltai Szeretetszolgálat – tulajdonába adja az állam a korábbi években átadott szociális és gyermekvédelmi intézmények ingatlanjait. A parlament döntése lehetőséget ad arra, hogy a fenntartók a korábban csupán használatba kapott ingatlanok valódi gazdáivá válhassanak.

Az egyházak szociális és gyermekvédelmi ellátások terén betöltött szerepének megerősítéséről szóló törvényt fogadott el az Országgyűlés május 19-én. Az egyházak által átvett szociális intézmények esetében korábban ingyenes használati megállapodással adták át a feladatellátást szolgáló vagyont. Ez a jövőben úgy változik meg, hogy a vagyonelemek ingyenesen az egyházi fenntartó tulajdonába adhatók, de azokat csak az eredeti feladat ellátására használhatják.

„A tulajdonjog rendezésével a Magyar Máltai Szeretetszolgálat nem vagyont kapott, hanem lehetőséget, hogy az átvett feladatot egyszerűbben tudja elvégezni” – mondta Győri-Dani Lajos, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat (MMSZ) ügyvezető alelnöke május 20-án az MMSZ esztergomi Gondviselés Háza Zöld Fenyő Időskorúak Otthonában tartott tájékoztatón. Az eddig állami tulajdonban és a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság kezelésében mű-

ködő intézmények ingatlanjait az MMSZ térítésmentesen használta, viszont sem joga, sem lehetősége nem volt fejleszteni azokat.

Az új törvény részleteit Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes ismertette az MMSZ esztergomi intézményének udvarán. A miniszterelnök-helyettes hangsúlyozta: ezek az intézmények ez idáig is egyházi fenntartásban működtek. A törvény arra ad lehetőséget, hogy azok rendelkezzenek az ingatlan tulajdonjogával is, akik az ellátást végzik.

Semjén Zsolt elmondta, hogy a szociális alapszolgáltatások negyvennégy százalékát, a szociális szakellátás huszonöt százalékát egyházi fenntartók működtetik. „Az a helyes, hogy azé legyen a tulajdon, aki a feladatot végzi. Emellett ez észszerű és praktikus is, ugyanis ha fejlesztést végeznének, vagy uniós forrásra pályáznak, akkor a tulajdonos hozzájárulása kell. Ugyanakkor a biztonságos működtetés garanciáját is jelenti az,

hogy az ingatlan tulajdonjoga is átkerült az egyházhoz.”

A miniszterelnök-helyettes köszönetet mondott a koronavírus-járvány idején az egyházi intézményekben dolgozó gondozóknak. „Az egyházi intézményekben rendkívül alacsony volt a fertőzési arány, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat intézményeiben egyáltalán nem volt fertőzés” – tette hozzá.

Fülöp Attila szociális ügyekért felelős államtitkár a tájékoztatón hangsúlyozta: a szociális területen végzett ellátás nem lehet állami monopólium. „Az állam mellett az önkormányzatok, egyházi és civil szervezetek, alapítványok is jelen vannak, mert azt a közösségi kötődést, ami a szociális területen fontos, ezek a szervezetek meg tudják adni. Az egyházi szervezetek alapvetően ilyenek. A jogszabály az egyház évszázados természetes tevékenységének, missziójának támogatása.”

Az államtitkár a koronavírus-járvány elleni védekezés kapcsán elmondta: türelmet kérnek a szociális területen dolgozóktól és a gondozottaktól, hiszen a veszélyeztetettség hosszabb ideig fennmarad; a korlátozásokra, az elszigeteltségre továbbra is szükség van.

Forrás: Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Magyarország keresztény palesztinokat támogatott

Magyarország húszezer eurós támogatást nyújt keresztény palesztinoknak, egy Betlehem melletti iskolának a koronavírus-járvány idején. Rada Csaba, Magyarország rámalláhi képvisleti irodájának misszióvezetője május 20-án a Betlehem melletti Beit Dzsallába és Beit Szahúrba látogatott, ahol Magyarország szolidaritásáról és támogatásáról biztosította a helyi keresztény vezetőket.

Beit Szahúrban a külképviselet nevében Rada Csaba misszióvezető megállapodást írt alá a helyi görögkatolikus iskola igazgatójával húszezer euró összegű támogatásról, amelyet az iskola infrastrukturális fejlesztésekre és fenntartásra fog fordítani.

A találkozón megjelentek a helyi keresztény egyházak vezetői, Beit Szahúr polgármestere, valamint Nasszar Kamisz,

Magyarország betlehemi tiszteletbeli konzulja is. Rada Csaba a megbeszélésükön hangsúlyozta Magyarország szentföldi keresztény közösségek melletti elkötelezettségét. „Habár a jelenlegi válság nem kímél egyetlen országot sem, Magyarország nem hagy fel a helyi közösségek támogatásával, ahogy ezt ezzel a segítséggel is kifejezte” – mondta a misszióvezető az MTI-nek.

A megállapodás aláírása után a magyar delegáció ellátogatott a szomszédos Beit Dzsallába, a Szent Miklós Idősek Segélyező Otthonba is. A magyar képvisleti iroda egészségügyi cikkeket és fertőtlenítőszeret adományozott a nagy múltra visszatekintő helyi intézménynek, hogy segítse az idősotthont a koronavírus-járvánnyal szembeni védekezésben.

Magyarország már hosszabb ideje támogatja a szentföldi keresztény közösségeket pénzügyi adományokkal és tárgyi segítséggel, valamint a veszélyeztetett keresztény közösségeket védelmező *Hungary Helps program* keretében.

■ SHIRI ZSUZSA tudósító, MTI

Bejelentette lemondását a Lutheránus Világszövetség főtitkára

Három évvel hivatali idejének lejártja előtt, 2021. október 31-én távozik posztjáról a Lutheránus Világszövetség főtitkára. Dr. Martin Junge ezt május 20-án jelentette be.

FOTÓ: ALBIN HILLERT / LVSZ

„Főtitkárként való szolgálatom nagy megtiszteltetés, kiváltság és inspiráló tapasztalat volt – mondta dr. Martin Junge tiszteletes. – Hálás vagyok az egyházakkal való világméretű találkozókért, továbbá a Lutheránus Világszövetség Tanácsának, a vezetőknek és a kollégáknak a bizalmáért és támogatásáért, valamint az LVSZ min-

den tanúságtételéért és szenvedélyéért, amelyet az egyházért és a világért fejt ki.”

Junge elmondta, hogy döntését sokak imádság előzte meg. A vezetőség 2021-ben esedékes tisztújítását az átmeneti időszakban megfelelően és jó ütemezésben készítik elő. „Ez az ütemezés lehetővé teszi majd az új főtitkár számára, hogy előkészítse a következő világgyűlést, hogy együttműködjön az újonnan megválasztott tanáccsal egy új stratégia kialakításában, és vezesse az LVSZ-t a jövőbe, amelybe Isten hívja a közösséget” – tette hozzá a főtitkár.

Junge elmondta: teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy továbbra is vezetést és iránymutatást nyújtson az elkövetkező évben, és meghozza a szükséges döntéseket az LVSZ tagegyházaira és a szövetségre vonatkozóan, különösen

is a Covid-19 világjárvány és annak következményei tekintetében. Továbbra is megtiszteltetés és kiváltság számára az, hogy hozzá tud még járulni a világszövetség további működéséhez.

Az LVSZ számára áldást jelentett Junge főtitkár szolgálata – mondta a világszervezet elnöke, dr. Panti Filibus Musa érsek. „Bölcsességgel, vízióval, készséggel, humorral és örömmel vezet az LVSZ-t, hogy a szervezet Isten küldetésének még hatékonyabb eszközévé válhasson.” Musa elnök azt is hozzátette: „Junge megszemélyesítette azt a szenvedélyt, amelyet az LVSZ az egyház és a világ iránt érez. Köszönetet mondunk ezért a tanúságtételért Istennek.”

Az LVSZ-elnök vezetésével a szervezet tanácsa fogja felállítani azt a bizottságot, amelynek a 2021. júniusi ülésen kell megválasztania a Lutheránus Világszövetség új főtitkárát.

Forrás: Lutheranworld.org

Fordítás: Horváth-Bolla Zsuzsanna

Püspökké szentelték a korábbi főtitkárt

Mint már lapunkban is beszámoltunk róla, Olaf Fykse Tveit a Norvég Egyház elnök-püspöke lett. Az Egyházak Világtanácsának márciusban leköszönt főtitkárát május 10-én Trondheim városában, a Nidaroskatedrálisban szentelték a helyi egyházmegye püspökévé. Tveitet egyben az egyház püspökkari konferenciájának elnökévé is beiktatták.

Tveit tíz évig szolgált az Egyházak Világtanácsának főtitkáráként, megbízatása március 31-én járt le. A 3,7 millió megkeresztelt tagot számláló Norvég Egyház a világ egyik legnagyobb evangélikus közössége az etióp, tanzániai, svéd, indonéz, dán és finn lutheránus közösség után.

Tveit az elnöki tisztségben Helga Haugland Byfuglien püspököt követi, aki az első nőként viselhette ezt a címet, s aki történelmi átalakulások idején vezette egyházát. A Norvég Egyház ugyanis egészen 2012-ig államegyházként működött, lelkészeit 1989-ig a király nevezte ki, és – formálisan – az ország lakosságának több mint kétharmada a mai napig megőrizte egyháztagságát.

Tveit korábban is az egyház megújulásának és a megkezdett reformok továbbvitelének elkötelezett híveként volt ismert. „Az egyház feladata, hogy Isten szeretetét hirdesse és ábrázolja ki a világban – fogalmazott a május 10-i felszentelési és beiktatási istentiszteleten elhangzott igehirdetésében. – Erre pedig az tesz minket képessé, hogy beoltattunk a Krisztussal való kapcsolatba.”

„Az ötvenkilenc éves egyházvezető hálás és büszke, amiért a keresztyén közösséget szolgálhatta, és részt vehetett az igazságosságot és békét szolgáló, egész világra kiterjedő mozgalomban. Az ötszázmillió keresztyént tömörítő szervezet élén eltöltött tíz év tapasztalatát, va-

FOTÓ: ALBIN HILLERT

lamint az ökumenikus és vallásközi párbeszédbe vetett szilárd hitét hozta haza magával. Abbéli hitében is megerősödött, hogy az egyház nemcsak hogy változást képes hozni a világba, de már meg is változtatta azt” – fogalmaztak az Egyházak Világtanácsának honlapján.

Forrás: Oikoumene.org / Reformatus.hu

Magyar püspökök oktatták Messiéket

Nem mindennapi innovációval jelentkezett a Magyarországi Evangélikus Egyház. Virtuális futballkupát rendeztek Gundel Takács Gábor kommentálásával, mindezt pedig összekötötték az egyszázalékos kampánnyal.

Négy csapat küzdött az Erős Vár kupáért: a Barcelona, a Juventus, a Lelkész All Stars és az Erős Vár FC. Utóbbi a BLSZ III.-ban szereplő valódi futballcsapat, amelyet Fabiny Tamás fia, Fabiny Márton alapított évekkal ezelőtt a barátaival, köztük teológusokkal, többnyire karitatív célból. A koronavírus-járvány miatt most nem léphetnek pályára, így virtuálisan húztak mezt.

A Lelkész All Starsban ott volt Kondor Péter, Szemerei János és Fabiny Tamás, vagyis az összes hazai, aktívan szolgáló evangélikus püspök, valamint Gáncs Péter nyugalmazott püspök is. Igaz, az Erős Vár FC-vel ellentétben ez a csapat teljesen a fantázia szüleménye – viszont a játékosokat létező evangélikus lelkészekről mintázták. Akikről Gundel Takács közvetítésében olykor kulisszatitkokat is megtudhattunk, mint például, hogy melyikük beceneve „van Balta”.

Fabiny Tamás püspök a *Szemlélek.net* internetes portálnak elmondta: a virtuális kupa ötlete Antal Bálinttól, a Luther Kiadó igazgatójától származik, s az egyházi vezetők pozitívan fogadták a felvetést. „Megtiszteltetésnek tartottuk, hogy egy ilyen kezdeményezésben »szerepelhünk»” – tette hozzá a püspök.

Olyannyira igaz ez a „szereplés”, hogy a játékosok nemcsak felvették a valóságos személyek nevét, de úgy is alkották meg őket, hogy hasonlítsanak azokra, akiket megformálnak – ezt már Antal Bálint, a Luther Kiadó igazgatója nyilatkozta a *Magyar Hangnak*. Arról is

FOTÓ: LUTHERANHU YOUTUBE-CSATORNA

Pillanatkép a mérkőzésről

beszámolt, hogy bár a Lelkész FC a fantázia szüleménye, de azért fociszurkolókat és hobbifocistákat „válogattak be”, sőt igazolt játékosok is voltak közöttük.

„Az online istentiszteletek mellett szerettünk volna valami könnyed, sok embert bevonó és egyedi, otthonról, laptop és telefon mellől is élvezhető akciót. Fontos volt, hogy erősítse a közösséget, és egyben lehetőséget adjon az egy plusz egy százalékos felajánlás hangsúlyozására. A fociéhség, a lelkészek ismert foci-szeretete és az egyházhoz tartozó Erős Vár FC adta az ötletet, hogy szervezzük

meg a szereplőhű videójátékmeccseket valódi profi kommentátorral, aki nem is lehetett más, mint a *Reformáció 500* egyik korábbi arca. Az egyházvezetők és a lelkészek egyként támogatták az ötletet, vették a lapot, Gundel Takács Gábor pedig gyakorlatilag azonnal igent mondott” – mondta Antal Bálint.

Az elődöntőket mindkét evangélikus csapat sikerrel vette, a lelkészek a Barcelonát, az Erős Vár pedig a Juventust verte. Gundel Takács Gábor pedig sziporkázott: „A Barcelona a világ szinte összes csapatát legyőzte már, de a Lelkész All Stars eddig bevezetetlen volt a számukra. Igaz, hogy most játszanak egymás ellen először” – mondta a *Szemlélek* gyűjtése szerint. A meccset pedig úgy vezette fel, hogy a lelkészek „nem fognak megszeppenni, erős lesz a hitük magukban”.

A pénteki döntő így nemcsak evangélikus házi rangadót, hanem virtuális apa-fiú csatát is hozott. A mérkőzés pedig olyannyira nem volt unalmas, hogy a 92. percben sikerült egyenlíteni 3 : 2-ről az Erős Vár FC-nek, majd a hosszabbítás is hozott egy-egy gólt, hogy aztán végül a tizenegyesek után a lelkészek örülhessenek.

■ BITTNER LEVENTE

Forrás: *Magyar Hang*

Az Erős Vár FC tagjai célzottan hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkoznak, rendszeresen tábort is szerveznek nekik, egyben az MLSZ igazolt játékosai. Az úgynevezett BLASZ IV. kategóriában kezdték a szereplést, amelyet abban az évadban egyből meg is nyertek. Idén már a BLASZ III. középmezőnyéhez tartoztak, amikor a járvány miatt leállították a bajnokságot.

Gégény István / *Szemlélek.net*

Díjnyertes kisfilm Sztehlo Gáborról

A Centropa Alapítvány és a Történelemtanárok Egylete méltó módon szeretné feldolgozni a holokausztot, ezért – *Zsidó emlékek nyomában* címmel – évről évre videópályázatot írnak ki. A nemzetközi versenyben a magyar diákok a visegrádi országok diákjaival vehetnek részt. A közép- és az általános iskolás korosztályok külön kategóriákban méretnek meg.

A pályázatra olyan kisfilmeket és videókat várnak, amelyek a magyar, lengyel, szlovák, cseh zsidóság történetét, illetve annak egyes részeit, érdekességeit dolgozzák fel.

A versenyen idén a magyarországi Lauder Javne zsidó közösségi iskola Kék osztályának diákjai érdemelték ki az első díjat mintegy négyperces videójukkal.

Az *elágazó ösvények kertje* című filmetűd a Budakeszi út 48. alatt található intézményük „eredetét” ismerteti. Ezen a telken állt ugyanis a vészkorszakban zsidó gyermekeket is mentő Sztehlo Gábor evangélikus lelkész Gaudiopolis (Örményváros) elnevezésű „gyermekállomának” az egyik épülete.

Forrás: *Lauder Javne-iskola*

Petíció az életigenlő társadalomért és gazdaságért

Száz közéleti személy támogatásával indított aláírásgyűjtést az életigenlő társadalom és gazdaság érdekében a Magyar Természetvédők Szövetsége. Az aláírók gyökeres változásokat szorgalmaznak a koronavírus utáni időkre. Az első száz aláíró között van a Magyarországi Evangélikus Egyház részéről dr. Fabiny Tamás elnök-püspök, Béres Tamás egyetemi tanár és Koltai Zsuzsa, az Ararát teremtésvédelmi munkaágának koordinátora.

Eger Ákos, az aláírásgyűjtést elindító Magyar Természetvédők Szövetségének ügyvezető elnöke elmondta, hogy a koronavírus-járvány rámutatott globalizált életünk fenntarthatatlanságára. A problémák okait abban látják, hogy túl sok erőforrást vettünk el a természettől, közösségeinket alárendeltük egy életidegen gazdaságnak, kényelmünkre és anyagi fogyasztásunkra koncentráltunk, önhitté váltunk – azt gondoltuk, a hozzáállásunk okozta problémákat a tudomány és a technika meg fogja oldani.

Ahogy a fenntarthatóság sem egy-egy szakterület ügye, úgy az érte való cselekvés sem egy-egy társadalmi sze-

replő feladata. Az aláírók szerint gyökeresen kell változtatnunk, és a változásnak minden szintre ki kell terjednie: az egyéni, közösségi és az állami, gazdasági döntések szintjére is. A petíciót aláírók vállalásokat tesznek egyéni életükben és mint a helyi közösségek tagjai, illetve elvárásokat fogalmaznak meg a döntéshozók felé négy területen:

1. *A természeti erőforrások fenntartható használatát!* Szükségesnek tartják az erőforrás-felhasználás minimalizálását, kevesebb és tartósabb terméket, a természetkímélő gazdálkodás előmozdítását.

2. *Globalizáció helyett lokalizációt!* Ösztönözni kívánják a helyi és országos

önrendelkezés és önellátás erősítését, illetve a globális turizmusban, kereskedelemben és termelési láncban való részvétel csökkentését.

3. *Felelős vállalatokat és pénzügyi rendszert!* Sürgetik a vállalatok és a bankok túlzott befolyásának csökkentését és elszámoltathatóságuk növelését, a családi és közösségi gazdálkodás előtérbe helyezését.

4. *A gondolkodás és az erkölcs megújulását!* Fontosnak tartják a szemléleti változást, hogy a boldogságot a kényelem és a fogyasztás helyett a szeretetben és az igazságosságban keressük. Elvárják, hogy a politika és a gazdaság az erkölcsre, az igazmondásra és az együttműködésre épüljön, a társadalom aktív bevonásával.

A petíciót a Magyar Természetvédők Szövetsége honlapjának (Mtvsh.hu) egyik oldalán lehet aláírni.

■ KOLTAI ZSUZSA
Forrás: Arterm.hu

Továbbra is evangélikus elnök a Közzolgálati Testület élén

A közmédia tartalomszolgáltatását értékelő Közzolgálati Testület, amely társadalmi szervezetek – Magyar Tudományos Akadémia, Magyar Rektori Konferencia, egyházak, Magyar Írószövetség, gazdasági kamara, nagycsaládosok, nemzetiségek stb. – delegáltjaiból áll, május 20-án immár negyedik alkalommal választotta elnökéül, a korábbiakhoz hasonlóan egyhangúlag, a Magyarországi Evangélikus Egyház delegáltját, dr. Fábri Györgyöt, az Eötvös Loránd Tudományegyetem habilitált docensét, az Északi Egyházkerület felügyelőjét.

A régi-új elnök a programjában kiemelte, hogy a sokféle érdeket-értéket megjelenítő testület a döntéshozatala során továbbra is a konszenzusos kimenetek elérését szorgalmazza.

Tarthatatlan helyzet ugyanakkor, hogy a magyar közvélemény és értelmiség egyik meghatározó része nem ismer magára a közmédiában, és nem érzi magáénak. Mindebben is segíthet, ha a testület – amelynek nincs jogköre a műsorkészítésbe beleszólni – a közzolgálati kódex normáinak értelme-

zésével és érvényesítésével támogatást ad a közmédia műhelyeinek, alkotóinak abban a közös tanulásban, amely erősíti egy demokratikus közélet tájékoztatási és közbeszéd-kultúráját. Ez az újraválasztott elnök megfogalmazása szerint a szabadságon és közösségi felelősségen, a nemzeti közösségi identitás stabilitásán alapul.

Fábri György szerint az egyházi-vallási médiajelenlét kapcsán ugyanolyanok a média iránti nézői igények, mint bármilyen más tematikában, ezért itt is figyelemmel kell lenni a változó médiahasználati szokásokra. Az elnök azt sem tartja helyesnek, ha a vallási megszólalások „izolálódnak”: legyenek olyan, vallási-egyházi háttérüket vállaló személyiségek és tartalmak, akik és amelyek széles körben képesek megszólítani a közönséget a vallási műfajú műsorokon túl is.

Forrás: Evangélikus.hu

Testvéregyházunk 21. századi válasza Trianonra

Tíz esztendeje, hogy protestáns testvéregyházunknak látványos rést sikerült ütnie a trianoni békediktátum „mindörökre megdönthetetlennek kikiáltott falán”: 2009. május 22-én a debreceni Nagytemplomban négy anyaországi és hat határon túli egyháztest vezető képviselői aláírták az egységes Magyar Református Egyház alkotmányát. Az egyháztestek – egyházkerületek – részben továbbra is önállóak, tevékenységüket azonban összehangolják, és közös ügyekben immár tíz esztendeje a Kárpát-medencei Egyetemes Konvent hivatott dönteni. A kettős évforduló alkalmából a Magyarországi Református Egyház Zsinata világi elnöke, Huszár Pál dunántúli főgondnok az emlékező írását közöljük.

„Ne félj, mert én veled vagyok; ne csüggedj, mert én vagyok Istened; megerősítelek, sőt megsegítelek, és igazságom jobbjával támogatlak.” (Ézs 41,10; Károli-fordítás)

Keresem a szót, miképp tudnám röviden, tömören meghatározni a nekünk fájdalmas fogalomra lett helységnév számunkra érvényes jelentését: Nemzeti tragédia? Magyar sorstragédia? Nemzeti gyásznap? Jelenleg inkább a nemzeti összetartozás napjának nevezzük június 4. napját.

Ugyanis 1920. június 4-én írták alá velünk azt a szégyenletes békediktátumot, amely elragadta tőlünk hazánk területének mintegy kétharmadát, idegen uralom alá kényszerítette országunk lakosságának kétharmadát, a magyarság harmincöt százalékát. Wass Alberttel szólva mi is „mély meghatottsággal és fájdalmas aggodalommal” emlékezhetünk erre a nemzeti sorstragédiánkra. Tesszük ezt lelkünkől fakadó következetességgel, mert ezt a tragédiánkat nem akarjuk, de ha akaránk, se tudnánk elfelejteni.

Pár évvel ezelőtt az Osztrák Televízió interjút készített velem a migráció ügyében. Némi rosszállással tette fel az interjú osztrák készítője a kérdést, miért ellenezük mi olyan határozottan az idegen néptömegek beáramlását. Elmondtam, hogy a 16. században „vízum nélkül” meglátogattak bennünket a törökök, és ittlétük végzetes hatással volt hazánkra. Amikor bejöttek, országunk lakossága négymillió volt, mint akkor Angliáé. Másfél évszázados itt-tartózkodásuk alatt hazánk lakossága a felére apadt, amíg Anglia lakossága megduplázódott. Ezt hozta számunkra a török hódoltság, amelynek megszűnése után, illetve részben már alatta hatalmas

méreteket öltött a horvátok, románok, szerbek beáramlása, majd a németiség betelepítése, illetve a szlovákság délre vonulása. Így vált Magyarország soknemzetiségű országgá. Ez volt az ürügy hazánk szétdarabolásához, hogy azután több soknemzetiségű állam szülessék Magyarország romjain.

Az első világháborút győzelemmel lezáró nagyhatalmak békeszerződésnek nevezték a magyar fél elé tárt követelménysort, de erre semmi alapjuk nem volt, ugyanis a szerződés elvileg egyenrangú felek közös megállapodását rögzíti. Ebben az esetben erről szó sem lehetett, hiszen Magyarország képviselőit meg sem hívták a béketárgyalásra. 1920 januárjában kész és megmásíthatatlan dokumentumot tártak gróf Apponyi Albert elé, akinek logikus és alapos ellenérveit bár meghallgatták, de a legkisebb mértékben sem vették figyelembe. 1920. január 16-án Párizsban elmondott beszédének legelején Apponyi gróf előrebocsátotta: „A békefeltételek hazánk számára módosítások nélkül elfogadhatatlanok.”

A nemzeti összetartozás éve alkalmából a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Elnökségi Tanácsa arra kérte testvéregyházunk gyülekezeteit, hogy május 22-én a magyar reformátusok egységére, június 4-én pedig a trianoni békediktátum századik évfordulójára emlékezve szólaltassák meg harangjaikat a református templomok. A közlemény emlékeztetett egy nyolc évvel ezelőtt hozott határozatra, amelynek értelmében a Generális Konvent június 4-ét, a nemzeti összetartozás napját felvette a magyar reformátusok számára javasolt jeles napok sorába. A konvent már akkor arra a kérte a gyülekezetek presbitériumait, hogy május 22-én (a magyar református egység napján) délelőtt, magyarországi idő szerint 10 órakor, június 4-én (a nemzeti összetartozás napján) pedig délután fél ötkor szólaltassák meg templomaik harangjait.

A FOTÓ FORRÁSA: TIREK.HU

A magyar küldött sajnos hiába apellált „a nemzetközi igazságosságnak, a népek szabadságának nagy és nemes eszméjére”. A győztes hatalmak képviselőinek nem volt fülük ennek meghallására, úgy vélték, ez a valóban nemes eszme a magyarságra nem vonatkozik. Hiába hangoztatta Apponyi gróf, hogy „nem titkolhatjuk el megdöbbenésünket a békefeltételek mérhetetlen szigorúsága miatt”. Hivatkozott arra is, hogy más nemzeteket – bolgárokat, németeket, osztrákokat – is sújtanak a Párizs környéki békediktátumok, de egyiküknek sem kell elszenvednie „a nemzet létét érintő területi változtatásokat”. Kénytelen volt kijelenteni, hogy a ránk kényszerített békediktátum „ítélet hozatal Magyarország ellen”.

Sajnos sem Apponyi gróf legendás ékesszólása, sem logikus érvei nem vol-

tak képesek megakadályozni az előre meghozott ítélet végrehajtását. 1920. június 4-én délután fél ötkor, a kikényszerített aláírás időpontjában nemzeti gyász uralta Magyarországot. Leállt a közlekedés, megszólaltak a különböző egyházak harangjai, a nemzet egésze a szó szoros értelmében siratta, gyászolta az igazságtalanul elszakított országrészeket.

A Horthy Miklós kormányzó nevéhez fűződő, kis híján negyed évszázados korszak legfőbb külpolitikai törekvése természetesen a gyalázatos békediktátum revíziója volt. A politikai elszigeteltségből olasz segítséggel megvalósított kitörés után is csak a fasizálódó Itália és a náci Németország mutatott megértést a magyar revíziós törekvések iránt. Az angol sajtómágnás, Lord Rothermere sikertelen kísérletétől – „Justice for Hungary!” [Igazságot Magyarországnak! – A szerk.] – eltekintve kizárólag német és olasz segítségre támaszkodhatott Magyarország revíziós törekvése. Az etnikai viszonyoknak megfelelő bécsi döntések részleges sikereket hoztak – a Felvidék déli peremének és Észak-Erdélynek a visszakerülése –, ezeket azonban a második világháborút lezáró békerendszerek kíméletlenül elsöpörték, sőt még bizonyos súlyosbításokat is hoztak.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ – A FOTÓ FORRÁSA: REFORMATUS.HU

Gróf cegei Wass Albert 1970. június 4-én az Amerikai Egyesült Államokban tartott, a számunkra katasztrofális békediktátum aláírásának ötvenedik évfordulóján így értékelte a Trianon előtti Magyarország szerepét: „Egyedül a magyarság volt képes arra, hogy fönntartson egy olyan országot, amelyben mindenki azon a nyelven beszélt, amelyiken akart, mindenki ápolhatta saját kultúráját, mindenki egyenlő eséllyel indult az életnek.” Ennek az állapotnak vett véget Trianon tragédiája. Az Erdélyben felnőtt Wass Albert teljesen reális hangon szólt az így előállt helyzetről, arra biztatott mindannyiunkat, hogy „legyünk olyan magyarok, akik méltók vagyunk a történelmi

múltra [...], legyünk egy cél és egy akarat!”. A győztes hatalmak képviselőinek sem 1920-ban, sem 1970-ben nem volt fülük ennek meghallására.

A kommunista uralom alatt itthon beszélni sem volt szabad Trianon tragédiájáról, mert a hatalom úgy vélte, a proletár internacionalizmus erre a problémánkra is megoldást jelent. Óriási tévedés volt, ugyanis az elszakított területeken berendezkedő „utódállamok” az internacionalizmusból valahogy csak a nacionalizmus fogalmát jegyezték meg, abban aztán nem volt hiány, sőt ez a helyzet alapvetően napjainkra sem változott, jóllehet a Párizs környéki békerendszer által életre hívott „utódállamok” közül már sem Csehszlovákia, sem Jugoszlávia nem létezik!

Ma már szerencsére nem tilos erről a nemzeti sorstragédiánkról szólnunk. Magam is úgy vélem, sőt hittel hiszem, hogy a megrablott nemzetnek ősi és elidegeníthetetlen joga, hogy világgá kiáltsa csillápihatatlan fájdalmát. Tegye azt akkor is, ha a világnak láthatóan nincsen füle e fájdalmas jajkiáltás meghallására, mert saját gondjaival van elfoglalva! Mert ő sem vétlen nemzeti kisebbségek ügyében, neki is megvannak a maga szégyenfoltjai! Érttem ez alatt a baszkok és a katalánok helyzetét Spanyolországban, a baszkok, a bretonok és az okcitanok helyzetét Franciaországban, a walesiek helyzetét az Egyesült Királyságban, és még Dél-Tirolról nem is szóltam.

Református egyházunk ütötte a 21. században az első rést a trianoni békediktátum mindörökre megdönthetetlennek kikiáltott falán. Teremtő és megtartó Istenünk segedelmével 2009. május 22-én a debreceni Nagytemplomban aláírhattuk az egységes Magyar Református Egyház alkotmányát, amely eredendően a Kárpát-medence tíz magyar egyháztestét foglalja magában. Örömmel vettük tudomásul, hogy az utódállamok, illetve azok utódállamai alapvetően nem emeltek érdemi kifogást gesztusértékű akciónk ellen. Ezek az egyháztestek – négy anyaországi és hat határon túli – részben megőrizték önállóságukat, de nagymértékben összehangolják tevékenységüket a többiekkel. Közös ügyekben a Kárpát-medencei Egyetemes Konvent dönt. Valóban szívderítő élményt jelent ez az együttműködés. A minden kegyelem Istenének megtartó kegyelme és áldó szeretete kísérje ebbéli tevékenységünket!

Forrás: Reformatus.hu

Hungarikum lett a csíksomlyói pünkösdi búcsú

Elismerve egyedi, vallásos és közösségépítő jellegét, a Hungarikum Bizottság a május 21-i ülésén hungarikummá nyilvánította a csíksomlyói pünkösdi búcsút és a csíksomlyói kegyhelyet. Ez méltó elismerése a székelység több száz éves hagyományának, az egész Kárpát-medencei magyarság közös szellemi értékének.

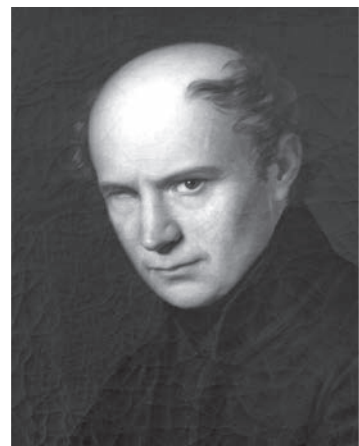
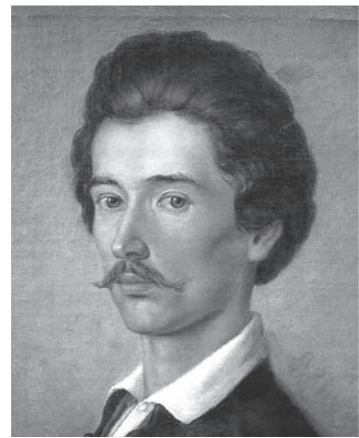
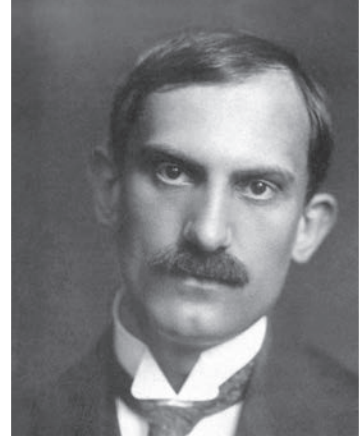

A FOTÓ FORRÁSA: CSEDOA.BLOGSPOT.COM

A csíksomlyói búcsút 2018-ban terjesztették a Hungarikum Bizottság elé az RMDSZ kezdeményezésére, az erdélyi ferences rend támogatásával. Urbán Erik OFM [Ordo Fratrum Minorum: Kisebb Testvérek Rendje – a szerk.], az erdélyi ferencesek tartományfőnöke a Romkat.ro erdélyi katolikus portálnak elmondta, hogy a hír öröm mindannyiunk számára. A csíksomlyói kegyhely már több mint tíz éve tagja annak az Európai Máriás Hálónak, amelyhez húsz európai ország huszonegy kegyhelye tartozik. Ez azért jelentős, mert Csíksomlyó így Európában is egyre ismertebb, sokan elzarándokolnak ide távoli vidékekről is, a kegyhely bekapcsolódott az európai Mária-kegyhelyek körfogásába.

„Ezzel a lépéssel, hogy a kegyhely most hungarikummá vált, még inkább magunkénak érezzük a pünkösdi búcsút, mert a kegyhely elsődleges szerepe a hit őrzése, megerősítése és továbbadása. Szent VI. Pál pápa mondta, hogy a kegyhelyek lelki klinikák, emellett az ősi kegyhelyeknek kultúramegőrző, identitás erősítő szerepük is van. Csíksomlyó szerepe továbbra is hitünk megőrzésére, erősítésére és továbbadására buzdít” – nyilatkozta Urbán Erik.

Forrás: Romkat.ro

Egytest a mi hazánk

Hadd hívjak segítségül egy harmadik költőt szép témánk megvilágítására. Petőfi Sándor *Magyar vagyok* című versének refrénje talán valamennyiünk fülében ott cseng:

*Mert szeretem, hón szeretem, imádom
Gyalázatában is nemzetemet!*

A teológiai etikában megkülönböztetjük az értékkeresőt és az értékteremtő szeretőt. Petőfi az utóbbit képviseli. Nem azért szereti a hazát, mert az minden szempontból a legékeesebb volna, hanem mert ezzel a ragaszkodásával képes azt felemelni és értékessé tenni.

Hasonló gondolat szólal meg Illyés Gyula *Magyar és magyar* című versében:

*Magyar és magyar és magyar
magyar, magyar akarok lenni,
leverten, megverten: magyar,
míg leköpheti minden senki.
Szép volt, beh szép volt – álltam ott –
minden nép fölött a magaslat.
De az én népem lebukott
s én vele zuhanok magyarnak.*

Ugyanő más helyen megragadó metaforával arról vall, hogy „haza a magasban”, ám, íme, létezhet olyan is, hogy „haza a mélyben”. Egy süllyedő hazát, egy mélységeket megjáró nemzetet pedig aligha lehet másképp szeretni, mint részvéttel.

Ötödikként Kölcseyhez fordulok. A *Himnusz* első sorában még azt kérjük, hogy „Isten, áldd meg a magyart”, ám az utolsó versszakka már így kezdődik: „Szánd meg Isten a magyart...” Ez a mélyről fakadó könyörgés pedig visszavezet minket oda, ahonnan kiindultunk: Jézus megszánta a sokaságot, mert olyanok voltak, mint a juhok pásztornélkül.

A magyar nemzet is sokszor így, pásztornélküli nyájként bolyongott a történelemben. Hányszor és hányszor vezették béresek pásztorok helyett; milyen sokszor törték rá ragadozó farkasok; hányszor került szakadékba és veszedelmes helyzetbe ez a maroknyi magyarság. Ezért jogos a fohász: „Szánd meg Isten a magyart...” Ahogy – még egy biblikus példával élve – a szerető és megbocsátó apa megszántja hazafelé vánszorgó tékozló fiát, úgy takarhat be minket, gyakran tékozló nemzetet, irgalma palástjával a szerető mennyei atya. Mert ha valaki, akkor ő igazán részvétellel tud szeretni!

A trianoni békediktátum aláírásának századik évfordulója mindannyiunk számára alkalom annak kifejezésére, hogyan szereti a hazáját. Ezt az országot, amelyben élünk, és az annál szélesebb nemzetet. Ez a szeretet nem évszámokra vagy négyzetkilométerekre irányul, hanem emberekre. Emberekre, akiket részvétellel kell szeretni. Egytest a mi hazánk, eleven valami. ■

Az első bécsi döntés után, Horthy Miklós komáromi bevonulásának napján, 1938. november 6-án közölte a *Pesti Napló* Babits Mihály *Áldás a magyarra* című versét. Hazánk ekkor visszakapott egy 12 012 négyzet-kilométeres területet, amelynek lakossága 86,5 százalékban vallotta magát magyarnak. A döntésnek köszönhetően újra Magyarországhoz került Kassa, Rozsnyó, Ungvár, Munkács, Rimaszombat, Érsekújvár, Komárom, Léva és Losonc is.

Ebben az összefüggésben különösen csengett a vers első sora: „Ne mondjátok, hogy a haza nagyobbodik.” A folytatásból aztán kiderül, miként is vethette papírra a költő ezt az akkor sokakat talán irritáló felszólítást:

*A haza, a haza egyenlő volt mindig
ezer év óta már, és mindig az marad,
mert nem darabokból összetákolat darab:
egytest a mi hazánk, eleven valami!*

Babits után Pilinszky Jánosra hivatkozom, aki *Egy lírikus naplójából* című írásában Simone Weil [*francia író, filozófus – a szerk.*] nyomán így határozza meg a hazaszeretet lényegét: „A hazát csak egyféleképpen lehet és szabad szeretni. Úgy, ahogy azt a népdalokban, Homérosznál vagy az evangéliumok szenvedéstörténetében olvashatjuk. A hazát egyedül részvétellel szabad és lehet szeretnünk.” Amióta találkoztam ezzel a gyönyörű gondolattal, azóta a hazaszeretet és a részvét gondolata a legszorosabban összeforr bennem. Mert hogy is szeret Jézus részvétellel? Csak néhány példa. „...meglátta a nagy sokaságot, megszánta őket, mert olyanok voltak, mint a pásztornélkül való juhok...” (Mk 6,34) Vagy amikor megállt a szent város határában, sírva fakadt, és ezt mondta: „Jeruzsálem, Jeruzsálem, aki megöli a prófétákat [...]! Hányszor akartam összegyűjteni gyermekeidet, ahogyan a kotlós [...] a csibéit, de ti nem akartátok!” (Mt 23,37) Vagy még a kereszten szenvedve is részvétellel volt az őt bántalmazó pribékek iránt, hiszen így tudott imádkozni értük: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!” (Mk 15,34)

Számos népdalt is lehetne idézni annak érzékeltetésére, miként is lehet részvétellel szeretni. Magam most csak egyre hivatkozom: „Elindultam szép hazámból, / édes kis Magyarországból. / Visszanéztem félutamból, / Szememből a könny kicsordult...”

Csak az tud jól nevelni, aki maga is tanítvány

Osgyán Gáborné óvodapedagógus imádkozó életről, a hit mibenlétéről

Sorozatunkban a Magyarországi Evangélikus Egyház intézményeiben szolgálatot végzőket szólaltatjuk meg indíttatásukról, munkájukról, céljaikról. Osgyán Gáborné, Emília a Bakonycsernyei Evangélikus Óvoda vezetője. Az óvodapedagógussal a keresztény nevelésről, a munkatársi közösség szemléletének kialakításáról és az éneklés örömről is beszélgettünk.

– **Miért az óvónői hivatást választotta?**

– Már tizennégy éves koromban óvónő szerettem volna lenni. Akkoriban édesanyám és osztályfőnököm is azt mondta, látják, hogy szívesen vagyok a gyerekekkel, hallgatnak is rám a kisebbek. Elmondásuk szerint érződött rajtam, hogy mennyire szeretem a gyermekeket. Én is így éreztem, így óvónőképzőben tanultam tovább. Az ottani gyakorlati órák ahhoz is hozzájárultak, hogy megérezhettem a gyerekekkel való foglalkozás felelősségét, így hamar fel kellett nőnem.

– **Milyen szakmai út vezetett az evangélikus óvodáig?**

– Először Zircen, egy nagy létszámú, állami fenntartású óvodában dolgoztam, majd első gyermekemmel voltam otthon, ez idő alatt főiskolai képesítést szereztem, tudásomat elmélyítettem. Ezt követően Bodajkon folytattam óvodapedagógusi munkámat. Második gyermekem születése után egy alapítványi óvodában dolgozhattam, ahol sok tapasztalatot gyűjtöttem. Először esperes úr hívott, hogy dolgozzak a szülőfalumban. Végül 2001-ben kezdetem el az itteni evangélikus óvodában óvodapedagógusként a szolgálatomat.

– **2004-től az intézmény vezetője. Miként jellemezné a munkaközösséget?**

– Több intézményben végezve munkámat különböző mentalitásokat ismerhettem meg. Ezekből tanulva próbáltam a munkatársi közösség szemléletét kialakítani. Számomra meghatározó, hogy olyan emberekkel dolgozhassak együtt, akik hozzám hasonlóan vallják Isten szeretetét. Hiszem, hogy csak az tudja jól

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

nevelni a gyermekeket, aki maga is tanítvány. Imádkozó életre is akkor tudjuk az óvodásokat megtanítani, ha mi is imádkozó életet élünk. Munkaközösségünk ennek megfelelően egymásra figyelő, egyben istenhívó közösség is. Ebben az óvodában keresztény lelkületű emberek dolgoznak, így nemcsak neveljük a gyermekeket, hanem Isten szeretetéről is tanúságot teszünk nekik.

– **Hogyan éli meg a vezetői szerepkört és a gyerekekkel való foglalkozást?**

– Az intézményvezetői adminisztráció fontos feladat, de be kell vallanom, hogy az igazi felüdülés az, amikor a gyerekekkel vagyok. Óvodásaink annyi szeretetet és jószágot tudnak visszaadni nekünk, hogy mindig azt érzem, még a legfárasztóbb nap küzdelme is megéri nekem.

– **Miben mutatkozik meg, hogy evangélikus az óvoda?**

– A hittanórákon, a közös imádságokon és a templomba járáson túl reményesség szerint elsősorban abban, hogy a munkatársak szolgálata által hirdetjük és a gyermekek és a szülők felé kisugározzuk az Istennel való mindennapi közösséget. Arra törekszünk, hogy megismertessük az óvodásokkal Jézust, hogy örömeinkben és bánatunkban legyen majd hová fordulniuk. Férjemmel saját gyermekeinket is eszerint neveltük, ugyanezt az életszemléletet próbálom az óvodában is átadni.

– **Ezek alapján a hit magától értetődően van jelen az ön életében.**

– Nekem is voltak hullámvölgyek a hitemben. Ekkor az istenkapcsolatom a részemről nem volt olyan erőteljes, mint amelyet szerettem volna. Tudom, hogy az istenhit is olyan, mint egy kapcsolat: energiát igényel, amit ha beleteszünk, akkor kivirágzik. Az élet nehézségei arra tanítottak, hogy ne pánikoljak be azoktól a dolgoktól, amik az emberektől függenek, hanem abban bízzak, ami örök. Tudom, hogy Isten engem akkor is segíteni fog, amikor az emberek esetleg nincsenek mellettem, vagy csalódást okoznak.

– **A bakonycsernyei egyházközség énekkarának aktív tagja. Mit jelent önnek a gyülekezeti énekkari szolgálat?**

– Nagyon szeretek énekelni. Az evangélikus gyülekezet Örömhír kórusának aktív tagja vagyok. A kórus úgy alakult, hogy a lelkészünk, szülők és óvodai nevelők együtt énekeltek. Tagösszetételünk idővel változott, de az megmaradt, hogy ma is összetartó közösség vagyunk. Minden héten próbálunk, ilyenkor nemcsak éneklünk, hanem közösen imádkozunk, valamint az élet kérdéseit is megbeszéljük.

■ GALAMBOS ÁDÁM

1920. június 4. de. 10 órakor

Megemlékezés a trianoni békéről főgimnáziumunkban

Kedves Ifjúság!

Ma pénteki nap van, a Magyar Nemzet nagypéntekje. Szomorú nap szomorú óráját éljük most, melyre meghatottsággal fognak gondolni késő utódaink évszázadok múlva is. De ahogy kétezer év előtt elkövetkezett nagypéntekre a dicső feltámadás húsvét vasárnapja, oly szilárd a meggyőződésünk, hogy nemzetünk e szomorú napját ezeréves hazánk feltámadása fogja követni.

A mai napon, ezen órában írják alá kiküldöttünk a reánk erőszakolt békét. Valószínűleg eszükbe jutnak Néro ama híres szavai: „Utinam nescirem litteras”,

lak, amilyenekkel Afrika primitív népeit metszik át az európaiak nyílegyenes vonalakkal határolt kolóniái.

Afrikában az egyik falu pogány lakosa ellenséget lát a szomszéd falu lakosaiban, közöttük nincs semmi kulturális kapcsolat. Ellenben a mi elszakított országrészeink a kultúra ezer idegszálával kapcsolódnak az ország szívéhez, István keresztyén királyságának fővárosához.

Ha a kulturális vonzódás nem volna is meg, még akkor is megmaradna a természet törvénye szerint való gravitáció, hisz a Kárpátok minden göröngyét, minden porszemét felénk lefelé hozza az ország

ket ott láttunk. Egy francia író Versailles-t a francia nemzet temetőjének nevezte, mert évszázadokon át az ottani paloták minden terme, minden szobra, minden képe a régi francia királyok dicsőségét és Napóleon hatalmát hirdette. Ott jártunk a Galerie des Glaces-ban, a tükörteremben, ahol 1871-ben Bismarck megalkotta a német császárságot; azóta ugyanebben a teremben írták alá a német békét, és ugyanazok a tükrök látták a hatalmas német birodalom összeomlását. A királyi palotából átmentünk a park csodás szökőkútjai és óriási vízmedencéi között a Trianon-kastélyba, ahol a mi békénket íratják alá ezen órában. Bejártuk ott is a csodás szépségű termeket, saját szemünkkel láttuk a nagy Napóleon klasszikus minták szerint készült szobáit, láttuk az antik utánzatú bútorokat, szobrokat, vázákat. És e nagy férfiú sorsára gondolva Berzsenyi szavai jutottak eszünkbe:

*Forgó viszonság járma alatt nyögünk,
Tündér szerencsénk kénye hány, vet,
Játszva emel, s mosolyogva ver le.*

A történelem tanítja, hogy Franciaország többször emelkedett s többször süllyedt le a sors rendelése szerint.

Hasonlóan a mi hazánk is átélte már a sorsnak örömteljes és gyászba borult napjait. Ha lesújt is mindnyájunkat a mostani óra szomorú gyásza, el nem csüggedünk, hanem Istenbe vetett bizalommal oltjuk be 1000 éves hazánk feltámadásának reményét tanítványaink szívébe. Mert ha azt kérdik tőlünk gyermekeink, hogy hiszünk-e az 1000 éves haza feltámadásában, mi ezzel a jelszóval felelünk:

Igen! Igen! Százszor igen!

■ DR. HITTRICH ÖDÖN,
a Budapesti Ágostai Hitvallású Evangélikus
Főgimnázium igazgatója

Forrás: Budapesti Evangélikusok Lapja –
belmissziói hetilap, 1920. június 13.

A FOTÓ FORRÁSA: BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE

A magyar kormányküldöttség, Benárd Ágoston küldöttségvezető (középen, cylinderrel a kezében) és Drasche-Lázár Alfréd rendkívüli követ és államtitkár (jobbra, fedetlen fővel), elhagyja az aláírás helyszínét, a Nagy-Trianon kastélyt

mikor alá kell írniok országunknak halálos ítéletét, a halálos békét. Országrészek elszakításáról van szó ezen írásban, mely ellenségeink javára állapít meg határokat, mikor Magyarország határait egy felsőbb hatalom, az Isten jelölte meg. Ez országunknak Isten által alkotott határai vannak, melyek több ezredévre szólnak; azon határok ellenben, amelyekkel országunkat fel akarják darabolni, oly egyenes vona-

minden vize és az ország minden szellője. A vérrel és széllel hiába perlekednek győztes ellenfeleink; az ő parancsoló hangjuk a Törpe önhittsége az óriás természet nyugodt megfontolása mellett. És ez fog győzni, a hatalmas természet, az óriás, mely Isten ujjmutatása szerint dolgozik.

Húsz év előtt, 1900. július havában jártam barátaimmal Versailles-ban. Most meghatottsággal gondolok mindarra, ami-

Pályázat

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma pályázatot hirdet az evangélikus nevelési-oktatási intézmények tanulói és gyülekezetei részére a trianoni békediktátum aláírásának 100. évfordulója alkalmából

TRIANON100
1920–2020

A pályázat célcsoportjai:

- az evangélikus fenntartásban lévő intézmények tanulói;
- az evangélikus gyülekezetekhez tartozó tanulók (bármely iskola tanulói);
- a magyarországi és külföldi evangélikus egyházak egyházközösségei.

A pályázat tematikája

Iskolák/tanulók

- iskolánk helyzete az első világháborús összeomlást követően (1918-tól a húszas évek elejéig), például a településünkre menekült evangélikus pedagógusok pályájának bemutatása;
- Trianon emlékezete a két háború között az iskolai évkönyvek tükrében, például egyesületi élet, iskolai ünnepek, kapcsolatok külföldi magyar közösségekkel;
- a revíziós évek (1938–1941) emlékezete iskolánkban;
- Trianon a családi emlékezetben (képeslapok, versek, családi naplók, levelek elemzése);
- egy jelenleg is működő Kárpát-medencei magyar–magyar iskolai kapcsolat történetének bemutatása (egy anyaországi és például egy felvidéki magyar iskola kapcsolata).

Gyülekezet

- a Trianon utáni templomépítés története;
- a gyülekezetbe belépett menekült evangélikusok egyházépítő tevékenysége;
- az első világháború után megjelenő új gyülekezeti munkaformák (bibliaóra, szeretetvendégség, szociális munka, ifjúsági munka);
- a gyülekezet részvétele az evangelizációs alkalmakon, annak hatása a gyülekezet életére a két világháború között;

- felmenőink élményei a két háború közötti egyházi életéről;
- külföldi gyülekezettel való partnerkapcsolat bemutatása;
- külföldi magyar nyelvű gyülekezetek megszervezése és élete a két világháború között;
- kiemelkedő személyiségek a külföldi magyar gyülekezetek életében.

Pályázni az alábbiak szerint lehet:

- *esszével* (minimum 10 oldalas, maximum 20 oldalas; Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, 1,15-ös sorköz, mellékletek nélkül értve);
- vagy *térbeli installációval* vagy *kisplasztikával* (fotón rögzítve, CD-n, DVD-n elbírálásra beküldve);
- vagy *hatvan–száznyolcvan másodperces filmfelvétellel* (MP4-es vagy MOV-formátumban, horizontális – fekvő – aspektusban).

A pályázati anyagok beküldési címe: epszti@lutheran.hu vagy Evangélikus Pedagógiai Intézet, 1085 Budapest, Üllői út 24.

A film beküldéséhez az epszti@lutheran.hu címen jelzett pályázati szándék után biztosítunk hozzáférést feltöltési tárhelyhez.

Az elkészült pályamunkákat szakértőkből álló zsűri értékeli, amelynek tagjai: Ablonczy Balázs történész, egyetemi docens, a Trianon 100 MTA Lendület Kutatócsoport vezetője; Kertész Botond, az Evangélikus Országos Múzeum tudományos főmunkatársa, egyháztörténész; Mirák Katalin, az Evangélikus Országos Levéltár tudományos munkatársa, a Magyarországi Evangélikus Egyház Tényfeltáró Bizottságának elnöke, történész; Zászkaliczky Zsuzsanna, az Evangélikus Országos Gyűjtemény közművelődési igazgatóhelyettese, művészettörténész; Péterfi Gábor kutatótanár, tantárgygondozó.

A zsűri által díjazottak a következő nyereségekben részesülnek:

Intézményi és/vagy csoportos pályázók esetén

- I. helyezett: 300 000 forint
- II. helyezett: 200 000 forint
- III. helyezett: 100 000 forint

Egyéni pályázók esetén

- I. helyezett: 150 000 forint
- II. helyezett: 100 000 forint
- III. helyezett: 50 000 forint

A legjobb pályázatok bemutatására az evangélikus „Kutató tanár” és a „Kutató diák” konferenciákon kerül sor. A zsűri értékelése/rangsorolása után a pályázók értékes jutalmakban részesülnek.

Beküldési határidő: 2020. október 31. A borítékra (e-mail esetében a „Tárgy” sorba) kérjük felírni, illetve beírni: „Trianon-100”.

Trianon pünkösdjé

Az evangélikus egyház a békediktátum után

Száz évvel a trianoni döntés után sem nemzetként, sem egyházként nem sikerült még elvégeznünk a gyászmun-
kát. Trianon elsíratását az egyházak számára különösen is sok megpróbáltatást hozó 20. századi történetünk akadályozta meg. A békediktátum olyan sokkot jelentett, hogy erre az egyetlen természetes válasz csak az el nem fogadás, a „nem, nem soha” lehetett. A magyarlakta területeken is túlnyúló teljes revízió politikája is hozzájárult ahhoz, hogy Trianon után negyedszázaddal újabb tragédiába fusson nemzetünk. 1945 után Trianon tabuvá, a két

világháború közötti történelmünk pedig hivatalosan az ország legsötétebb korszakává vált. 1989 után a szocializmus történetének feldolgozásával voltunk elfoglalva, csak az elmúlt tíz év figyelme fordult Trianon és az azt követő korszak felé – a kutatást és újragondolást zajos közéleti, politikai viták kísérik. Az evangélikus egyházunkat ért veszteségeket és a két világháború közti virágzásának történetét sem tártuk fel teljeskörűen. Ez az írás is csak nagy vonalakban, vázlatosan tudja bemutatni, mi történt velünk Trianonban és a következő két évtizedben.

A „boldog békeidők” (1867–1914) évtizedei az evangélikus egyház számára is a nyugodt építkezés korszaka volt. A lélekszám és a gyülekezetek száma folyamatosan gyarapodott, a fejlődést a rendszeres nemzetiségi konfliktusok sem tudták megakasztani. A 20. század elejére azonban már a válság jelei is láthatóvá váltak. Az értelmiség mindjobban elfordult az egyháztól, a népegyházi keretek megrogytak, a templomok kezdtek kiürülni. A kortársak egyesületeket, szociális intézményeket, iskolákat alapítottak, a tudomány és a hit összeegyeztetését célzó „modern teológia” kidolgozásával próbálkoztak, de átütő eredményt nem értek el.

Csökcent az evangélikus egyház súlya

Az első világháború borzalmai maguk alá temették a 19. század optimista, a protestánsok által is vallott világképét, amely szerint a haladás, a tudás széles körű terjesztése egy igazságos és szép világot fog elhozni. A trianoni békediktátum újabb csapást jelentett. A Magyarországi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházegyletem (amelybe nem tartoztak bele az erdélyi szászok) egymillió-száztizennyolcezer lélekszáma ötszáznegyvennyolcezerre olvadt, az egyház tagjainak 52 százaléka maradt az új határokon túl, az anyagyülekezetek száma hatszázötvenhétről kettőszáznegyvenre (37 százalék) apadt. Hasonló az arány a közép- és a felsőoktatási intézményeknél is: harmincnégy iskolából tizenhárom (38 százalék) maradt meg. A négy egyházkerületből

Hermann Miksa gyülekezeti felügyelő és Raffay Sándor püspök a lelkészek gyűlésében a kelenföldi templom szentelésekor 1928-ban

kettőnek csak töredékei maradtak, a tiszai egyházkerület a megszűnés szélére került: felsőbb iskoláinak 93 százalékát, anyagyülekezeteinek 91 százalékát, egyháztagjainak 83 százalékát veszítette el. A három teológiából csak Sopron maradt meg – az 1921-es népszavazásnak köszönhetően.

Az arányokat tekintve akár „nyertesnek” is tekinthetjük az evangélikusokat. Míg Trianon előtt 5,3 százalék (a szászokkal együtt 6,4 százalék) volt, addig az új határok között 6,7 százalékra nőtt az arányuk. Valójában azonban csökkent az evangélikus egyház súlya. A reformátu-

sok aránya 12,5 százalékról 21 százalékra, a római katolikusoké 53,1 százalékról 63,9 százalékra nőtt. (A nagy „vesztesek” az ortodoxok és a görögkeletiek voltak.)

Az evangélikusok számára nyomasztó volt az eddigi „nagy testvér” reformátusok még nagyobbá válása és a társadalmi, gazdasági súlyával még jelentősebb fölénybe kerülő katolikusok további erősödése. A korábban soknemzetiségű evangélikus egyházban a magyarok a 69 százalékos arányukkal egyértelmű fölénybe kerültek. A nemzetiségi kérdés súlya ezzel arányosan csökkent az egyházi közéletben. ►

Veszteségek és lehetőségek

Azonban nem csak szlovák és német gyülekezetek kerültek a határon túlra: az utódállamok szinte mindegyikében maradtak magyar nyelvű evangélikus gyülekezetek, amelyeknek elkeseredett küzdelmet kellett folytatniuk a megmaradásért. Erdélyben harminckét magyar evangélikus gyülekezet, Csehszlovákiában még ennél is több egyházközség maradt. A csehszlovák állam rövid idő alatt államosította a patinás evangélikus közép- és főiskolákat. A magyar híveik érdekeiért kiálló lelkészek közül többeknek Magyarországra kellett menekülniük, áttelepülniük.

Az evangélikus egyháznak ebben a teljesen megváltozott helyzetben kellett régi és új kihívásokra válaszolnia. Trianon minden veszteségével együtt is elhozta az évszázadok óta óhajtott nemzeti függetlenséget. Raffay Sándor püspök azonnal felismerte az új lehetőségeket, és minden alkalmat megragadott az egyház nemzetközi kapcsolatainak kiszélesítésére. Az amerikai, dán, svéd, norvég támogatás a húszas évek elején a gazdasági talpra álláshoz is komoly segítséget nyújtott. A húszas évek második felétől a formálódó nemzetközi egyházi szervezeteknek teljes jogú tagja lett a magyarországi evangélikus egyház. Hosszabb távon a finn egyházi élet gyakorolta hazánkban a legnagyobb hatást. Ennek csúcspontja az 1937-ben lezajlott finn–magyar–észt lelkészkonferencia volt. A finn–magyar teológuscserék révén egy teljesen újszerű egyházi, lelki élet vált egyházunkban széleskörűen ismertté.

Ébredési mozgalom

A Szentlélek munkájának vizsgálata meghaladja a történetész lehetőségeit, de hatásai leírható, kutatható történelmet is alakítják. A Trianon utáni időszak egészen a második világháború utáni évekig a legjelentősebb ébredési korszak volt a magyarországi evangélikusok történetében. A hitélet megújulása az egész egyházat áthatotta. Az okok között ott van a világháború, a forradalmak és a békediktátum utáni összeomlás is. Egységes élményük volt a túlélőknek, hogy pillanatok alatt semmisült meg a front, majd az egész politikai és közigazgatási rendszer. Nemcsak évezredes határokat, de évezredes

normákat kérdőjeleztek meg egyik napról a másikra. Az új kapaszkodókat kereső emberek nyitottá váltak régi életmódjuk kritikus szemléletére, az evangélium üzenetének befogadására, az egyházi élet új formáinak kialakítására – egyházi nyelven ezt nevezzük bűnbánatnak és megtérésnek, amely minden külső és belső megújulás alapja.

Székesfehérvár ifjú lelkésze, Gáncs Aladár (1891–1935) 1920-ban szervezte meg a teológusok és lelkészek első hitébresztő konferenciáját Ostffyasszonyfán. Az addig csak marginálisan, egyesületekben terjedő, az egyházvezetés által gyanakodással szemlélt ébredési mozgalom a lelkészek és a gyülekezetek között is elindult. Legfontosabb evangélikus szervezete az 1931-ben megalakult baráti mozgalom volt. A rendszeressé váló konferenciák és evangelizációk megmozgatták, átalakították az egyházat, és még azok is támogatták, akik teológiailag nem tudtak azonosulni vele. A korábban a reformátusokkal közös, angolszász gyökerű ébredési szervezetek, egyesületek evangélikus részei önállósultak. Az egyesületek, lelkészek, gyülekezetek nyitottá váltak a frissen felfedezett finn egyházi ébredés tanításainak, módszereinek befogadására.

Megélnkülő egyházi élet

A gyülekezetek mindennapi élete is megváltozott. Az istentiszteletek látogatottsága növekedésnek indult, a bibliaórák, szeretetvendégségek a falusi gyülekezetek életének is szerves részévé váltak. A 19. század végére eltűnt katekizációt újfajta ifjúsági munka váltotta fel: 1940-ben a

Keresztény Ifjúsági Egyesületnek már kétszáznegyvenegy gyülekezeti csoportja működött az egyházban. A hagyományos falusi közösségek, amelyek egyben szociális védőhálót is jelentettek, egyre gyorsuló ütemben bomlottak fel. A városi és városiasodó falusi gyülekezetekben elsősorban a nőegyletek révén terjedt a mindennapi szociális munka, a rászorultak segélyezése, gondozása. A szociális érzékenység növekedése új intézményeket alkotott: 1940-ben tizenhat gyülekezetnek volt saját fenntartású árvaháza, munkásotthona, időotthona, amelyből tizenkettő a Trianon utáni két évtizedben alakult.

Az alapvetően alulról induló megújulás az egyház munkáját országosan is átalakította. Tizenhárom országos egyházi egyesület működött 1940-ben, amelyek közül mindössze hármat alakítottak Trianon előtt. Ezek közül a legkiterjedtebb munkát a három diakonisszaegylet végezte: a fővárosi székhelyű Fébé, a békéscsabai Bethánia és a győri anyaház. A diakonisszák az egyházi, szociális, kulturális és gyülekezeti életben is hihetetlenül aktív munkát végeztek. Említésre érdemesek a skandináv mintára alakított népfőiskolák – az első állandó ilyen intézményt Sztehlo Gábor alapította Nagytarcsán – [Tessedik Sámuel *Evangélikus Ifjúsági Missziói Intézet* néven kezdte meg a működését – a szerk.], ahol a praktikus ismeretek átadása és a hit elmélyítése egyformán fontos szempont volt.

A sokrétű egyházi munkát gazdag sajtó segítette. Az 1940-es egyházi névtár tizenöt országos jellegű egyházi lapot tartott számon a két közös protestáns újság mellett. A könyvek, füzetek, újságok három egyházi tulajdonú nyomdában készültek.

Raffay Sándor püspököt fogadják a budafoki templom szentelésekor 1935-ben

A FOTÓK FORRÁSA: EVANGÉLIKUS ORSZÁGOS GYŰJTEMÉNY

Budafoki templomszentelés

Az „aratnivalóhoz” munkás is bőven akadt a két világháború között. A diakonisszazomsgalom felvirágzásához a megélénkülő egyházi élet mellett az is hozzájárult, hogy a háború özvegyek és hajadonok tömegeit hagyta hátra. Az elcsatolt területekről elüldözött vagy elmenekülő állami tisztviselők, értelmiségiek között is sok volt az evangélikus. A lelkészi pálya is népszerűvé vált, az egyetemi fakultási rangra emelt soproni teológia [Soproni Evangélikus Teológiai Főiskola, majd a Pécsi Erzsébet Tudományegyetem Soproni Evangélikus Hittudományi Kara, az Evangélikus Hittudományi Egyetem jogelődje – a szerk.] elkötelezett fiatalokat nevelt. Parókia nem jutott mindenkinék, de a különböző intézményekben (egyesületek, kórházak, egyetemek, börtönök stb.) betöltött missziói lelkészi állások, hitoktatói feladatok számára így maradt elég ember.

Mégiscsak megújulás...

Az egyházi élet megújulásának legszembetűnőbb jele a hatvannégy új templom, többségüket Sándy Gyula tervezte. Járva részük új gyülekezetekben épült fel. A városokba áramlás miatt a legtöbb új templomot a fővárosban és a kisebb-nagyobb vidéki városokban emelték. Az új gyülekezetek leglelkesebb alapítói között voltak az elcsatolt területekről elüldözött, elmenekült evangélikusok. Új egzisztenciájukhoz az is hozzátartozott, hogy bekapcsolódjanak a már létező gyülekezetbe, vagy segítsék az új gyülekezetek alakítását.

Az egyház vezetői tudatosan támogatták a gyülekezetek alapítását, amelyet lelkes és tehetséges fiatal lelkészekre bízta – Keken András és Sztelhlo Gábor is így kezdték pályájukat. 1940-re az anya-

gyülekezetek száma – a mai országhatárokat figyelembe véve – az 1921-es kéte-száznegyvenről kéte-százkilencvenháromra gyarapodott, azaz átlag kétévente öt új egyházközség jött létre.

Az intézmények, újságok, templomok gyarapodása azért is szembetűnő, mert az evangélikus egyház Trianon után éppoly szegény maradt, mint amilyen azelőtt volt. 1939-ben huszonegyezer hold földbirtoka volt – ez arányaiban kicsivel több mint a fele a református és negyede a katolikus birtokoknak. A hívek áldozatkészsége mellett az állami támogatás mértéke is jelentősen megnövekedett a „keresztény kurzus” idején. Az egyházi iskolák tanítóinak fizetését és nyugdíját az állam biztosította. A középiskolák fenntartásában egyre jelentősebb részt vállalt, a lelkészek fizetésének kiegészítése általánossá vált. Raffay Sándor püspök keserűen írta visszaemlékezéseiben, hogy „az állam nélkül mozdulni sem tudunk”.

Az anyagi támogatás, a revíziós politikában való részvétel, a Trianon előtt is erős etatizmus (államközpontúság) kiteljesedése mindinkább függő helyzetbe hozta az egyházat. Ez az állami függőség változott 1948 után tragikus kiszolgáltatottsággá. A korszak 1945 utáni megítélését az egyházkormányzat és az állam összefonódása, a kicsinyes egyházpolitikai és felekezeti harcok kárhaztatása határozta meg.

Trianon száz év után is fáj, és ez így természetes. A centenáriumon azonban túl kell lépünk a „nem, nem soha” és a „mindent vissza” kiüresedett, csak tehetetlen dühöt és megkeseredett haragot kiváltani képes jelszavain. Emlékezzünk meg inkább arról a „csakazértis”-mentalitásról, amelynek köszönhetően a határon túli magyar gyülekezetek életben maradtak, az innenső oldalon maradt csonka ország evangélikus egyháza pedig történetének egyik legvirágzóbb korszakát élte. Az a színes, pezsgő, minden jó újtásra (mai szóval innovációra) nyitott egyházi élet, amely a háború és a forradalmak pusztítására és a békediktátum igazságtalanságára válaszolva megszületett, számunkra is példával szolgálhat.

Pünkösöd hetében ilyen megújuláshoz kérjük a Szentlélek erejét Trianon százéves évfordulóján.

■ KERTÉSZ BOTOND

A szerző történész, az Evangélikus Országos Múzeum tudományos főmunkatársa

Hab a tortán, vagyis a szappan tetején

Testet, lelket tápláló, tisztító ajándékok Balatonszárszón

Végh Szabolcsnak, az Andorka Rudolf Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon igazgatójának a Facebook-oldalán figyeltünk fel arra, hogy a kényszerű leállás alatt egészségőrző termékek előállításába kezdtek a balatonszárszói intézményben. A szép és hasznos kézműves áruk a járvány elmúltával is kelendő portékák lehetnek. Milyen a szappan, a levendulapárna, a méz, ha „evangélikus”? A munkahelymegőrző találmányosság és a bajban kreatív erőket mozgósító összefogás példaértékű történetének jártunk utána, Végh Szabolccsal beszélgetve.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

– A kényszer szülte, hogy a karanténban alkotni kezdtek. Mit és hogyan?

– Március közepén leállt az élet száz férőhelyes konferencia-központunkban. Anyagi tartalékunk, illetve a fenntartó evangélikus egyház segítsége mellett valahogy csökkentenünk kellett a veszteséget. Tíz alkalmazottunk egyikének sem szerettem volna megszüntetni a munkaviszonyát. Adta magát: van szabad munkaerőkapacitásunk, konyhánk, készítsünk hát piacképes termékeket! Először a recepció a kisboltban, később online értékesítéssel árusítjuk majd a kis ajándéksomagjainkat.

– Az említett Facebook-bejegyzésben egy szép, lila díszítésű szappan látható.

– Ez egy hidegen sajtolt szappan. Kolléganóm – aki történetesen szakács – kísérletezte ki otthon az első, narancsos prototípust. Behozta, nézegettük, gondolkodtunk, változtattunk, s elkészült az első, levendulás „evangélikus szappanunk”.

– Azért levendula, mert a szép növény nagy kedvenc a kozmetikai iparban?

– Még ennél is jobb az „érvünk”: öt-éves a szociális gazdaságunk Kötcsén, ahol ezeröttszáz tő levendulánk is van. A hab a tortán, vagyis a szappan tetején az evangélikusságunkat jelző Luther-rózsa, amely természetesen levendulaszínű lett. Készítettünk tehát egy bélyegzőt, amit az utolsó fázisban nyomunk rá. Manapság semmi sem fontosabb az alapos kézmosásnál, amihez jól jön egy – láthatóan evangélikus – szappan.

– Bonyolult művelet elkészíteni?

– Nem vészes. Olajokat, zsírokat kell összekeverni, majd formába önteni: egy hosszú tömbbe. Ezt a karbantartónk, aki asztalos is, készítette el fából. Őt öntőformát csinált, így egyszerre hatvan-nyolcvan szappant tudunk önteni. Egy nap múlva lehet elvágni darabokra, ehhez szintén ő készített mérőformát. A recepció kolléganóm pedig a Luther-rózsa-pecséthez kutatott fel nyomóeszközt. Mindenki hozzáadja a talentumát, kreativitását; igazi csapatmunka folyik.

– Mi kerül még az ajándéksomagba?

– Készítünk levendulapárnákat, melyeket szintén a kolléganők varrnak szép virágmintás, eredetileg ágyneműhuzatnak

vásárolt maradékokból. Kiszabták, behozták a varrógépüket, és már nyolcszáz levendulapárna várja, hogy megnőjön a növény, kiszárítsuk, és megtöltsük a zsákocskákat. Van ezenkívül tizenöt méhcsaládunk, így méz is kerül a csomagba.

– Ezek szerint akad még, amit nem tudunk Szárszóról?

– Igen, ez kevésbé ismert: hat éve egy szociális program keretében nehéz sorsú családok megsegítésére indult a házi méhészetünk. A méhesünket ma egy közeli barát – méhész – gondozza, és így évente sok kilogramm méz készül. A csomagba üveges akácmézet és kis macis flakonban vegyes virágmézet teszünk. És ha ez kevés lenne, megvariáljuk a szappanunkat: mézes-levendulás illata lesz. Amire még gondoltunk: méhviasz gyertya, félliteres bodzaszőrp, eperdzsem. Most adódott időnk mindezeket elkészíteni. Tehát mindent igyekszünk nyújtani, ami egészséges, finom, a testet, lelket ellazítja, táplálja, tisztítja.

– A „hogyan tovább?” az egész világon nagy kérdés. Bizakodhatunk egy lassan elinduló szezonban Szárszón? Természetesen a komoly higiéniai előírások betartása mellett, de nyitják a kapukat?

– Nagyon várjuk már, hogy újra vendégekkel népesüljön be a konferencia-központ. Kezünkben a Magyar Turisztikai Ügynökség Covid-19 kézikönyve, amelyben ajánlásokat fogalmaznak meg a szállodáknak a fertőtlenítés, a távolságtartás biztosítása, a jól ismert óvintézkedések mentén. Június közepétől fogadhatunk vendégeket, de jól fel kell készülni. Csak egy példa: eddig önkiszolgáló volt nálunk majd minden étkezés – ez most nem lesz engedélyezett, személyenként kell felszolgálni az adagokat. Sok apró részletet kell átgondolnunk, hiszen a biztonság az elsődleges szempont. A jelek biztatóak. A végső döntést, a zöld jelzést a nyitásra a fenntartónktól, a Magyarországi Evangélikus Egyháztól kapjuk.

■ S.-K. D.

A korona nem a vírusé, hanem az Istené

Az elmúlt időszakban, a kényszerkorlátozások alatt sokunk mindennapjai megváltoztak. Az otthoni munka és az otthoni időtöltés átértékelődött, ki-ki kereste ezek lehetőségeit. Ennek köszönhetően talán többen tévedtek kereskedelmi kanálisok műsoraihoz is – ezzel én is így voltam.

A FOTÓ FORRÁSA: TV2.HU

Különösen azért is érdekelt az egyik ilyen műsor [*Exatlon Hungary – a szerk.*], mert nem valóságshow-nak indult. Majd fél éven át a „bajnokok” (profí sportolók) és a „kihívók” (nem hivatásos sportemberek) csapata küzd egymás ellen, hogy egy fiú és egy lány atléta elnyerje a fődíjat. Aztán manipulatív módon az egész mégis valóságshow-ba ment át. Köszönhető ez annak, hogy a két csapat szeparálva van, és több héten keresztül együtt kell lenniük különböző módon szocializált embereknek, akárcsak a nagyvilágban.

A küzdelem végére a „kihívók” csapatában sokak szeretetét elnyerte egy fiatal, csinos, ügyes és intelligens lány. Nyilván ezen tulajdonságok alapján is fel lehetett rá figyelni, de nem emiatt szurkolt neki a nézők kilencvenkilenc százaléka. Boginak van még egy tulajdonsága, ami bizonyítottan nem volt kifizetődő: ugyanis ő csendes és sportszerű. Belátta, hogy műveltsége és utóbbi két belső értéke okán ő nem szólhat bele az önjelölt csapatkapitányok „okoskodásába”, mert ezen intellektuális és kulturális különbség okán kirekesz-

tik. Ezért szelíden és alázatosan küzdött, helyállt a csapatért, és az idő múlásával az egyik legjobb teljesítménnyel a csapat húzóemberévé vált. Ennek ellenére nem ő volt a hangadó.

Senkit se bántott, egyetlen rossz szót nem szólt, mégis kikezdte fő ellenfele, furcsamód csapaton belül, ahol elvileg össze kellene tartani. A nála sokkal iskolázatlanabb irigyének – aki egyik riportban bevallotta, hogy utál tanulni – társai is akadtak a hasonló nivójú csapattagok között. Bogit hihetetlen lelki terrorban tartották. A csapatverseny legeslegvégére annyira kikészítették, hogy már lelkileg nem bírta, és ez kihatott a teljesítményére is.

Ekkor azonban a figyelmes néző valamit észrevehetett. Bogi, mikor már csak „egy élete” volt, szinte észrevétlenül, szerényen és szemérmesen keresztet vetett. A nézők kilencvenkilenc százaléka ezt talán észre se vette, hiszen egy másik csapattag hetek óta ripacs módon a győztes meccsei után látványosan letérdel, és keresztet hány. Így a kedves lány titkos mozdulata nem volt látványos. Nekem mégis sokat mondott.

Boglárka a legutolsó párbajon sajnos kiesett, pedig a döntősök közt lett volna a helye. Ennek ellenére a nézők többsége, azt hiszem, úgy gondolja, ő a győztes. Azért is érdekes a története, mert a másik csapatban, a „bajnokoknál” a sportolók és olimpiikonok szintén a fődíjért küzdenek, de egymást tiszteletben tartva és sportszerűen.

Mikor Pál a tanítványának, Timóteusnak levelet írt, akkor őt sportszerű küzdelemre intette. „*Ha pedig versenyez is valaki, nem nyer koszorút, ha nem szabályszerűen versenyez.*” (2Tim 2,5) Az élet igazi küzdelme nem test és vér ellen zajlik. Nem csupán fejben dőlnek el a meccsek, hanem lélekben is. Pál idején is kiközösítették és megbélyegezték a jóakarátú embereket. Azokat, akik nem csupán saját érdeküket, de a közösség érdekét is szem előtt tartották. Akik próbáltak emberek maradni még a veszthely felé menet is, és ekkor egy keresztvetés azt jelenti, hogy mégsem

veszíthetek, hiszen Krisztus győzött, de legyen meg az ő akarata.

Ez a szemérmes keresztvetés alázatot és tiszteletet sugárzott. Ezzel a titkos keresztel még veszíteni is emelt fővel lehet. Ezzel a keresztel tudtunk mi is helyállni a járvány idején, számos rosszindulatú álhír közepette, szobánkba rekesztett mágnányunkban.

Exaudi vasárnapján Istenhez így kiálthattunk: „Halld meg, Uram, hangomat: hozzád kiáltok!” Nem melldöngetve, farizeusi módon, nem számításból és érdekből, hanem hálából és szeretetből. Úgy, mint az igazi versenyző, aki nem a hervadó koszorúért fut, hanem a hervadhatatlannért. Az igazi király, jelen esetben királynő, ha elesik is, csendben feláll, koronát igazít, és megy tovább. Azért, mert a korona nem az övé, hanem egy egész közösségé. A szurkolóké, egy egész nemzeté.

A korona tehát nem a vírusé, hanem az Istené, aki ebben az időben sem hagyott el bennünket, hiszen a felülről nyitott karantén és Krisztus keresztje bennünket szüntelen küzdelemre és tisztességes helytállásra hív. Így tekintünk előre, mennybemenetel ünnepe után az égre is, hiszen „*minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása*” (Jak 1,17). Ő Jézus, a Krisztus, aki tegnap és ma és mindörökké ugyanaz!

Nem mindegy tehát, hogy milyen értékeket és szépségeket keresünk és látunk. Pál ma arra inti Timóteust, és int bennünket is, hogy keressük az Isten országát, keressük az ő igazságát még akkor is, ha közben kísértések és küzdelmek között kell erősödnünk, akár szenvednünk is. Hangunk és csendes imáink is, higgyük el, az égbe jutnak!

Bogi, ne add fel, és mi se adjuk fel csendes és szelíd bizonyosságainkat, mert mindig van, aki ezt észreveszi és erősödik! Ámen.

■ STERMECZKI ANDRÁS

Az írás az Evangélikus.hu honlapon május 25-én megjelent szöveg rövidített változata

A távoktatásról egy történelemtanár szemével

„Ne felejtjük el az iskola szociális funkcióját: a gyerekek egymásra is hatnak, közösségi emberré mégiscsak az iskolában (is) válnak. Most ezt a közösségi dimenziót a család pótolja, de ez nem mindenhol egyszerű” – mondta dr. Péterfi Gábor, az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium történelemtanára abban az interjúban, amelyben a távoktatással kapcsolatos tapasztalatairól kérdezték. A Történelemoktatók Szakmai Egyesületének honlapján április 23-án megjelent szöveget rövidítve közöljük.

– Melyek voltak az első gondolatai a távoktatás hirtelen bejelentése után?

– Megkönnyebültem. Őszintén szólva tartottam attól, hogy egy elnyújtott, többször meghosszabbított szünettel a tartós bizonytalanság felé mozdul el az oktatás. A digitális munkarendre történő átállással, úgy gondolom, két fő szempont egyszerre tud érvényesülni: a „home school” oktatással vigyázunk az idősekre, és közben a tanév is folytatódik, igaz, speciális körülmények között.

– Mennyiben árnyalta a gyakorlat azóta a véleményét?

– A tapasztalataim pedagógusként és szülőként is összességében pozitívak. Hozzáteszem: az első két hét nagycsaládos szülőként nem volt egyszerű. A feleségem nyelvtanárként szintén átállt az online oktatásra, és a négy gyermek is alig várta, hogy szabad laphoz jusson. Egy idő után sikerült megtalálnunk az egyensúlyt. Ennek a főbb elemei a tudatos napirend kialakítása, rendszeres mozgás beépítése és az én esetemben bizonyos napokon az iskolából történő távoktatás voltak. Úgy vettem észre, a diákoknak is kellett pár nap az átállásra, ami teljesen érthető. Az iskolában, úgy érzem, a vezetőink jól kezelték az átmenetet, pontos utasítások mellett a segítőkész magatartás egyszerre valósult meg. Utóbbira példa: minden munkaközösség tartott még márciusban egy tanácskozást, ezeken informatikus kollégák segítségét is igénybe vehettük. Összességében talán valamivel több munkánk van, a folyamatosság azonban nem szakadt meg [...].

– Mik voltak az első napok nehézségei?

– Szülőként az, hogy nem jut mindenkinek laptop. De ezt áthidaltuk, a mobiltelefonok is bevonhatók az online oktatásba, én is tudok bizonyos napokon a munkahelyemről dolgozni. A legnagyobb teher szerintem a családanyákon van, akiknek egyszerre kell a házimunka, a távmunka és a gyerekeik tanítása között zsonglörködni. Ezért törekedtünk mi is otthon arra, hogy a gyerekeinket még jobban bevonjuk a házimunkába. Nekik is jó, ha nem egész nap a „kütyükkel” vannak, hanem felállnak, megterítenek az étkezésekhez, mozognak, segítenek, amiben tudnak. Tanárként az okozza a mai napig a legnagyobb kihívást, hogy nem találkozunk a diákjainkkal. A virtuális kapcsolat például egy videókonferenciás órán megvalósul, és ez működik is, de azért ez teljes egészében nem pótolja a valóságos találkozásokat. Például az iskolában a tanóra után is benn maradunk, ha bárkinek kérdése van, válaszolunk – most a harmincperces digitális tanóra időkereteit én is nagyon pontosan igyekszem tartani, hisz tudom, tíz perc múlva újabb online óra következik.

[...]

– Milyen felületeket használ, milyen módszereket alkalmaz rendszeresen?

– Az IKT [információs és kommunikációs technológiák – a szerk.] és a történelemtanítás kérdését az evangélikus iskolák történelem-tantárgygondozójaként és az aszódi iskola munkaközösség-vezetőjeként is fontosnak tartottam az elmúlt

A FOTÓ FORRÁSA: TÖRTÉNELEMOKTATÓK.HU

években, ezért a digitális eszközök használata nem ismeretlen terep. Az evangélikus iskolák éves aszódi történelemtanári konferenciáin például rendszeresen szerveztünk olyan foglalkozásokat, amelyek a digitális eszközök használatáról szóltak történelemórákon. Ezeket a tapasztalatokat most hasznosítani tudjuk. Ami a diákokkal való kapcsolattartást illeti: az egyik közösségimédia-felületen minden osztállyal és fakultációs csoporttal zárt csoportot hoztunk létre. Az e-kréta mellett ezeket használjuk, itt számos funkció elérhető, a kvíz jellegű kérdésektől a vázlatírás vagy szövegértés szempontjain keresztül számos részlet itt egyeztethető. A mi iskolánkban napi nyomon követés működik, ezt nagyon fontosnak tartom. Ez azt jelenti, hogy minden este megírom a másnapi órák részletes menetrendjét, itt a diák láthatja – a tananyagon túl –, hogy milyen módszerrel dolgozunk, például videókonferencia, zárt csoportban egyéb munka vagy önálló vázlatírás megadott szempontok alapján. [...] Amit nagyon fontosnak tartok: ezek a videón elérhető anyagok vagy elemzésre felki-

nált szövegek ne „lógjanak” a levegőben, mindig legyenek a feldolgozáshoz szempontok. Továbbá próbálunk időt szánni a konzultációra is, amikor „átbeszéljük” a megoldásokat vagy a felmerülő kérdéseket.

– Szervez számonkérést? Ha igen, milyen módon? Ha nem, akkor hogyan értékeli a diákjait?

– Az értékelésnek több módozatát használom. A *Redmenta* program nálam bevált, az első egy-két héten még inkább csak gyakorlásra használtuk. Később az osztályozott röpdolgozatok és témazárók is ezen programon keresztül valósultak meg. Nagyon fontos, hogy nem vagyunk egyedül, a kollégáimmal rendszeresen egyeztetek a tapasztalatokról, továbbá egymás munkáját is segítjük az ötletek, javaslatok, tapasztalatok megosztása révén. Ne felejtjük el, az iskolai dokumentumok új Nat [*Nemzeti alaptanterv – a szerk.*] szerinti átdolgozása is ezekben a hetekben zajlik, ez is indokolja az együttműködést. [...] Visszatérve a számonkérésekre: a röpdolgozatok és témazárók mellett lehetőséget biztosítok önálló mini kutatómunkára is, amit természetesen értékelek. Továbbá a konzultációs órákon a legaktívabb diákjainknak már sok ötöst beírtam, ez is egy jegyszerzési lehetőség. Szóval – a szóbeli feleletetést nem számítva – több csatornája is létezik az értékelésnek.

– Mit él meg nehézségnek? Mennyivel jelent nagyobb terhelést ez a munkaforma?

– Valamivel több lett a munkánk, ezt nem vitatom. Ugyanakkor a napi bejárás, közlekedés ideje eltűnt, így ezt az időt pedig „megnyertük”. A legnagyobb nehézség az, hogy a diákjainkkal való személyes kapcsolattartás nem valósulhat meg érthető okokból még egy ideig. A digitális munkarend sok mindent pótol, de számomra az elmúlt hónap különösen bizonyított: a személyes találkozások, beszélgetések, programok semmivel sem pótolhatók. Az élet számos területén előrehaladhat a robotizáció, az oktatás világában ennek számomra egyértelműek a korlátai. Ne felejtjük el az iskola szociális funkcióját: a gyerekek egymásra is hatnak, közösségi emberré mégiscsak az iskolában (is) válnak. Most ezt a közösségi dimenziót a család pótolja, de ez nem mindenhol egyszerű. További nehézség számomra a sok tanórán kívül program elmaradásának tudomá-

sulvétele. Az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium és Általános Iskola egyik legnagyobb erőssége az, hogy rengeteg tanórán kívüli programot szervezünk a diákjainknak. Rendhagyó történelmi séták, tanulmányi kirándulások, előadások. Történelemből az elmúlt hónapban minden héten eszembe jutott, hogy éppen most mi marad el. Elmaradt az ipolyisági iskolánkkal való közös ünnepség március közepén, nem mentünk el a betervezett budai vársétára, nem sorolom tovább. Persze ha az ország egészének érdekelt nézzük, mindez csepp a tengerben, felelősek vagyunk az idős emberekért, most ebből a helyzetből kell a legtöbbet kihoznunk.

– Melyek a legpozitívabb élményei?

– Szülőként összességében több idő jut a családra, több időnk van otthon beszélgetni, játszani egymással. Az elmúlt

hogy az imára, elcsendesülésre is több idő jutott. Eleinte furcsa volt a helyi Szentháromság Plébánia online szentmiséit követni a nappaliban a tévén keresztül, de ebben is inkább a lehetőséget és ajándékot próbáltuk családi szinten is megtalálni. Iskolai szinten a legpozitívabb élményeim: iskolánk vezetői Veizer Valéria vezetésével nagyon jól reagáltak a helyzetre, a szakmaiságot, az emberséget és így a biztonságot egyszerre élhettük át kollégáimmal. Úgy gondolom, a vezetők most világszinten minden területen megméretnek, legyen szó oktatásról, gazdasági életéről vagy politikáról. Egy válság különösen is megmutatja, hogy ki mennyire képes megbirkózni a kihívásokkal. Látok magam körül negatív és pozitív példákat is. Úgy érzem, az értékalapú gondolkodás most felértékelődik. Ahol sziklára építettek, ott a szél nem dönti

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ – FOTÓ: JOHN SCHNOBRICH / UNSPLASH.COM

években elég sok szálon kapcsolódtam az oktatáshoz, a családra kevesebb idő jutott, így most ezt a lehetőséget igyekszem jól megélni. A digitális munkarendre való átállás ideje nagyrészt a nagybőjti időszakra esett, benne egy húsvéti szünettel. Hívó emberként fontos volt az is,

össze a házat. Aszód, a mi iskolánk most egy erős szikla, vagy talán kifejezőbb, ha azt mondom: erős vár. A diákjaink visszajelzései is ezt mutatják számomra. Tanulóink nagy része komolyan veszi a feladatát, büszkék vagyunk a diákjainkra.

Forrás: Tortenelemoktatok.hu

Minden, ami kell, és semmi, ami nem

(Zsid 3,1–8a)

Aki lelkes nézője volt a 2012-es olimpiának – mint példának okáért jómagam –, annak túladagolása lehetett egy bizonyos reklámból. A közvetítések akkori egyik főtámogatója Magyarországon egy bizonyos cég volt, amelynek a „magyar hangját” Rudolf Péter színész adta felejthetetlenül. A reklám szlogenje így hangzott: „Minden, ami kell, és semmi, ami nem.”

Feltehetnénk a kérdést, mi köze is van a mindennek és a semminek alapigénkhez, amire akár lehetne az is a válasz, hogy „minden”, és ugyanúgy lehetne ez: „semmi”. Valahol mindkettő igaz, egy időben, egyszerre. Újszövetségi szakaszunk ugyanis nem kevesebbről szól, mint „mindenről, ami kell”, vagyis a bizalomról, és „semmiről, ami nem”, vagyis a szív megkeményedéséről. A mindenről, az isteni alapról és a semmiről, magáról az elutasításról, a zártságról, a bizonytalanságról. És természetesen szól magáról

embereket a meggyőződésükből, és teszi a lelküket, szellemüket kaotikussá. Olyan, mint egy mérgezett alma, amelybe beleharap – mondjuk – Hófehérke: bár ízletes, kívánatos a gyümölcs, mégis életveszélyes.

De az a bizalom, az a reménység, amelyről a *Zsidókhoz írt levél* szerzője vall, szilárd, biztos alapot adhat az életünknek. A bizalmatlanság, az álbizalom nem. Mert míg az első az Istenhez téréshez, megújuláshoz, igazi élethez vezethet, addig a második kétségbeeséshez, zavarhoz, reménytelenséghez. A szilárd alap a kiindulási pont. „Az Isten által vetett szilárd alap azonban megáll” – olvashatjuk a Timóteushoz írt második levélben is (2Tim 2,19).

Ez az ígevers mintegy felerősíti igénk fókuszát. Fantasztikus evangélium ez. Mert ma éppen úgy szükségünk van visszanyúlni az alapokhoz, az (!) alaphoz, a jézusi tanításhoz, mint az első gyülekezeteknek szüksége volt. Sőt, ha lehet, még nagyobb a káosz körülöttünk a világban és bennünk, mint bármikor korábban. Mintha ma még nehezebben lenne felismerhető a különbség az őszinte vallomás és a keresztény giccs között vagy éppen a bibliai szövegeken alapuló tanítás és az innen-onnan hallott, bulvárvallással átítatott kispolgári erkölcs között. Mert bár közhely, de igaz (ettől közhely a közhely): összetettebb lett a világ. Annyifelé figyelünk, hogy sokszor észre se vesszük, hogy kicsúszott a szőnyeg, az alap a lábunk alól. Elestünk. Vagy éppen lebegünk ég és föld között. Döntések között.

Ebben a helyzetben szólít meg Isten a levél anonim szerzőjén keresztül: bátorít, ahogyan csak ő tud. „Ézért, *szent testvéreim, mennyei elhívás részesei, figyeljete hitvallásunk apostolára és főpapjára, Jézusra, aki hű az ő megbízójához, ahogyan Mózes is hű volt az ő egész házában.*” Nagyon erős mondat. Jézusra mutat, akit ezen az egy helyen nevez az Újszövetség apostolnak. Aki által megismerhetővé válik Isten, aki felmutatja, mit is jelent a hűség a nagybetűs Megbízóhoz, magához a megbízáshoz és hozzánk, a követőkhöz.

Ezt olvashatjuk: „*Krisztus azonban mint Fiú hű a maga házához. Az ő háza mi vagyunk, ha a bizalmat és a reménység dicsekedését mindvégig szilárdan megtartjuk.*” Óriási felelősség ez. „*Az ő háza mi vagyunk...*” Mi, akiken látszania kell, hogy hozzá tartozunk. Azzal, ahogyan élünk. Ahogyan megéjük hitünket, a kapcsolatainkat, az életünket.

Jézusban az Isten egyszer és mindenkorra megszentelte, megbecsülttette az embert. Felemelte, felrázta, „újratöltötte” őt egy más minőségű étellel, örök étellel. A mindennel. Mindennel, ami kell. És ha ez a miénk lehet, akkor már semmi más nem – még a jól hangzó szlogen sem – kell.

■ DR. GÁNC S TAMÁS

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: SHARON MCCUTCHEON / UNSPLASH.COM

Istenről, aki néven szólít, ahogyan tette azt a keresztség szentiségében, és akinek nevét szentnek valljuk, sőt Jézus óta hisszük, hogy Atyaként is megszólíthatjuk, megkereshetjük, sőt meg is találhatjuk őt.

Ma sem könnyebb a helyzetünk, mint volt Jézus, Pál vagy éppen az őskeresztény gyülekezetek idejében, amikor maguk a kanonikus levelek – köztük a *Zsidókhoz írt levél* is – nagy valószínűséggel keletkeztek. Mert amióta csak kereszténység a kereszténység, sőt amióta csak ember él a földön, a bizalom mellett mindig is ott volt, van és lesz a bizalmatlanság. Ami sokszor majdnem olyan, mintha bizalom lenne, de mégsem. Ami ugyanazokat a szavakat használja, mint a bizalom, de nem jó sorrendben, nem jó hangsúllyal. Úgy tűnik, hasonló, közben a legveszélyesebb módon billenti ki az

Lillalulla tündéerkertje

Házi finomságok és vendéglátás a Balaton közelében a „vedd a helyit!” jegyében

Kondul a lullai katolikus templom harangja, amikor a májusi napfényben fürdő, zöldellő somogyi dombok között megbújó Lillalulla Vendégház elé érünk. A tulajdonosok, Perger-Wenszky Lilla, a férje, Perger Csaba, valamint Lilla édesanyja, Horváth Ágota sietnek elénk, s kísérik a gondozott kertben álló szaletlibe. A kis családi vállalkozás olyan ritka értékeket kínál a városi, megfáradt vándoroknak, mint falusi vendégasztal, kemencés sütés, csillagászat és kézműves élelmiszerek sora. No meg személyre szabott figyelem, vendégszeretet, derűs beszélgetések. Írásunk evangélikus szereplői felismert értékekről, felülről kapott erőről, a családi összefogás ajándékáról és a hit útjairól mesélnek gasztronómiai riportsorozatunk legújabb állomásán.

Perger-Wenszky Lilla néhány évvel ezelőtt tért haza a fővárosból, feladva addigi állását, hogy azt tegye, amire elhivatása szól. Társat is kapott az Úristentől pécsi születésű, programozó férje, Perger Csaba személyében.

„Vendéglátás-szálloda szakot végeztem a budapesti vendéglátóipari főiskolán. A gasztronómia gyerekkorom óta érdekelt, de lehetőség híján egy multinál kezdtem dolgozni. A vágyam az volt, hogy hazajövök, és lekvárt főzök. A bogyólekvárban láttam a kitörési pontot – kezd a családi vállalkozás történetét

Lilla. – Majd megismerkedtem Csabával, aki azonnal értette, mi motivál. Hamarosan már együtt ültettünk gyümölcsfákat itt, Lullán. Akkor még csak hétfévente jártunk haza. 2014-ben gondoltunk egy merészet, és elindultunk egy fiatal vállalkozóknak indított pályázaton. Egy napon nyertük meg a pályázatot 2015 márciusában, amivel elindulhatott a vendégház, s kaptam meg az östermelői igazolványomat lekvárfőzésre. Még abban az évben házasságot kötöttünk” – meséli család és hivatás összefonódásának krónikáját.

Örömteli hazatérés

2015-ben nyitott a vendégház, eleinte Lilla édesanyja, Ágota vitte, a fiatalok pedig hétfégen siettek haza. „Már akkor tudtuk, hogy a jövőnk itt képzeljük el” – mondják egymásra nézve. A jövőt, amely nem kikövezett út, együtt találják ki és valósítják meg lépésről lépésre. Az év végén hazaköltöztek Pestről. „Azt szoktuk mondani: a Lillalullából anyukám a Lulla, mert ő viszont itt, pár házzal odébb született” – utal édesanyjára Lilla.

A – sajnos csak hajdan evangélikus – falu a török után elnéptelenedett, telepések jöttek Lajoskomáromból, Gyöngyösről, Ecsenyből; elmagyarosodott sváb evangélikusok. Iskolájuk is volt. „Mindig nagyon fontos volt ez a falu. Ahogy jöttünk az autópályán, a lekanyarodás előtt már ugráltam a hátsó ülésen örömben, hogy mindjárt Lullán vagyunk nagymamáéknál. Lullainak valloam magam” – mondja a fiatal feleség. ▶

Nyolc éve közvetlen út is vezet a Balatonhoz: „Sokan rácsodálkoznak, hogy ilyen gyönyörű dombság van a tó déli partjától nem messze – folytatja Csaba. – 2016-tól működik úgy a tízfős vendég-ház, hogy itt vagyunk, noha a mai napig távmunkában is dolgozunk. Minden adott, hogy itt és ebből éljünk, feladva a céges létet. Jobban tudunk érte lelkesedni, szeretünk emberekkel találkozni” – foglalja össze a lényegét.

Kislány a konyhában

Lillát hamar rabul ejtette a főzés tudománya. Annak, hogy anyukája korán önállóságra nevelte a konyhában, mára kézzelfogható eredményei vannak a terített asztalon. Kenyér, kalács, bagett, túrós pogácsa. Vaj, fűszervaj és a márkatermékek színes címkéjű üvegekben. Lekvárok: josta (egres-feketeribizli), chilis szilvachutney, „mecs” (meggy-epercseresznye), bogyós és őszibaracklekvár, paradicsomos tézstaszósz. Barbecue, lilahagyma-lekvár és medvehagymapesto is van; az utóbbit az orfúi erdőben gyűjtik, ahol Csaba nyaralója van. Szeretnek kísérletezni a befőzésessel: ráálltak a chutney-kra, a dél-ázsiai eredetű fűszeres szószfélésekre. A legnépszerűbbek a szörpök: bodza, menta, gyömbéres citromfű, eper, málna, bogyósok. A hagyományos ízek mellett a világkonyha ízeit is becsempészik kínálatukba.

Misszió és szemléletformálás

Következetesen tartják magukat az őstermelői etikához: sajátjukból dolgoznak, s ha elfogyott egy gyümölcs, nem vesznek a multinál, hogy több hasznot termeljenek. Idén sajnos elfogyott az őszibarack, így chutney sem lesz. „Ha jó év van, és eső is volt elég, akkor ősz-

szesen ezerötszáz-kétezer üveg termék készül nálunk. Olyat készítünk, amit mi is szívesen elfogyasztunk, illetve amihez gasztronómiai ajánlást tudunk adni a vásárlónak vagy a szállóvendégnek” – mondja Lilla.

Két hónap világméretű bezárkózása megmutatta a „vedd a hazait” elv fontosságát: nem volt fennakadás az élelmiszerellátásban. Perger-Wenszky Lilla tudományos érvekkel támasztja alá ennek előnyeit: „A szakdolgozatom témája is éppen ez volt: Magyarországon termelt gyümölcs és zöldség a magyar gasztronómiában. Régóta szívügyem ez. A legfontosabb a szezonális: azt együk, ami az évszakban itthon megterem. Amit a kistermelő ma elad, azt tegnap szedte le, így minden értékes tápanyag benne van. Szerencsések vagyunk, tudunk a kertből főzni a vendégeinknek és magunknak.”

Csaba egyetért: „Vedd a helyit, így egészsíteném ki, ha valóban környezettudatosan szeretnék élni. Ez a felelős magartartás, és egyre többek számára válik érthetővé. Nem csak ilyen extrém helyzetekben, mint a pandémia. A bizalmat erősíti, hogy tudjuk: valódi, gondosan ellenőrzött minőségű, hazai terméket kapunk.” Lilla bólogat: „Már annak örülök, ha valaki piacra jár, ez az első lépés, hogy tudatosabb legyen.” A válság talán segített a szemléletformálásban – bizakodnak.

A két fiatal idehaza szeretne értéket teremteni, nem külföldön boldogulni pi-

acképes diplomájukkal. Ötleitek egyedi-ek: Csaba hobbija például a csillagászat. Távcsővel mutatja nyári éjszakákon a fényszennyezéstől mentes égbolton a csillagképeket a vendégeknek.

Égi és földi kenyér

Lilla megszegi a vadkovással maga sü-tötte kenyeret: késsel keresztet rajzol a cipó hátára. Az úrvacsora évére és a *Mi-atyánk* mindennapi kenyeret kérő sorára gondolunk, látva az ősi mozdulatot. Mitől ilyen finom? – kérdezzük. „Mert benne van a szívem is” – mosolyog.

Felnőttként talált hitéről így mesél: „Anyai nagymamám Somogydöröcskén, egy színevangélikus sváb faluban élt. Magyarárt is az iskolában tanult meg. Déd-anyaként, de a család férfi tagjai is mind nagyon vallásosak voltak.” Ágota, az édes-anya – akinek a felmenői egyébként nem-zedékek óta evangélikusok apai és anyai ágon is – hozzáteszi: nagyapja nélkül nem volt vasárnapi istentisztelet. Egy áldozatos lelkész, Balogh István emlékét is őrzik, aki Tolnából, Nagyszokolýról lovas kocsin járt gondozni a híveket. „Szinte családtag volt nálunk, ahogy Szabó Vilmos és felesége is.” Lilla is így emlékezik: „Nagymamám gyakran fordított németre prédikációkat, tolmácsolt egyházi rendezvényeken. Erre gyerekként nagyon büszke voltam.” A déd-nagyapa, később a nagymama is gondnoka volt a lullai gyülekezetnek.

Érdekes a hit útja: Lilla felnőtt fejjel maga kérte a keresztelését. A döntésben egy fiatal lelkész, Szigethy Szilárd és felesége segítette Lillát. „Akkor lett igazán fontos számomra a vallás: egyre többször mentem istentiszteletre mamikával. Majd 2007-ben volt egy komoly műtétem – szökik könny a szemébe –, de megadta az Úristen, hogy lehessen saját családom. Ez sorsfordítónak vált. Akkor tettem fogadalmat, hogy megkeresztelkedem.” Szigethy Szilárd készítette fel, filmeket vetített Jézusról, Lutherről.

Sok beszélgetés vezetett el 2008 februárjáig, keresztelező napjáig. „Tetszett, hogy annyira fejlett az egyház, hogy van e-konfirmandusoktatás. Keresztszüleim azok lettek, akiket addig is így hívtam. Egy evangélikus színésznő és férje.” Jó kapcsolatot ápolnak a tabi lelkész házaspárral, Arató Lóránddal és Eszterrel, ha tehetik, elmennek istentiszteletre. Mindketten, bár Csaba nem vallja magát vallásosnak, de érzi a közösség erejét.

Kórushangversenyre, ünnepi alkalmakra elkíséri Lillát: „Fontos és jó dolog, s nagyon kedvelem Lóriékat.”

Tavaly pünkösdhétfőn Lullán találkozott a Tabhoz tartozó hét kis gyülekezet. Lilla kenyérsütő bemutatót tartott; persze a sok finomságot meg is kóstolták. „Szép alkalom volt, jólesett találkozni.” Kedvenc ígéje ad erőt a mindennapokban: „Minden lehetséges annak, aki hisz.” (Mk 9,23)

Érték, amely nem kapható boltban

Két cica kíséretében indulunk kertnéző-be. Paradicsomi környezet ez. A félhektáros birtok fele kert, még tizenegy tyúk

ve, fákkal körülvett szakrális hely: domboldali temető. A fák, a szél, a zöld táj, a késő tavaszi kibomló élet, a növény- és állatvilág sok színe és ígérete; tevékeny emberek és békében pihenő holtak – a teremtettség egysége.

Utunk végén terveikről mesélnek: „Ha sikerül saját erőből megvalósítani, régi magyar gyümölcsfajtákkal ültetnénk be a kert mögötti szántó egy részét, ahogyan a *Tündérkert* projektben teszik. A vendégek, piknikkosarat vásárolva tőlünk, a fák árnyékában pihenve ehetnék-ihatnák a házi finomságokat” – lelkesednek a fiatalok. A szavak között rejtetten ott a vágy is, hogy majd leendő családjuknak adják tovább azt, amiért most dolgoznak.

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

is lakja. Zeller, paprika, paradicsom, borsó, bogycsók: málna, ribizli, josta. Ágota termeli a zöldségeket, gyümölcsöket, kedvencei az almafák. A magaságásos fűszerkertet Csaba építette, Lilla régi vágya volt. Amott bodza az egyik kedvenc termékhez: a szörphöz. Odébb eper, éppen szezonja van. „A szomszéd birkái néha átdolgoznak, jönnek legelni, mert nekik kevés odaát a fű” – mutatja Csaba. A gyümölcsfák közé érünk: alma, őszi- és sárgabarack, körte, szilva, cseresznye, meggy.

A kert végében kitérül a táj, lélegzet-elállító a látvány. A májusi üde zöld lullai dombság szépsége leírhatatlan. Felnéz-

Látva elhivatottságukat, ahogy eddigi terveik, úgy minden biztonnal új álmaik is valóra válnak. Szavaikon, mozdulataikon a munkaszeretet, alázat látszik. Készek megdolgozni a természettel összhangban valami olyan értékért, amelyet boltban, interneten nem lehet megvásárolni, de ami nélkül, egyre többen érezzük: nem lehet minőségi életet élni.

Teraszokról a dombok karéjába nyúló katolikus templom tornyára látunk. A perspektíva érdekes: az Isten háza ugyanis éppen Lilláék telkével szomszédos. A Teremtő közelben s távolban jelen van, és újra megszólal a falusi harangszó.

■ STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA

Az egyház reformjáért aggódó Luther

Luther Válogatott Műveinek 4. kötete

A tizenkét kötetes, tudományos igényű új magyar kritikai kiadássorozat többi darabjához hasonlóan a Luther Válogatott Művei 4. – Felelőség a társadalomért című kiadvány is tematikus válogatás. A benne található huszonnégy írás témái – ahogy a kiadói előszó fogalmaz – „a világi hatalom és az engedelmesség vagy ellenállás kérdése, a lázadás és a háború, a török fenyegetés, a közerkölcs, a közoktatás, az uzsora, továbbá olyan vallási kisebbségek, mint az újrakeresztelők, a spiritualisták és a zsidók”.

A kötetben olvasható művek nem politikai traktátusok, hanem az egyház reformjáért aggódó Luther teológiai tanítását tartalmazzák az egyház világi környezetéről, a világi hatalom szerepéről, valamint az egyház reformját és működését érintő társadalmi jelenségekről. Luther műveinek többségéhez hasonlóan a kötet tartalma tehát biblikus teológia, vagyis a bibliai tanítás alapján értelmezi a témáit, jogi vagy történeti érveket legfeljebb szemléltetésre használ.

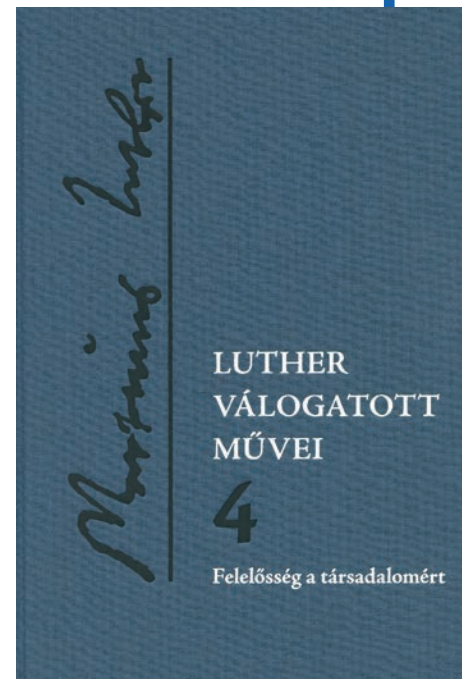
Luther „politikai teológiájának” egy másik alapjellegzetessége, hogy az egyház reformjának sikeressége alá rendeli a társadalmi és politikai jelenségek megítélését. Ebből adódóan véleménye változik, amennyiben idővel másképp ítéli meg az evangélium terjesztéséből adódó szükségleteket és az egyházreform világi támaszainak feladatait. Luther számára a „világi felsőbbtség” kérdése döntő ebben a tekintetben, s ez egyben világossá is teszi, hogy a politika és a társadalom működését nem a szabad állampolgárok interakciójaként látja, hanem az Isten által elrendelt hierarchikus rend felelőségi viszonyaiban és a kötelező keresztényi engedelmesség megnyilvánulásaiban.

Ahogy a kötet alcíme is jelzi, Luther társadalmi ügyeket érintő műveinek alapkérdése a felelőség, amelyet a világi és egyházi vezetők, valamint a keresztényekre nézve egyaránt részletesen tárgyal mind Isten iránti, mind az egymás iránti kötelezettségeik tekintetében. Amint *A világi felsőségről* című tanulmányában részletesen kifejti, Luther a világi

hatalom és az egyház feladatait élesen elválasztja egymástól, elsősorban azért, mert Szent Ágostont követve a világot eleve kettős létezésben látja. Egyrészt létezik ugyanis Istennek az igaz hívőkre korlátozódó lelki birodalma, másrészt a többieket magába foglaló világi birodalom. Míg az igaz keresztényeknek elviekben nincs szükségük törvényekre és a világi hatalom kardjára, addig az istentelenek nem tudnának sokáig létezni, amennyiben a világi hatalom nem korlátozná fizikai eszközökkel a bűn terjedését és rombolását a világban. Ennek a két birodalomnak az irányítására rendelte Isten a kétféle kormányzatot: a testit, vagyis a világi felsőbbtséget, és a lelkit, vagyis az egyházat.

Luthernek az előbbi, nagyon vázlatosan leírt elképzeléséből sok minden következett a társadalmi élet szempontjából, amit a kötet egyes írásaiban részletesen ki is fejtett. A reformátor nem volt felvilágosult a mai értelemben, de a pápaság rossz példáját látva mindenképpen azt javasolta, hogy a lelki és a világi szférák és a feladatok elválasztását tartsák fenn az új egyházak igazgatása során, elkerülendő a birodalmak ördögi keveredését. Ezt a tanítását elsősorban Melanchthon hatására, valamint a reformáció kibontakozása sürgető ügyeinek nyomására némiképp felülbírálta, de kortársaihoz képest határozottan képviselte.

Luthernek ebből a felfogásából következett az, hogy az összeomló kolostori és káptalani iskolák helyére a városi tanácsok és világi vezetők által létrehozott és ellenőrzött humanista tanrendű iskolák

Luther Válogatott Művei 4. – Felelőség a társadalomért. Szerkesztette Csepregi Zoltán. Luther Kiadó, Budapest, 2019. Ára 4990 Ft.

létrehozását javasolta. A lányok számára is előírt oktatásnak feladata volt egyrészt a Biblia megértéséhez szükséges ismeretek megadása, másrészt tájékozott és olvasott emberek kiművelése a világi hatalom számára.

Ebben a kontextusban értelmezhető a török elleni háborúval és a török vallásával kapcsolatos írásai is, amennyiben a török előrenyomulást Isten büntetésének tartja. Ezért a katonai fellépést megelőzően a keresztények megtérését javasolja elsődleges megoldásként, a pápa által meghirdetett török elleni kereszties hadjáratot viszont elutasítja, mivel az összekeverése a két szférának. Luther a társadalmi és gazdasági kérdésekben tett megnyilatkozásait is az egyház reformja és az evangélium hirdetése szempontjából értelmezi.

A kötetet tartalmazó sorozat kiadása a Magyarországi Evangélikus Egyház 2017-re irányuló egyik legnagyobb vállalkozása és minden bizonnyal az emlékvé egyik legmaradandóbb teljesítménye.

■ ZÁSKALICZKY MÁRTON

A megrendültség hasznáról

Gondolatok a lelki mélység legszebb megnyilvánulásairól

Alapos okok, amiért kitagadtuk a megrendülés fogalmát korunk szótárából.

Hadd kezdjem az írást egy kérdéssel. Mikor érezte magát a kedves Olvasó a legutoljára megrendülve? A valószínű válasz vagy halállal/temetéssel kapcsolatos („mély megrendüléssel tudatjuk, hogy...”), vagy a járványnak valamilyen következménye volt. Nem szeretünk megrendülni manapság.

Az értelmező szótár szerint a megrendülés „lesújtó körülmény, csapás okozta lelki megrázkódtatás”. A házunk földrengéskor rendül meg. Emlékezzünk vissza a nemrég történt zágrábi katasztrófára, amikor a járvány miatt a lakásukba kényszerített emberek a földrengés miatt az utcára kellett hogy rohanjanak. Sehol nem maradt a számukra már békeség. Köszönjük szépen, a megrendülésből mostanában eléggé kijutott...

A megrendülés szó szinonimái a megdöbbenés, a megrázkódtatás, a gyász, a megrökönyödés, a megbotránkozás, az elképedés. Hát... Nem egy vigasztaló lista... Ha nem akarunk megrendülni, ez azt jelenti, hogy rendíthetetlenek szeretnénk lenni? Nem hinném azt, hogy ez lenne a közhangulat. A középkor harcosai, az eposzi hősök, azok legyenek a rendíthetetlenek. Nem akarunk mi foglalkozni ezzel a megrendülésdologgal. Jókat szeretnénk újra örülni együtt. Nélkülöztünk mi most már eleget – évekre előre. Legyen már ebből nekünk elég...

A megrendültség hasznáról. Higgyük le, próbáljunk meg távolságot keresni a mindennapi bajainktól (*auto-social distancing...*), és gondoljuk át újra, hogy mit is jelent az a fogalom, hogy „megrendülés”. „Megdöbbenés, megrázkódtatás, gyász, megrökönyödés, megbotránkozás, elképedés” – mi ebben a közös?

A megrendültség kiváltó oka a gyökeresen új helyzet. Valami, amire nem lehet úgy reagálni, ahogyan szoktunk. Valami, amit nem lehet kikerülni, amire nem lehet legyinteni, amit nem lehet a szőnyeg alá söpörni. Gondolkodjunk el ezen. Vegyük észre azt, hogy azok a helyzetek, amelyek megrendültséget okoznak, pontosan azok a helyzetek, amelyek valami nagyon új do-

loggal szembesítenek minket a saját életünkben. A megrendülés akkor következik be, amikor valami alaposan kirepít minket a komfortzónánkból. Nem úgy történt a dolog, ahogy azt elvártuk (így kerül bele a színimákba a megbotránkozás). Nagyon nem az következett be, amire számítottunk (ekkor jön a megrökönyödés és az elképedés).

Mi történik velünk akkor, amikor megrendülünk? Esélyt kaptunk éppen arra, hogy valami nagyon újat megtanuljunk. Esélyt kaptunk arra, hogy a túlélőképes-

visszahúzódik, sőt: az is, hogy összeroppan. De a túlélés tapasztalata ilyenkor is megmarad. A megrendült lélek legfontosabb tapasztalása az, hogy nincsen egyedül. Hogy van Valami, ami a lelkünkkel kapcsolatot keres.

A megrendültségnek ne azokra a pillanataira gondoljunk most, amikor egy szeretettünk eltávozott. Elsőként azokra a megrendült pillanatainkra gondoljunk, amikor a most született gyermekünket először kézbe fogtuk; amikor összeházasodtunk életünk párjával; amikor először

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ – FOTÓ: ANTONIOS NTOUMAS / PIXABAY.COM

ségünket fejlesszük. Esélyt kaptunk az igazi kreativitásra. Esélyt kaptunk egy új életre... Akkora baj lenne ez?

A megrendültség igazi értelméről és jelentéséről. Van a megrendültségnek egy olyan értelmezése, amelyet nem szoktunk mostanában tudomásul venni. Manapság nem beszédtéma a lélek megrendülése.

Mikor rendül meg a lelkünk? A kiváltó ok itt is egy gyökeresen új helyzet. Mi lehet a gyökeresen új helyzet a lelkünk számára? A lélek megrendültségét az élet legnagyobb kérdéseivel való találkozások váltják ki. Élet, halál, szerelem: elköteleződés valaki mellett örökre.

Mi történik olyankor a lelkünkkel, amikor az élet legnagyobb kérdéseivel találkozunk? Robbanásszerűen kiterjed. Új dimenziókat fedez fel. Megeshetik az is, hogy ezek az új dimenziók fájdalmasak. Előfordul az is, hogy a megrendült lélek

megcsókoltuk azt, akit szeretünk; amikor valami alapvető felismerést tettünk az élet lényegéről. Ugye megérettük azt, hogy a megrendült lélek a szeretettel találkozik? Azzal a szeretettel, ami adni akar neki valami fontosat. Azzal a szeretettel, ami növelni és fejleszteni akarja. A megrendült lélek Jézus és az Atya kifogyhatatlan szeretetével találkozik. Akkor is, amikor – kelő tapasztalás híján – úgy érzi, hogy most valami olyan szörnyű dolog történt vele, amelyet nem bír el.

Így, húsvét és pünkösd között, gondolkodjunk mindezen el, és várjuk, kérjük a megrendültség lehetőségét, mert korábban el nem képzelhető módon gazdagodunk általa. Ez Jézus igazi botránya, amellyel megérint minket, és amellyel megajándékozta az életünket – örökre. Ámen.

Forrás: Csermely Péter blogja 2.0 – Csermelyblog.hu/megrendules, 2020. április 11.

EGYHÁZMEGYÉK KINCSEI

Ostyasütő Bobán

Harmincöt éves lelkészi szolgálatom alatt még nem sikerült olyan konfirmanduscsoporttal találkozni, akik meg ne kérdezték volna tőlem: hogy készül, honnan

A FOTÓK FORRÁSA: DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

van az úrvacsorai ostya? Túl azon, hogy emlékeztetem őket korábbi hittanulmányaikra a kovásztalan kenyérről, abban a szerencsében van részük ezeknek a fiataloknak, hogy be tudom mutatni nekik az ostyasütőt, amivel közel két évszázadon keresztül sütötte a bobai tanítóné és a papné az ostyát. Bobán megmaradt az ostyavágó is, ami aztán az Evangélikus Országos Múzeum gyűjteményébe került.

Az ostyasütő nem ritka tárgy az egyházközségekben, több helyen is megőrizték a gyülekezetek. A szép, egyházi szimbólumokkal díszített alkotások között ez a bobai azonban mégis különleges, hiszen a sütőlapok egyik oldalára gyönyörű, mívés kétfejű sast vésett a mester. Vajon miért ezzel az inkább politikai jelképpel rendelték meg elődeink ezt a fontos használati eszközt?

Eszembe jutott, hogy amikor 1984-ben Kemenesaljára, Bobára kerültem, meglepődve láttam, hogy több evangé-

likus templomon is kettős kereszt van. Kíváncsi voltam, hogy lehet ez. Józsa Márton, az akkori celldömölki lelkész adott magyarázatot a kérdésemre. II. József császár iránti tiszteletből kerültek Kemenesalján kettős keresztet a templomtornyok tetejére, hiszen ő volt az, aki türelmi rendeletével lehetővé tette, hogy az evangélikusok szabadon építhessenek templomot. Talán ugyanez a magyarázat arra is, hogy a bobaiak a Habsburg–Lotaringiai-ház címerének ezzel az emblematiszta elemével díszítették az ostyasütőjüket.

■ ROSTÁNÉ PIRI MAGDA

A Haubner-kehely

A veszprémi gyülekezet legismertebb tagja, akire gyülekezetünk is nagyon büszke, Haubner Máté püspök. Haubner Máté 1794. szeptember 19-én született Veszprémben, ebben a gyülekezeti közösségben nőtt fel, és itt formálódott meg benne az a hitvalló és hazaszerető lelkület, amellyel az 1848–49-es forradalom és szabadságharc idején püspöki körlevélben buzdította küzdelemre a népet. Ezért a cselekedetéért a szabadságharc leverése után börtön járt. Győri püspöki hivatalát a szabadságharc leverése után csak 1860-ban foglalhatta el ismét. Ekkor a győri római katolikus püspök a hintóját küldte elé, hogy így érkezhessen meg a városba. Ilyen nagy volt Haubner Máté megbecsültsége.

Az 1864-ben készült úgynevezett Haubner-kelyhet Haubner Máté a hetvenedik születésnapjára kapta a győri gyülekezettől. A kehely feliratán olvasható is a pontos dátum: „Győrot 1864 September 19-én”. A fedeles serleget fia, Haubner Rezső ajándékozta a veszprémi gyülekezetnek 1888. augusztus 22-én,

A FOTÓ FORRÁSA: DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

aki számos alkalommal támogatta javakkal az itteni evangélikusokat, édesapja szülővárosának gyülekezetét.

A műalkotás első ránézésre a gótika katedrálisainak hangulatát juttatja eszünkbe a felfelé törő, bordás, fiatornyokra emlékeztető kialakításával, azonban kétség sem férhet ahhoz, hogy egy historikus ötvösművel van dolgunk. Az ezüstkehely plasztikus díszének – amely a talpon, a száron, a hangsúlyos náduszon (a szár gombszerű díszén) és a kuppakosáron (a poharat átélő díszítmény), illetve a fedélen figyelhető meg – főmotívuma a tölgylevelsor és a serlegeken évszázadok óta népszerű hólyagmotívum. Ezzel szemben maga a „pohár”, a kupa szinte díszítetlen, sima felületét csupán a két ajándékozásról szóló felirat töri meg. Ez a kontraszt azonban tovább növeli a kehely eleganciáját.

A kehely az értéke miatt biztonságos helyen el van zárva, így megtekintése előzetes egyeztetéssel lehetséges.

■ ISÓ M. EMESE ÉS ISÓ DOROTTYA

Forrás: Dunántúli Harangszó – a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja, 2020. tavasz

Napi falat

„Teljesíti az istenfélők kívánságát, meghallja kívánságukat, és megsegíti őket.”

(Zsolt 145,19)

Ha valaki megkérdezné tőlem, hogy az Isten tényleg minden kérésünket meghallgatja-e, akkor a határozott válaszom az „igen!!!” lenne. Pontosan így, legalább három felkiáltójellel.

Hogy miért vagyok ebben olyan bizonyos? Mert a legtöbb kérésemet meghallgatta és teljesítette, még ha nem is mindig akkor és úgy, ahogyan azt elképzeltem. Sokkal inkább sziporkázó jókedvvel, humorral tette saját belátása szerint, ráadásul közben még nevelt és nevel is engem az én Istenem. Amikor kezdeném elbizni magam, időnként fricskát ad, mert az „adj’ Isten, de rögtön!” kéréseket szeretetteljes humorral lehet csak teljesíteni. Vagy úgy, hogy hosszú várakozással kell a türelem erényét gyakorolnom, vagy megkapom, amit kérek, de közben rá is jövök, hogy nem mindig van szükségem arra, amit olyan halaszthatatlanul fontosnak érzek.

Kislányként éveken keresztül vágytam egy széles, fehér hajpántra. Semmi szükségem nem volt rá a vastag frufrum miatt, de mégis vágytam rá. Évek alatt a kívánság elkopott, és amikor már eszembe sem jutott, mégis teljesült, pont úgy, ahogyan elképzeltem, és pont akkor, amikor... rövid hajam

lett, és már semmi hasznát nem vehettem. Kértem, hát megadta nekem az Isten.

Aztán hosszú éveken át vágyakoztam egy sarokkád után. Nagyokat sóhajtozva elképzeltem, ahogyan kényelmesen elnyújtózok a habokban, és élvezem a víz kényeztető melegét. A vágyam újra beteljesült, a sarokkád és vele a felújított fürdőszoba elkészült... nem sokkal azelőtt, hogy Boglára költöztünk. Mintha az Úr hatalmas jókedvében, végtelen humorérzékkel csak ezt mondaná: „Ha kéred, megkapod, de azt is megmutatom, hogy nincs szükséged többre annál, mint amit eddig adtam és adok.”

Két héttel ezelőtt hiányérzetem támadt. Leltározni kezdtem a kertben, hogy rájövök, mi az, ami évek óta hiányzik. Az elvetett fűmag zöldell, a borsó virágzik, a cukkini kikelt, rózsák és egyebek a helyükön. Minden itt van, de mégis valami hiányzik. Aztán hirtelen belém hasított a felismerés, és azonnal nosztalgiazni kezdtem, visszagondolva a hosszú órákra, amikor kapával álltunk a túrás felett, és lestük a vakondot. Négy és fél év alatt, mióta itt lakunk, egyszer sem láttam nyomát a vakondoknak. Persze nem bánom annyira, de mégis volt valami bája a reggeli „kikelő” kupacnak, a bosszankodásnak, az örökös vakondriasztásnak. Egy kicsit azért hiányzik, ha nem is vágyom rá olyan nagyon. Néhány nap múlva aztán egy lyuk tátongott a napraforgóim között. Jól látszott, hogy valami járkál a föld alatt, látható nyomot hagyva maga után. Más-

nap bekerítette a paprikapalántát, végigszántotta a borsót, majd az éppen kikelt puha fűszálak között egy hatalmas túrás jelezte, hogy itt vagyok, megjöttem, csak kívánnod kellett, és máris megkaptál: egy saját, bosszantó, téged többet el nem hagyó vakondot.

Értelek, Uram! – mosolyogtam csendesen. Kértem, hát megkaptam, most lássuk, mire megyek vele!

Tényleg kellett ez nekem? Hát nem, egyáltalán nem, ahogyan sok más sem, amiről azt gondoltam, hogy feltétlenül szükséges az életemhez. Eszembe jutott, mennyi mindenre vágytam, vágyunk mindannyian egész életünkben, amit megkapunk, és mégsem tudunk megbecsülni. Mennyiszor nevel minket az Isten úgy, hogy megtörténik, amit szerettünk volna, de közben ráébredsz arra is, hogy mégsem erre volt igazán szükségünk.

Mégis hálás vagyok ezekért az élményekért, a vakondért, az Atya humoráért, mert hitet, mindennél erősebb bizonyosságot ad, hogy meghallgatja az Úr a kéréseinket. Jobban tudja, mire van szükségünk, mint mi magunk. Azt is tudja, mikor minek jön el az ideje az életünkben. Mindent megad, amit kérünk akkor, amikor elengedjük az akarást, a görcsös vágyakozást. Akkor, amikor teljes szívvel tudunk bízni, hinni Benne, abban, hogy meghallgatja kéréseinket, és megsegít minket a legjobb időben. Ámen.

*Forrás: Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna
Facebook-oldala*

HUMOROSAN EVANGÉLIKUS

Parasztbölcesség

A falusi templomba betéved egy parasztbácsi. Leül, és elkezd nézelődni. Amikor elérkezik a mise ideje, a pap megkérdi tőle: „Csak egyedül van itt, azért megtartsam a misét?” Erre a bácsi: „Én nem vagyok nagyon okos, de ha kimegyek az ólba, és csak az egyik disznó jön a vályúhoz, azért megetetem azt az egyet is!”

A pap erre megtartja a misét, egészen belelkesedik, cifrázza ám kedvére. Jó két óra múlva megszólal az öreg: „Hát, atyám, én nem vagyok egy okos ember, de azt tudom, hogy ha csak egy disznó jön a vályúhoz, azért nem adom oda neki az összes moslékot...”

„Vár a mi Istenünk”. Hirdetőtábla a nagykanizsai evangélikus templom előtt

Forrás: Makoviczky Gyula Facebook-oldala

Luther és Esterházy egy fedél alatt

Esterházy Péter születésnapján, április 14-én jelentették be, hogy a Kossuth-díjas író özvegye, Esterházy Gitta egyházunknak adományozza a könyvtárakat. A nagy értékű hagyaték kezelője az Evangélikus Országos Gyűjtemény – Evangélikus Országos Könyvtár. A megállapodás 2019 őszén kötött, idén február óta pedig a mintegy tizenötezer kötet lezárt dobozokban vár a feldolgozásra – a járvány elmúltával már nem sokáig. A részletekről és a háttérrel Hubert Gabriella PhD, a gyűjtemény igazgatója beszélt lapunknak.

FOTÓ: BALOGH KRISZTA

Esterházy Gitta (balra) a gyűjtemény ritkaságait szemléli Hubert Gabriella igazgató kalauzolásával a Podmaniczky–Degenfeld-könyvtárban

„Esterházy Gitta és gyermekei azt szereték volna, hogy a könyvtár méltó körülmények közé kerüljön, mint gyűjtemény egyben maradjon, valamint tágabb olvasóközönség is elérhesse. Egy tavalyi eseményen történt találkozásuk során vetette fel Esterházy Gitta dr. Fabiny Tamásnak, egyházunk elnök-püspökének a kérdést, hogy egyházunk befogadná-e a 2016-ban elhunyt író könyvtárát. Az egyházi elnökség és az Evangélikus Országos Gyűjtemény – Evangélikus Országos Könyvtár megtisztelve érezte magát a bizalomtól – egyik legjelentősebb magyar írónk és családja könyvtáráról beszélünk –, és felmérve a lehetőségeket, örömmel mondhattuk: a kért feltételek teljesíthetők. Hiszen a Magyarországi Evangélikus Egyház a tudomány, a művészet, a kultúra területén mindig felekezeti nyitottságot mutatott az évszázadok során. Március közepére megérkeztek egyházunkhoz a feldolgozáshoz szükséges laptopok, amikor a koronavírus-járvány miatt két hó-

napra leállt az élet. De reméljük, hamarosan munkához foghatunk” – mondta el Hubert Gabriella igazgató.

Az evangélikus egyház gyűjteményének tekintélye eddig is nagy volt. A felhasználói kör bővülésének az Esterházy Péter- és Gitta-könyvtár (EPG) új lendület adhat a szakember szerint: „Egyik legfontosabb feladatunknak mindig azt tartottuk, hogy a ránk bízott örökséget méltón megőrizzük. Ez nemcsak a múltat, hanem a jelen kultúráját is jelenti. Ennek jegyében kezdtük el egy-két éve tudatosan gyűjteni a kortárs képzőművészeti alkotásokat. Azt szeretnénk, hogy múlt és jelen kulturális emlékei egymást megtermékenyítő módon kapcsolódjanak össze. 2022 második felében szabaddá válik a hely a frissen felújított Üllői úti székházban a mintegy tizenötezer kötet számára. Büszkeségünk, a Podmaniczky–Degenfeld műemlék könyvtár mellett azután az EPG-könyvtárt is látogathatják ugyanígy az olvasók. Addig is folyik

a feldolgozás: a könyvtár honlapján az EPG-fültre kattintva megtekinthető lesz a munka aktuális állása. Két munkatársunk, Balogh Kriszta és Zászkaliczky Zsuzsanna vállalta a megtisztelő feladatot, hogy az EPG-könyvtár kurátoraként koordinálja a könyvtárosi, tudományos és közművelődési feladatokat” – avatott be a részletekbe Hubert Gabriella.

Vajon mit rejt a négy száz könyvfolyóméter? Ezt tételesen most a gyűjtemény munkatársai sem tudják. De összefoglalóan elmondható: „Nem meglepő módon a magyar és a német szépirodalom adja a gerincét, családi örökségek, művészettörténeti könyvek – ezek főleg Esterházy Gitta érdeklődési körébe tartoznak – és számos történelmi mű. Az író műveinek idegen nyelvű kiadásait is tartalmazza a gyűjtemény. Ráadásul ígéretet kaptunk a családtól: a jövőben is megkapjuk Esterházy Péter bármilyen nyelven megjelenő könyveit. Jellemző még az anyagra, hogy tartalmazza az írónak dedikált köteteket is.”

A könyvtár azért is jó helyre került, mert „többek között az *Egyszerű történet vessző száz oldal – a Márk-változat* is mutatja, hogy a teológiai érdeklődés és a bibliai szövegekkel való intertextuális kapcsolat [intertextualitás: különféle szövegek közötti összefüggések létrejötte, például utalás, hasonlóság, átvétel – a szerk.] Esterházy műveiben igen erős. Egyházunk lelkészei között vannak magyartanárok, de kutató tanáraink, irodalomírók, irodalomtudósok, teológusok és a világi kutatók számára is kihívást jelenthet az Esterházy-életmű ezen részletének a feltárása és értelmezése – mutatott rá a gyűjteményvezető az egyházi kezelés további előnyeire. Végezetül hozzátette: – Székházunk örökbe fogadta azt a reformáció évfordulójára készült követ, amelyen Luther Márton és Esterházy Péter sorai olvashatók – ez a gesztus most, az EPG-könyvtár befogadásával sokkal mélyebb további értelmezésekre adhat lehetőséget.”

■ – STIFNER-KÓHÁTI –

Kreatív szeretettel

Evangéliumhirdetés Márton-ládjával Kelenföldön

A kelenföldi evangélikus gyülekezet március 1-jén avatta fel az adok-kapok dobozt. A Bocskai út 10. szám alatti kelenföldi evangélikus lelkesi hivatal bejáratánál található ládába tartós élelmiszereket lehet elhelyezni a rászoruló megsegítésére. Az ételdoboz ötletének megszületésekor még nem tudhatta a gyülekezet, hogy hamarosan a feje tetejére áll a világ. A Márton-láda jelentőségéről dr. Gáncs Tamást, a gyülekezet igazgató lelkészét kérdeztük.

– **Hogyan értékeli a láda fogadtatását?**

– Az eddigi két és fél hónapos működése során a Márton-láda maximálisan beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Mind az „adok”, mind a „kapok” oldal igen aktív, és a kelenföldi gyülekezet közössége mellett a kerületben élők is magukénak érzik az ügyet. Olyan evangéliumhirdetés ez, ahol nem szóval, hanem irgalmas cselekedettel képviselhetjük az Isten országának értékeit. A tudatosan „kétértelmű” névválasztás is értő fülekre talált, hiszen Szent Márton és Luther Márton személyéhez sokan tudnak kapcsolódni, és benne van az a nem titkolt üzenet is, hogy a segítségnyújtásban nincs felekezeti vagy vallási törés. Summa summarum: tartalmi és formai szempontból is célba ért a kezdeményezésünk.

– **Mik kerülnek a ládába?**

– A ládába leginkább tartós élelmiszerek kerülnek, de nem ritka egy-egy szendvics, gyümölcs vagy zöldség elhelyezése sem. Tudatosan figyelünk arra, hogy legyen benne vitamin, pezsgőtabletta, valamint higiéniai eszközök is. A járványhelyzetben naponta tettünk bele eldobható maszkokat is, segítve így is a rászoruló testvéreinket a veszélyhelyzetben. A doboz mellett jól látható módon ki van függesztve, hogy mit várunk el a „felhasználóktól”, és az is, hogy mi az, ami nem megengedett. Ezt komolyan vesszük, és ellenőrizzük napi szinten.

– **Kik élnek ezzel a lehetőséggel?**

– Nagyon változó. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy vannak olyan szegény családok, akiknek van fedél a fejük felett, de élelmiszere nem marad már anyagi keret, így nekik óriási segítség a Márton-láda. Emellett természetesen a kerületben élő hajléktalan társaink közül is jó néhányan felkeresik a dobozt, van, aki napi rendszerességgel. Arra is figye-

lünk, hogy este is kerüljön ki a dobozba valami éjszakára, mert van, aki csak az éj leple alatt meri felvállalni a rászorultságát. Ezt a szempontot is nagyon komolyan kell venni, és a tapasztalatunk az, hogy reggelre mindig kiürül a láda. Az is

lásról vagy éppen az ételdoboz jó hírének terjesztéséről. Igazi csapatmunkára van szükség, melyben, hála Istennek, komoly és elkötelezett munkatársi közösség áll mellettem és az ügy mögött. Sokan felismerték, hogy ez nem egyszerűen segítségnyújtás, hanem hitvallásunk következménye. A szolidaritás és irgalmasság egyenesen következik a jézusi etikából.

– **Alakult-e máshogy valami, mint ahogyan előzőleg elképzelték?**

– Meglepetten vettem észre magamon, hogy akár üres a doboz, akár tele,

Gáncs Tamás igazgató lelkész a Márton-láda mellett

célkitűzésünk, hogy a gyülekezetünkbe jár, nehéz körülmények között élő tagjaink is tudjanak élni ezzel a lehetőséggel, arról nem is beszélve, hogy bárki kerülhet olyan élethelyzetbe, hogy életmentő lehet a láda tartalma.

– **Milyen sajátos feladatokat adott a láda a gyülekezet számára?**

– Napi szintű koordinációt jelent elsősorban ez a szeretetszolgálat. Emellett igyekszünk minél több helyre eljuttatni a láda hírét, leginkább a kerületi, újbudai lakosoknak. Hálás vagyok, hogy egyre több gyülekezeti tagunk aktív, legyen szó konkrét anyagi vagy nem anyagi felaján-

örülök neki. Később rájöttem, hogy ez maga a Márton-láda titka: mindenki nyer vele, mindenki gazdagodik általa. Áldás azoknak is, akik beletesznek, azoknak is, akik kivesznek belőle. Minden úgy alakult, ahogyan elképzeltük, mondom ezt akkor is, ha a járvány sok mindent felülírt a napi rutinunkban. De érezzük, hogy az Örökkévaló a legnehezebb helyzetben is képes erőt és reményt adni és kreatív szeretetet arra, hogy ne csak beszéljünk a hitünkről, hanem cselekedjünk is meg a hitet, valahogy úgy, ahogyan erről Jakab apostol levelében olvashatunk.

■ HARMATI DÓRA

A tehercipeléstől a szabadságig

Életünk egyik legnagyobb kihívása, hogy a vélt és valós terheinket ne csak meg tudjuk különböztetni egymástól, hanem a „válogatást követően” kezdeni is tudjunk velük valamit. Ezek közül is talán a legnehezebben kezelhetők a titkaink és a magunk által másoknak vagy a mások által nekünk okozott sebek. Mindezek idővel a mindennapjainkat befolyásoló terhekké válhatnak. A Szentírás arra tanít minket, hogy ne csak letenni tudjuk ezeket, hanem helyettük vegyünk fel valami egészen mást.

„Nagyobb a bűne annak, aki nem bocsát meg, mint annak, aki a bűnt elkövette” – fogalmaz Luther Márton a *Miatyánk* ötödik kéréséhez kapcsolódóan. A reformátor a „bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek” (Mt 6,12) jézusi tanításhoz nem őszintén viszonyulók vonatkozásában kétféle embert nevez meg: azokat, akik úgy felnagyítják felebarátjuk vétkét, hogy képtelenek megbocsátani, és azokat, akikben akkora a sérelmük miatt érzett igazságérzet, hogy megbocsátás helyett inkább ők is rágalmozókká válnak.

Milyen hatással van életünkre a lelki teher? Orvos-Tóth Noémi pszichológusnak az *Örökölt sors – Családi sebek és a gyógyulás útjai* című, a különböző eladási toplistákat hosszan vezető kötetében szemléletes leírást olvashatunk arról, hogy a bennünk mélyen elásott, ugyanakkor igenis élő titkaink mennyire meg tudják nehezíteni az életünket. Ennek érzékeltetésére a szerző két kísérletről számol be. Az egyikben egy csoport felét arra kérték, gondoljanak olyan titkukra, amelyikről semmiképpen nem szeretnék, hogy kitudódjon. A résztvevők másik felének eközben azt mondták, hogy idézzenek fel magukban egy aranyos csínytevést. Ezt követően a csoportnak egy hegy meredekségét, majd egy útszakasz hosszúságát kellett megbecsülniük. A végeredmény kifejező: akiket a feladat előtt a nagy titkaikra emlékeztettek, a hegyet meredekebbnek, az útszakaszt hosszabbnak becsülték, mint akik a csínytevéseiket idézték fel. A másik kísérletben a csoport egyik felének szintén titkokra kellett gondolniuk, majd mindenkinek egy labdával kellett kosárba céloznia. „Aki a nagy titkaikra gondoltak, rendre túldobták a célon, extra erőt fejtettek ki, mintha nehezebb súllyal vagy nagyobb távolsággal dolgoztak volna” – összegzi az eredményt Orvos-Tóth Noémi.

Ezek a kísérletek nem csak a titkaink terheire mutatnak rá. Szemléltetik, sőt leleplezik, hogy a lelkünket nyomasztó, azt megköttő sérelmek, feldolgozatlan kérdések, elmulasztott megbocsátások vagy ki nem mondott bocsánatkérések milyen súllyal tudnak jelen lenni az életünkben. Ezek közül némelyiket – felismerve – kimondjuk és feldolgozzuk, de olyan is előfordulhat, hogy bár valamelyiket le akarjuk tenni, valamiért megakadunk, úgy érezzük, hogy gát van bennünk, és kudarcot

vallunk. Ilyenkor olyan érzés foghat el minket, mintha örvénybe kerültünk volna, amely egyre csak lefelé húz.

Ha van hozzá elegendő erőnk, akkor ki tudunk szabadulni ebből, de megtörténhet az is, hogy nem sikerül. Ám még akkor sem vagyunk elveszve! Ebben az esetben ugyanis érdemes másra hagyatkozni és megvárni, hogy leérjünk a mélybe, ahonnan aztán elrugaszkozhatunk, és ismét a felszín felé közeledhetünk. Olyan élmény lesz ez, mint amelyet Corrie ten Boom múlt századi holland író így fogalmazott meg: „...amikor az emberi próbálkozás elér önnön határáig, és csődöt mond, akkor fog szabadon működni Isten ereje.” Mihelyt átéljük ezt, rádöbbenhetünk: amikor nem mi irányítunk, hanem Isten szeretetébe kapaszkodunk, akkor szabadulunk meg igazán. Ez

TIZIANO: SZISZÜPHOSZ (1548-1549)

a ráhagyatkozás Istenre valójában hazatalálás, amely jelenti a terhek letételét, a megbocsátás és a bocsánatkérés felszabadító örömét és a nyomasztó titkok nélküli élet kezdetét is.

Jézus a benne hívőktől azt várja, hogy éljenek az általa képviselt önzetlen szeretet felszabadító lehetőségével. Miként lehetséges ez? – tehetjük fel a kérdést. Fogadjuk meg Dietrich Bonhoeffer tanácsát: „A nap első pillanatai nem a tervekről és aggodalmakról, nem is a munka iránti buzgóságról, hanem Isten kegyelméről és az áldó közelségéről kell, hogy szóljanak.” Ezt gyakorolva már a megbocsátás sem lesz olyan nehéz...

■ GALAMBOS ÁDÁM

Méltó vagy méltatlan

Több jelenet is él bennem, amely elindított ennek a gondolatnak a feltárására. Egy keresztény konferencia végén a záró istentiszteletre díszítjük a termet, az oltárt. Könnyed léptű, szép arcú, kicsit határozottabb lány hoz egy mezeivirág-csokrot, az asztal szélére teszi, kezdi kettéválogatni a két vázába. Hosszasan mérlegeli, melyik szál hova kerüljön, igazgatja, magától távolabb tartva nézegeti. Egy másik lány, afféle szürke egérke, odalép mellé, csendben figyel. Elmosolyodik, szemmel láthatóan gyönyörködik a virágokban. Talán az egész jelenetben. Barátságosan megszólal:

– Nagyon szép lett a virágdísz, amit készítettél.

A szép lány úgy néz rá, mintha valami nemkívánatos rovat szemlélné. Ránt egyet a vállán.

– Kít érdekel, hogy neked tetszik-e?! – mondja indulattal. – Én az Úrnak akarok tetszeni, nem az embereknek.

A másik zavartan húzza össze magát. Meglepett. De aztán a kis keserű mosolyán látszik az is, hogy annyira azért nem volt szokatlan neki ez a hang. Valószínűleg kapott már hasonló „arcucsapást” szavak formájában. Nyel egyet, kicsit elpirul, de nem válaszol. Leül távolabb. A délelőtti alkalom idején már nem nyit senki felé.

Az oltáron igazán harmonikus és szabályos a dísz, olyan élettől idegenül tökéletes. Már nem szívesen nézek rá. Jobban leköti, vajon mi zajlik le a méltóságában sértett fiatal nőben. Isten vajon az ő sebéit vagy a másik hibátlan ajándékát szemléli most?

Passiójátékra megyünk egy gyülekezeti csoporttal. Mozgásszerűlt és értelmileg akadályozott emberek adják elő. Ahogy egymás között emlegetjük őket, „gyerekek”. Tényleg van bennük valami ártatlanság. Gyanútlan, naiv és mesterkéeltségtől mentes, már-már zavarba ejtően természetes a játékuk.

A tanítványok az utolsó vacsora után mintha elaludtak volna, félrebillentik a fejüket a kerekesszékükben. A Krisztust alakító férfi furcsán rángatózva lépked el mellettük. Szavait nehézkesen ejti ki: „Nem tudtatok egy órát sem vigyázni?” Aztán letérdel – vagy összeomlik – imádkozni. A beszéd nem könnyű számára, lassan, kicsit orrhangon hagyják el a száját a szavak. A nyála is kicsöppen az igyekezettől. Egy közelben álló segítő megtörli az állát.

– Fúj! – suttogja valaki, talán a tervezettnél hangosabban – Ez undorító. Mindjárt hányok.

– Hogy lehet már ilyenekkel előadni ezt a történetet? De komolyan! – suttogja dühösen vissza egy másik hang.

Eszembe jut a *Passió* című, magas művészi értékű film, amelyet nem néztem meg. Nem bírtam a vérben tocsogás tökéletes illúzióját, a kegyetlenkedés tehetetlen bámulását. Lehet, hogy hiteles, de bennem olyan fájdalmat gerjeszt, ami eltereli a figyelmemet a valódi üzenetről, Krisztusról. Felöltik bennem a többi Jézus-film is, amelyekben hozzáértők a szaktudásukkal tervezetten adagolják a szenvedést, irányítják az érzelmeimet.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - A FOTÓ FORRÁSA: PINTEREST.DE

Nem tudom, hogy van ez. Ez a törekeny emberi testbe zárt testvér egészen más. Ő itt önmaga. És valóban ott látom benne Krisztust, a szenvedőt, a megvetettet, az erőtlenségét naponta megélőt. Sokkal inkább, mint az európai ízlésünknek megfelelő, harmonikus arcú színészekben. Valahogy nem viszolygok a nyáltól sem. Talán a véres verejték mellett az is folyt azon az utolsó éjszakán – értünk.

Karácsony este (szóval délelőtt és délután is kétóránként) számtalan feldíszített fenyőt látok minden évben. Némelyiket felnőttek készítenek el nagy műgonddal, igazi szépséggé formálva. Egy vagy legfeljebb két uralkodó szín, szimmetria és sugárzó harmónia árad róluk. Meg vannak a kis rendetlen, seprűszerű fenyők. Mindig elmosolyodom, amikor meglátom őket.

Persze előfordult, hogy jelen voltam egy-egy ilyen munkánál. Egyik gyerek is rakott fel valamit, a másik is. Nem volt tervrajz, kicsit fáztak is a lurkók, gyorsan túl akartak lenni rajta. De azért a csúcspdísz elhelyezéséhez felemelték a legkisebbet. Volt, hogy bántóan igénytelen volt ez a díszítés, és volt, hogy szerethetően rendetlenke. Valahogy itt is a lélek számít, amivel készült az, amit láthatunk.

Nehéz dolog ez. Egy kicsi gyülekezet sápadt és halovány éneklése olykor szebben szólhat az Úrnak, mint egy híres orgonaművész által kísért minősített kórus pompás előadása. Ugyanakkor van, ami bennem is rossz érzéseket ébreszt. Ha valaki a karácsonyi, anyák napi, gyereknap műsorra egyáltalán nem készül fel. Ha a szülők nem hallgatják meg, csak „bedobják” a gyereket, ha már szerepelnie kell neki. Ha már csak hittanórán tudunk gyakorolni, mert az iskolán kívül nem fognak időt szánni próbára sem otthon, sem a tanulási időben. Ez mégis olyan szomorú és olyan – méltatlan...

Viaskodik bennem a két gondolat. Persze, ingyen, üresen, semmit sem hozva is elfogadott bennünket Urunk. Tehát rendben van, elfogadott az is, aki így érezik. Vagyis méltóvá tette az Úr arra, hogy szeresse őt. Ám ha teszünk vagy adunk valamit, azt mégis cselekedjük úgy, hogy benne van a szívünk-lelkünk minden igyekezete és a szeretetünk – tökéletlen volta ellenére is – maximálisan. Nekem ez mégis érték.

Hol is van hát itt a méltó meg a méltatlan határa? Csak az Isten tudja.

■ FÜLLER TÍMEA

„Rendezni végre közös dolgainkat..”

A hhoz a nemzedékhez tartozom, amelyik az iskolában még alig tanulhatott Trianonról. Főleg szüleimtől hallottam Nagy-Magyarországról, drága édesanyám idézte olykor, hogy „Csonka-Magyarország nem ország...”

Igazán a rendszerváltás évében, a romániai forradalom idején vált személyes élménnyé számomra a határokon átvélt összetartozás. Éppen hogy megbukott a Ceaușescu-diktatúra, máris elindultunk akkori szolgálati helyemről, Nagytarcsáról Erdélybe egy teherautóval és egy személykocsival, amelyet áldott emlékű gyülekezeti felügyelő társam, Tagai István vezetett. A Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség segélyszállítmányát vittük határon túli testvéreinknek. Csak érdekességként említem, hogy a küldöttség tagja volt az akkori kőbányai lelkész, későbbi püspök-

szlovákul prédikálhatott, hiszen Tarcsán akkoriban az idősebb nemzedék még értett tótul. Persze az irodalmi szlovák, amelyet lelkész társam beszélt, és a helyi tót nyelvjárás nem mindig fedték egymást. Mondták is utána többen, hogy nagyon szépen beszélt a tisztelendő úr, hát még, ha értettük is volna...

Kevésbé volt derűs élmény pozsonyi vizontlátogatásunk; házigazdánk közölték, hogy németül kell igét hirdetnem, amit majd szlovákra fordítanak, mivel szerintük arrafelé már senki sem érti a magyar nyelvet. Talán mondanom sem kell, a kijáratnál, a kézfogásnál többen is „megdorgáltak”, hogy miért nem magyarul prédikáltam, hiszen többen beszélnek a nyelvünket.

Persze a korrekt gyógyító emlékezéshez hozzátartozik, hogy a másik oldalt sem

tapintatosan, négy szemközt, de kellő határozottsággal megintett, hogy ilyet többé ne mondjak róluk, hiszen ők nem szlovákok, hanem magyarok, akik beszélnek egy kicsit tótul is.

Remélem, az évforduló is segíthet, hogy végre feldolgozzuk múltunk gyakran valóban súlyos sebeket okozó traumáit. Ugyanakkor ismerjük fel, ismerjük el, valamint becsüljük meg közös gyökereinket. Ápoljuk sokszínű nyelvi, kulturális örökségünket, ma is gazdagító hagyományainkat.

Ebben a kívánatos terapeutikus folyamatban segíthet az egyik legnagyobb magyar költő, József Attila is, aki büszkén vállalja ugyancsak összetett családfáját *A Dunánál* című híres költeményében:

*Anyám kún volt, az apám félig székely,
félig román, vagy tán egészen az.
Anyám szájából édes volt az étel,
apám szájából szép volt az igaz.
Mikor mozdulok, ők ölelik egymást.
[...]*

*A világ vagyok – minden, ami volt, van:
a sok nemzedék, mely egymásra tör.
A honfoglalók győznek velem holtan
s a meghódoltak kínja meggyötör.
Árpád és Zalán, Werbőczy és Dózsa –
török, tatár, tót, román kavargó
e szívben, mely e multnak már adósa
szelíd jövővel – mai magyarok!*

Majd a monumentális vers utolsó sorai-
ban így vall ma is aktuális közös küldeté-
sünkről:

*...Én dolgozik akarok. Elegendő
harc, hogy a multat be kell vallani.
A Dunának, mely mult, jelen s jövőndő,
egymást ölelik lágy hullámai.
A harcot, amelyet őseink vívtak,
békévé oldja az emlékezés
s rendezni végre közös dolgainkat,
ez a mi munkánk; és nem is kevés.*

Erre bátorítson minket a bábeli átkot le-
győző pünkösdi Lélek, aki a kölcsönös
megbocsátás, megértés és a megbékélt
különbözőségek lelke!

■ GÁNC S PÉTER

*Az írás a Nagytarcsai Tükör című lapban
megjelent cikk szerkesztett változata.*

A FOTÓ FORRÁSA: ILOVEDUNAKANYAR.HU

társam, Fabiny Tamás is. Így jutottunk el Kolozsvárra, Oltszakadára, Halmágyra. Ez utóbbi kis faluval azóta is eleven a tarcsai gyülekezet kapcsolata.

Ugyancsak élő testvérgyülekezeti kapcsolatot építettünk ki a Pozsony elővárosának számító Petržalka (Pozsonyligetfalu) gyülekezetével, valamint a vajdasági Bajszával is. Nagytarcsához hasonlóan ezek is kétnyelvű települések.

Igazán akkor lesz esély a százéves Trianon-trauma feldolgozására, ha a Kárpát-medence valamennyi országa végre gazdagító ajándékként tudja megélni több évszázados közös történelmét, etnikai sokszínűségét. És ez bizony nem könnyű feladat. Csak néhány emléket idézek föl a keserves tanulási folyamatból.

Sosem felejttem, amikor petržalkai kollégám szolgált nálunk, természetesen

hallgatjuk el. Egyik kedves gyülekezeti gondnok testvérem mesélte, hogy annak idején a tarcsai elemi iskolában, amikor a szünetben tótul szólalt meg, a tanító bácsi büntetésből százszor leíratta vele: „Az iskolában csak magyarul beszélek”...

Nem véletlen, hogy az erőszakos trianoni békediktátum, a későbbi kényszerkitelepítések és lakosságcsere következtében sokféle egyfajta nemzeti önértékelési identitászavar alakult ki hazánkban éppúgy, mint a szomszédos országokban. Mindezt jól tükrözi az a kissé tragikomikus eset, amelyet nagytarcsai szolgálatom elején éltem át. Valahova ellátogattunk az énekharunkkal, ahol pár szóval be kellett mutatnom, honnan érkeztünk. Én gyanútlanul úgy fogalmaztam, hogy Nagytarcsa szlovák gyökerű település, illetve gyülekezet. Ezek után egyik tarcsai testvérem

Budapest legrövidebb utcája a Miatyánk nevet viseli

Evangelikus hívek léptei nyomán jártunk

Különös a története a Deák Ferenc utcát és az Erzsébet teret összekötő utcácskának. Nevét, a Miatyánkot még a legzordabb időkben sem változtatták meg, amikor a kor szelleméhez igazodva tömeges volt a közterületek átkeresztelése. Szerencsére nem is törölték a hivatalos nyilvántartásból, egyszerűen csak nem használták: nem írták ki se az épületekre, se a térképre. Megtehették, hiszen ide nem nyílt egyetlen kapu sem, vagyis az utca létezett is, meg nem is.

A belvárosi Miatyánk utca sikerrel pályázhat a város legrövidebb utcája címre, főleg amióta a szintén a Lipótvárosban található Perc utcát átépítés miatt megszüntették. Vizsgáljuk meg, hogyan alakult ki és miként változott meg a neve az évszázadok során.

Első megjelölésekor – a legkorábbi adat 1803-ból való – Kupfergassének, azaz Réz utcának nevezték, mivel itt állt egy jeles rézöntőmester, bizonyos Remold János műhelye. Az utcácska másik oldalán Ürményi József, a Hétszemélyes Tábla tekintélyes bírója építtetett bérházat (a Kúria előtt a Hétszemélyes Tábla volt a legfelsőbb szinten ítélkező bíróság).

A rézöntő műhely valamikor az 1820-as években átköltözött az Arany János utcába, és időközben felépült a Deák téri evangélikus templom, amely a mai napig fővárosunk legnagyobb protestáns temploma. Időszerűvé vált tehát a névváltoztatás. Mivel errefelé jöttek – utat rövidítve – az istentiszteletre Lipótváros evangélikus hitű polgárai, és nagyjából annyi idő alatt mentek végig a soron, ameddig az ember magában elmond egy *Miatyánkot*, megszületett az új név. Az 1820-as években már a *Miatyánk* kezdő szavairól Pater Noster Gasse (Pater Noster köz), amelynek magyar alakját – Miatyánk utca – 1873-ban törvényesítette a Közmunkák Tanácsa.

Innen számítva hosszú évtizedeken át megmaradt a Miatyánk utcanév. Az 1950-es évek elején – érzékelve talán, milyen furcsán cseng, hogy a Deák Ferenc utcát a Sztálin, majd Engels térrel (a mai Erzsébet térrel) éppen ez a kis köz köti össze – azt az akkor kézenfekvőnek tűnő megoldást választották, hogy az utcát mint közterületet egyszerűen megszüntették. A rendszerváltás után, az 1990-es években aztán visszakerült a tábla a „helyére”.

S hogy mi a történetük az utca két oldalán álló szállodaépületeknek? Az Ürményi-házat 1909-ben vette meg a trieszti székhelyű Adria Biztosító Társulat, amely – miután lebontotta az épületet – a telekre egy négyhomlokzatos, ötemeletes üzlet- és irodaházat építtetett. A homlokzatokon elhelyezett tíz szobor – Ligeti Miklós és Telcs Ede alkotásai – a különböző biztosítási ágazatokat szimbolizálja. Az utcanévtábla mellett látható alko-

FOTÓ: BOTH BALÁZS / PESTBUDA.HU

tás például a görög mitológiából ismert, az élet fonálát sodró, majd elvágó Párka az életbiztosítást jelképezi.

A második világháború után az épület a Budapesti Rendőr-főkapitányság székháza lett, így a földszinten kihallgatósobákat és fogdákat alakítottak ki. Az ezredfordulón, éppen 2000-ben luxusszállodává alakították át Le Meridien néven, a háborúban elpusztult épületszobrokat is újrifaragták 2003-ban. A hotel jelenleg a Ritz-Carlton szállodalánc tagja, s olyan hírességek is megszálltak itt, mint II. Erzsébet angol királynő vagy George W. Bush amerikai elnök.

A hajdani rézöntő műhelynek és szomszédságának a területén több bér- és irodaház is épült, amelyekben többek között „testegyenészeti” intézettől fotóstúdióig, banktól a szőrme-kereskedésig mindenféle vállalkozás üzemelt. A második világháború után lebontott házak helyén 1971-ig parkolóház működött, majd 1988–1992 között épült fel a ma is látható ötcsillagos Kempinski Hotel Corvinus Budapest (itt is számtalan híresség szállt már meg a megnyitása óta).

Az utcanévtáblát – reméljük – ma már nem csak az imádság tartja a helyén...

■ TITTEL KINGA

Az eredeti írás A belvárosban van Budapest legrövidebb utcája – A Miatyánk nevet kétszáz éve viseli, a múlt rendszerben sem változtatták meg címmel a Pestbuda.hu város történeti magazin oldalán május 21-én jelent meg.

Miért jó evangélikusnak lenni?

Gyülekezeti tagjaink válaszolnak 2.

Evangélikus hírességek adtak választ a címben olvasható kérdésre egyházunk kiadványában, amely márciusban jelent meg Mi, evangélikusok címmel. De nem csak ismert és számunkra kedves emberek véleményére voltunk kíváncsiak, ezért a Luther Kiadó felhívást tett közzé, amelyre bárki megírhatta személyes válaszát. Rendkívül szép és értékes vallomások születtek, ezért magazinunkban most továbbiakat közlünk a szerkesztőségünk által legérdekesebbeknek vagy legfrappánsabbaknak ítélt írásokból. A pályázati sorsolás eredményéről a kiadó rövidesen értesíti a nyerteseket. Addig is töltekezzünk gyülekezeti tagjaink gondolataival, ismerjük meg még jobban az egyéni történetekből felépülő egyházat.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: PEXELS / PIXABAY.COM

Istent, majd feleséget keresni. Amikor a felhívást olvastam, először csak átpörgettem. De megfogott a kérdés: nem árt magunkba nézni, hogy lássuk, miért is jó evangélikusnak lenni.

Édesapám római katolikus, édesanyám baptista, én meg reformátusok közé jártam. Több világvallást is megismerhettem, de egyik sem tudott hozzám szólni. Aztán egy nap átugrottam a szomszédos evangélikus templomba, hogy feleséget keressek magamnak. Mikor ezt Győri János Sámuel lelkész meghallotta, csak annyit mondott: „Nagyon jó, hogy itt vagy, biztosan találsz magadnak majd feleséget is, de először Istent keressd!” Ezután itt tértem meg, itt találtam felesé-

get, és tudok most már szolgálni a presbitérium tagjaként.

Sok minden része az evangélikussá-gomnak: az imént leírt példa a nyitottságra a keresők felé; a gyönyörű templomunk; az újraköttetett énekeskönyvem; a liturgia, ami néha túl monoton meg kötött, máskor meg át tudom érezni a lelki üzenetét; Szélrózsa, *Évlet* magazin, a Facebook-oldalunk; stb. Bevallom, ezek egészen mostanáig kicsit megszakított „külsőségek” voltak, hiányzott az az alap, hogy tudjam, miért jó evangélikusnak lenni.

Az áttörést a *Luther I. – Az út* című könyv [Cs. Szabó Sándor *életrajzi regénye – a szerk.*] jelentette nekem. Életem egyik legmeghatározóbb, legértékesebb olvamánya lett. Sokszor megdöbbenve, elbizonytalanodva vagy éppen sírva élttem együtt a szereplőkkel, és az olvasást imádkozással számtalanszor megszakítva küzdöttem meg én is Luther harcait, hogy közben felismerjem, azért vagyok evangélikus, mert kizárólag csak a Szentírás szerint akarom élni az életem.

Büszke vagyok rá, hogy a reformáció által az evangélikus vallás volt az első, amely megoldást talált a „törvény vagy a kegyelem által üdvözülhetek” kérdésre úgy, hogy eközben nem dobja el Isten törvényei megtartásának szükségességét, hanem hirdetni tudja Jézus Krisztus megszabadító kegyelmét is. Szóval ezért jó evangélikusnak lenni.

SÜDY GYÖRGY (*Pesterzsébet*)

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - A SZERZŐ FELVÉTELE

Elveszett és megtalált evangélikus kötődés. 1896, Ecseny. Az itt élő több mint ezerfős, száz évre visszatekintő evangélikus gyülekezet felújítja bő ötven évvel azelőtt épült templomát, és a torony csúcsán lévő császári korona helyére keresztet helyeznek el. Ott élnek ükszüleim is – mind a négyen: apai nagyapám édesanyjának és édesapjának szülei, akiknek ősei német földről vándoroltak be, és tették virágzóvá a települést. Sírköveik azóta is megtalálhatók az ecsenyi régi temetőben, büszkeségükkel, a templommal szembeni domboldalban.

2018, Kaposvár. Az előbb csak szorosságából vesztő evangélikus kötődés az új évezredre teljesen eltűnik a család életéből (már csak halvány emlékeim vannak dédimamámról és német nyelvű Bibliájáról), ám Isten feleségemmel együtt megszólít bennünket a velünk egykorú, dinamikus, mosolygós, lendületes fiatal lelkészpár által. Az első, még bizonytalan templomi alkalmakat gyors elköteleződés és döntés követi; kereszteselés, majd tizenharmadmagunkkal felnőttkonfirmáció a kaposvári templomban, majd templomi esküvő és (egy év-

vel később) a kisfiunk keresztelője. Azóta is aktív részvétellel, hittel és szeretettel igyekszünk Isten útját járni és meghálálni mindazt a sok csodát, amit a lelkészekről és a gyülekezet minden tagjától kaptunk.

Az elmúlt hétvégén először láttam a sírokat, és döböntem rá, micsoda erő kellett ahhoz az ösöknék, hogy a semmi-ből egy gyönyörű falut és egy csodálatos templomot építsenek, és arra, hogy mekkora áldás az életünkben az evangélikus lét és az, hogy lehetőségünk van egy ilyen tradicionális egyház és egy ilyen fantasztikus gyülekezet a tagjának lenni, amelynek a lelkészei a jelen nehéz helyzetben az online térben is ilyen aktívan és ilyen mélyről jövő lelkesedéssel hirdetik az örömhírt.

Mert számomra ez az evangélikus lét, amit e két kis pillanatkép és a jelen egyaránt hordoz: tradíció és újítás; állandóság és dinamizmus; komolyság és vidámság; mély átélés és mosoly; közösség és befogadás. Hálás vagyok Istennek, amiért immár két éve én is megtapasztalhatom ezt!

PÉTER DÁNIEL (Kaposvár)

Megújulás, odafigyelés, önzetlen segítség. Két evangélikus közösséget is megismerhettem eddigi életem során mint a gyülekezet tagja. Életem első szakaszában Szarvason éltem, a gyönyörű Ótemplom hatalmas falai között kereszteltek meg, konfirmáltam, figyelhettem Édesapám presbiteri munkáját, majd tíz éve itt mondhattam ki az igent esküvőm alkalmából. Budapestre kerülve a rákospalotai gyülekezet szeretetében élhetem meg mindennapjaimat.

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ – A FÓTÓ FORRÁSA: WIKIN.HU

Evangélikusnak lenni jó, és örülök, hogy evangélikus vagyok, amely számomra a hit, a vallás, az Istennek tetsző élet. A bibliai keretek közötti szabad gondolkodást és a mindennapok megélését is jelenti. Odafigyelés, segítőkészség, empátia, megújulás, proaktivitás, kreativitás, innováció azok a fogalmak, amelyek 2020 tavaszán a járványügyi vészhelyzet közepén is jellemzik egyházamat, valamint ezek mellett élhetem meg hitemet, és lehetek evangélikus gyülekezetem boldog, örömteli tagja. Evangélikusként természetes számomra a rászorulókon való önzetlen segítség, a másokra, az esetekre, az idősekre való odafigyelés.

A víz órákban, de a nehéz időkben is lelkesítő és elgondolkodtató istentiszteleteken kérhetem Istenem áldását életemre, valamint a valóban fontos dolgokra. Lelkészeink segítségével a Biblia üzeneteit napjaink időszakára és nyelvezetére lefordítva hallgathatom a templomban vagy mostanában online, az internet segítségével.

Isten üzenetének meghallgatásán túl a gyülekezeteinkben lévő kötetlen és családi hangulat is hozzájárul, hogy örömmel várjuk a találkozásokat evangélikus testvéreinkkel. „A csüggedőnek mindig rossz napja van, a jókedvűnek pedig mindig ünnepe.” (Péld 15,15)

NOVODONSKI ANDRÁS (Rákospalota)

Elfogadás, nyitottság, öröm. Nekem az evangélikusság az öröm jelentése mellett fényt, felszabadulást jelent. A mozgalmas hétköznapi monotonitásából új energiát, erőt ad nekem a vasárnapi istentisztelet.

Örömmel tölt el, hogy amit érzek, tudom kamatoztatni saját gyülekezetemben vagy az élet bármely területén. A munkámból adódóan a segítségnyújtás számomra elsődleges, de közösségi ember lévén a szervezői tevékenységek, az önzetlen adakozás is szívből jövő, természetes dolog számomra. Azért, hogy van lehetőségem, akaratom adni és támogatni, az istentiszteletek alkalmával és az otthoni imádságaimban is hálát adok. Úgy gondolom, mindez abból alakult ki, hogy már kisgyermek koromban is része volt a vallás, az egyházhoz tartozás az életemnek, s elkísér mai is, ezt elfogadással, nyitottsággal gyakorlom.

Minden embernek a vallási hovatartozását, nézetét elfogadom, tiszteletben tartom. Megőrzöm a tanult és a belsőmből fakadó értékeket, értékrendet. Számomra ez nagyon fontos.

Egy számomra kedves történetet szeretnék megosztani. Az egyik kedves barátnőm a férje betegségéből adódóan aggódva keresett fel engem. Szüksége volt egy kedves barátira (jómagam), akinek el tudta sírni bánatát, elmondhatta fájdalmait, aggodalmait. Beszélgetésünk során próbáltuk rendszerbe szedni a problémákat, és erősítettem benne a hitet, hogy minden jóra fog fordulni. Szó szót követett, és éreztem a hangján, hogy kezd megnyugodni, és elkezdte tisztában, nyugodtabban látni a helyzetét, úgy éreztem, megkönnyebbült a lelke. Azzal

erősítettem, hogy a múltat le kell tisztázni, a jelent pedig rendbe tenni, és ebből lehet építkezni. A következő ígét mondtam a barátnőmnek a beszélgetésünk végén: „Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért: elég minden napnak a maga baja.” (Mt 6,34) Meglepetésemre másnap kivirult hanggal, boldogan, megkönnyebbülve telefonált. Elmondta, hogy milyen erőt adott neki ez az ige, és hogy van mindig tovább, és érdemes felébredni mindennap, mert valami csodálatos dolog történhet az emberrel.

FÓTÓ: MATHEW SCHWARTZ / UNSPLASH.COM

Összességében szeretem evangélikus vallásom, és igyekszem kifelé is közvetíteni. Gondolataimat a számomra leginkább erőt adó igével szeretném zárni: „De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” (Ézs 40,31) Erős vár a mi Istenünk!

SZABÓNÉ TÓTH ILDIKÓ (Vasegerszeg)

Összeállította: K. B.

Én nem hiszek

Vallássérültek őszintén

Vallássérültekkel foglalkozó cikksorozatunkban olyan emberekkel beszélgettünk, akik neveltetésüktől és környezetüktől függetlenül úgy döntöttek, hogy mind Istentől, mind a vallástól, mind az egyháztól elhatárolódnak. Felvetődik azonban a kérdés, hogy egy egyházi iskolába járó diák miért nem találja meg a helyét a keresztény közösségben, egyházunkban. Hol csúszik el a hitre jutás? A cikkünkben megszólaló fiatal a téma érzékenysége miatt nem az igazi néven szerepeltetjük.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ – FOTÓ: KENNY LUO / UNSPLASH.COM

A húszas éveinek végét taposó Gábor családi háttere rendezett, felsőfokú végzettsége van. Szeret társaságban lenni, jókat beszélgetni, témától függetlenül határozott véleménye van a világban történő dolgokról. A vallásossággal, hittel kapcsolatban azonban még neki is kellett pár perc, hogy átgondolja, számára mit is jelent Isten – ha jelent egyáltalán valamit.

Keresztény iskola = keresztény élet?

„Az én kapcsolatam a vallásossággal nem a neveltetésemből ered. Nálam az iskola volt az, ami a vallásos környezetet biztosította – kezdi a történetét Gábor. – Bár a családtagjaim hisznek Istenben, templomba vagy istentiszteletre sose jártunk. Nem szoktunk imádkozni étke-

zés előtt, esténként sem olvastak nekem gyerekkoromban mesékké átirított bibliai történeteket. Ezek a dolgok nem ragadtak rám, a szüleim pedig azt mondták, hogy ha felnövök, akkor megadják nekem azt a szabadságot, hogy eldönthessem, miben hiszek.”

És bár Gábor családja nem él aktív hívő életet, ő mégis olyan középiskolába jelentkezett, ahol a reggeli ige felolvasása, az áhítatok és az istentiszteletek az élet mindennapos részeként voltak jelen. A kissé ellentmondásos helyzetéről a fiatalember így nyilatkozott: „Már régebben eldöntöttem, hogy majd oda szeretnék járni. Nem volt köze ahhoz, hogy egyházi intézmény-e vagy sem, jó híre volt az iskolának.”

Az iskolai hittanóra vagy egy kedves, nyitott hittanár jó lehetőség egy diák számára, hogy közelebbről megismerkedhessen Isten igéjével – gondolnánk. Számtalanszor mesélik a hittanórákon, bibliatáborokban részt vevő gyermekek, hogy milyen nagy hatással volt rájuk az ott eltöltött idő, választ kaptak a kérdéseikre, és jobban megismerték önmagukat is.

Kezdetben Gábor is nyitottan állt a hittanórákhoz és az egyházi iskolai oktatáshoz: „Amikor elkezdtem odajárni, kompromisszumot kötöttem magamban, hogy bár én nem vagyok vallásos, ez egy jó iskola, elfogadom a dolgot. Azt is mondhatnám, hogy hozzászóltam, beleszóltam a menetébe. Megtanultam a reggeli imádságot, olvastam az *Útmutatót*, megtanultam, mert mindenki megtanulta – meséli, majd a hittanórákon megélt tapasztalatairól beszél. – Ahol kibukott a dolog, hogy én nem leszek továbbra sem vallásos ember, az talán a hittanórákon volt. Rengeteg kérdésem volt, sokszor vitába is szálltam a tanárral. Egyszerűen nem értettem, hogy Isten mit miért csinál, miért van ennyi logikai bukfenc a Bibliában. Emiatt sokszor veszekedtem a tanárral. Azt éreztem, hogy nem kaptam választ a kérdéseimre, de úgy láttam, hogy nem azért, mert nem értettem volna meg őket, hanem azért, mert a tanárunk se tudott mit mondani.”

Megválaszolatlan kérdések. Szinte mindannyian feltettük már magunknak a kérdést: ha Isten szeret bennünket, miért van ennyi rossz a világban? A fiatal férfi fejében is megfordult ez a gondolat. Megannyi kérdése volt, de továbbra sem kapott választ. „Az iskolai tanítás ellenére én inkább a tudományban kezdtem hinni. A tudomány állításait több száz év múlva is be fogják tudni bizonyítani, de mi van a vallásos dolgokkal? Arra milyen bizonyíték van?” – vetette fel Gábor.

Azzal kapcsolatban, hogy összességében mi a véleménye a vallásról, a hitről és az egyházzal, így fogalmazott: „Nálam a vallás és az egyház nem különül el. Nem mondanám azt, hogy az az ember, aki hisz Istenben, az rossz. A probléma ott kezdődik, amikor azt látom, hogy valaki bigottan vallásos. Ha valaki egyszerűen vak a vallástól, azt nehezen tolerálok. Úgy gondolom, hogy a 21. században élünk, azok a dolgok, amik a

Biblia korában rendben voltak, ma már nagyon nincsenek így. Azoknak, akik ezeket a dolgokat nem tudják elhagyni, át kéne gondolniuk, mit is jelent számukra a hitük.”

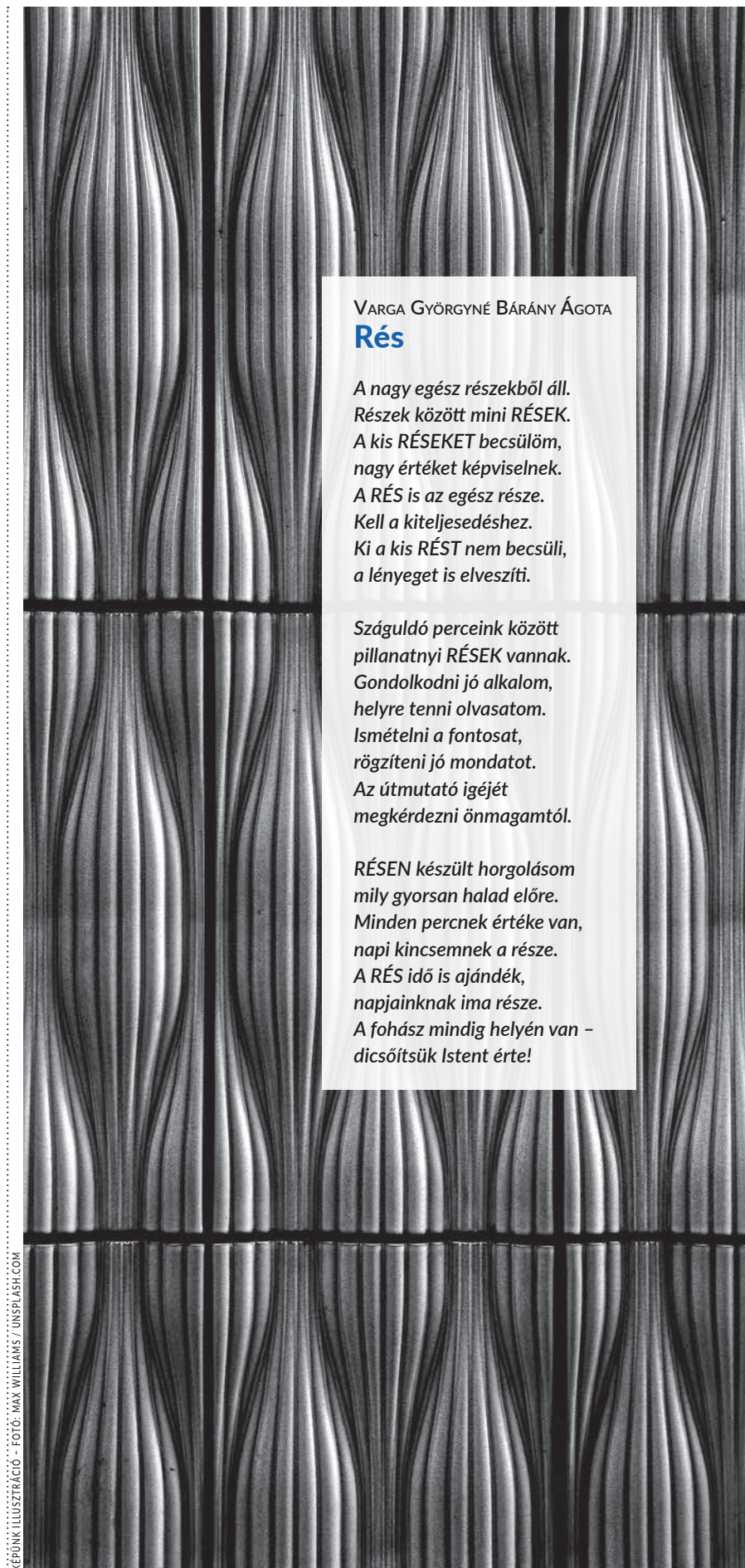
Majd pedig arra a kérdésre, van-e valóságos ismerőse, és ha igen, milyen kapcsolatot ápol vele, mosolyogva egészítette ki a korábbi véleményét. „Vannak templomba járó ismerőseim. Sőt volt olyan hittanáróm is az évek során, akivel közelebb kerültem a hithez, jókat tudtam vele beszélgetni, aranyos volt. Ha elmennék valakivel istentiszteletre, nem azért tenném, mert meggondoltam magamat a saját hitemmel kapcsolatban, hanem azért, mert tiszteletben tartom az ő hitét. Nem tartok kevesebbnek valakit azért, mert hisz Istenben, nem gyűlölök azért egy embert sem. Én nem hiszek. Ennyi.”

Van lehetőség a változásra? Remélhető azonban, hogy aki akár csak egyszer közel került Istenhez, és mégis elfordult tőle, ismét visszatérhet az Úrhoz. Ennek idejéről és módjáról nem kell jóslatokba bocsátkozni, hiszen senki sem tudhatja, hogy mi fog történni az életében, éri-e olyan hatás, amely ekkora erővel képes őt befolyásolni. Erre a kérdésre Gábor egy vállrándítással és egy „szerintem nem”-mel felelt.

Zárógondolatként egy példával magyarázta el, hogyan látja ő Isten és a valóság mai helyzetét a világban: „Képzeljük el, hogy van egy repülő. Alapvető kérdés, hogy miként vélekednek az utasok a repülésről, félnek-e, utaztak-e már. A valóságos emberek kicsit olyanok, mint ezen a repülőn utazó emberek, akiknél van ejtőernyő. Amikor zuhanni kezd a repülő, vagy valami baj van, akkor ezek az emberek mind szorosan kapaszkodni kezdenek az ejtőernyőjükbe, mert az majd megvéd az eséstől. Arra koncentrálnak, hogy nekik van ejtőernyőjük, és nem azon gondolkodnak, hogyan akadályozhatnának meg egy katasztrófát. A keresztyén emberek sokszor úgy gondolják, hogy ami történik, az mind Isten akarata, ő is fogja megoldani, ezért csak kitárják a kezüket, és várnak.”

■ T. E.

Az írás eredetije Nem tartok kevesebbnek valakit azért, mert hisz Istenben címmel május 17-én jelent meg a Kötőszó evangélikus közéleti blogon.

VARGA GYÖRGYNÉ BÁRÁNY ÁGOTA
Rés

*A nagy egész részekből áll.
Részek között mini RÉSEK.
A kis RÉSEKET becsülöm,
nagy értéket képviselnek.
A RÉS is az egész része.
Kell a kiteljesedéshez.
Ki a kis RÉST nem becsüli,
a lényegét is elveszíti.*

*Száguldó perceink között
pillanatnyi RÉSEK vannak.
Gondolkodni jó alkalom,
helyre tenni olvasatom.
Ismételni a fontosat,
rögzíteni jó mondatot.
Az útmutató igéjét
megkérdezni önmagamtól.*

*RÉSEN készült horgolásom
mily gyorsan halad előre.
Minden percnak értéke van,
napi kincsemnek a része.
A RÉS idő is ajándék,
napjainknak ima része.
A fohász mindig helyén van -
dicsőítsük Istenet érte!*

Kukori meg a kegyelem

A hányszor kicsibék kelnek nálunk, mindig izgatottan várjuk, hány tyúkokcska és hány kakas érkezik a világra. Nem valami romantikus indokkal érdekel bennünket ennyire a nemek eloszlása. Az a nyílegyenes igazság, hogy a tyúkok később tojást fognak tojni, ami nagyon jó nekünk, kakasból meg egy is elég akárhány tyúk mellé. A baromfióiban nem férj-feleség státuszban élnek ezek az állatok. A kakas inkább a rend őre, a béke záloga, a tyúkok egyébként elég jól elveszekednének egymással. A kakas rikkant egy nagyot, és mint a testnevelésórán a sípjelre, mindenki gyorsan a helyére áll.

Ám a kakasok egyénisége nagyon különböző. Ha van köztetek, aki fél esetleg a kakasoktól, nos, nem vetem meg érte. Vannak elég kellemetlen alakok közöttük.

Első kicsibéink közül két kakas kelt ki annak idején: a nagydarab, fehér Tarajos és a kötekedős, vörös Kukori. A kislányunk, Borsika, aki nagyon szereti az állatokat, rögtön látta, hogy az erőviszonyok alapján a világosabb színű kakas fogja gyepálni a vöröset, így Kukorit pártfogásába vette. Dédelgette, cirógatta, az ölében simogatta. Az ember azt hinné, ez meglágyította a mi állandóan harciskodó kakasunk szívét. De téved az ember.

Gondolkozz! Hol szerepel a Bibliában kakas? Húsvét után hogyan rendezik el egymással a kialakult konfliktust Jézus és a történetben szereplő tanítvány?

*

Ezzel a bibliai történettel kapcsolatban szívesen fogadok töletek rajzokat. Elküldhetitek az Evangélikus Élet szerkesztőségének postacímére (1085 Budapest, Üllői út 24.) vagy e-mail-címére is (evelet@lutheran.hu).

Kukori éppen olyan kiállhatatlan, kakasodó, konfliktuskereső, támadó fajta maradt, mint volt.

Ha ételt vittem hátra neki, rám rontott, és kiverte a kezemből a vödört. Ha a kertbe igyekeztem, kereste a lehetőséget, hogy nagyot csípijen a lábszáramba; apukámnak a háttára repült, és nagyot csapott rá hegyes, éles csőrével; a kisfi-am csak egy nagy bottal csapkodva mert a közelébe menni. Összetanakodtunk, hogy ennek most már véget kell vetni. Kukori alattomos, kellemetlen, bőszi kakas, fazékba vele. Épp feltettem volna már főni a vizet, amikor a sarokban kucorgó bánatos kislányunk elpityeredett: „Ne bántsátok. Én szeretem. Odaadom a zsebpénzemet, vegyünk azon húst, de ne együk meg szegény Kukorit!”

Megállt a levegő körülöttünk. Ezzel a tényezővel nem számoltunk. Ez a ronda kakas mindenkivel undok, kivéve Borsikát. Őt sose bántja. Vagy a lányunk nyúl hozzá olyan ügyesen, hogy megússza? Nem tudtuk. De a könnyes szemű kicsi láttán elodáztuk a kaspörköltöt. Vártuk, vártuk a változást Kukori jellemében.

Sokszor figyeltem a konyhaablakból. Nem volt a dologban semmi ravaszkodás, arra egy ilyen madár nem képes. Kukori, ahogy Borsika hátrament hozzá, jámbor ölbéli kedvencével szelídült. Túrte a simogatást, megpróbálta kibírni a mutatványokat, amelyekre a lányunk tanítani akarta. Ez különösen vicces volt számunkra. Ilyenkor Borsika elkapta a kakas két szárnya végét, kitarta, és úgy engedte el a magasban, hogy a totyakos madár repülni kényszerüljön. Úgy fél-egy métert. Közben lelkes rikkantással világgyárikoltotta nagyszerű voltát, Borsika meg vele örvendezett: „Kukori angyal!”

A simogatás, dédelgetés után, amikor szabadon engedte a lányunk, a kakas csak megrázta magát, és újra a megszo-

kott pöffszkedő, kötekedő jószág lett belőle. A tyúkoktól elszedte a jobb falatokat, sorba kukorékolta őket, peckesen járkált fel-alá közöttük. Ha mi, többiek bemerészkedtünk a felségterületére, nem sok jóra számíhattunk. Ha nem is mindig sikerült neki, hiszen már kiismer-tük, és résen voltunk, legalább megpróbált kivétel nélkül minden alkalommal rendreutasítani bennünket. Nehogy elfeledjük, ki az úr a szemétdombon, felénk rohant, csipett éppen úgy, mint azelőtt.

Ha valaki vendégségbe jött hozzánk, csak nézett:

– Miért nem csaptok a nyaka közé már annak az alattomos, agresszív kakasnak? Ott a másik, az szelíd.

Erre Borsi rögtön odafutott, és oltalmába vette védencét:

– Őt nem szabad bántani, Kukori az enyém.

Vártuk, vártuk a változást. És egy reggel történt is valami, ha nem is az, amire számítottunk. A hatalmas testű fehér kakas sántán billegett elő a tyúkólból. Jól látható sérülései alapján hamar megszületett a döntés, át kell segíteni a fazékba mielőbb. Ahogy tisztogattam, láthattam, hogy bizony, alaposan helybenhagyták a komát. Az egyik lábszára törött volt, a hátába több helyen mélyen belecsipett valaki. Ha jól sejtem, Kukori, az angyal volt. Ám ezzel az is eldőlt, hogy ki lesz a kakas az udvarban, hiszen immár egyedül maradt e pozícióra.

Az viszont tény, hogy Borsika továbbra is védelme alatt tartotta a beste jószágot, és Kukori – ádáz természete ellenére – idős korban, az étellel betelve távozott az élők sorából.

Szép lett volna, ha azt írhatom le, hogy volt rá bármilyen hatással a lányom szeretete, de nem akarok hazudni nektek. Kukori mindvégig hű maradt önmagához, és undokan töltötte élete minden napját. Mégis, ahányszor rá gondolkodom, reményt ad nekem az, amit öntudatlanul megélt közöttünk. Nem becses jelleme, számos jó cselekedete, hanem csupán és kizárólag Borsika ragaszkodása és szeretete mentette meg Kukorit a fazéktól. Ahogyan mi is ingyen és kegyelemből kaphattuk meg Istentől, hogy ő gyermekeiként fogadjon el bennünket. ■

BÓDI KATALIN RAJZAI

dövségték
ü e s g t é k

í h t

d c s k d j k é
e i j k é

„ [red] van
[blue]
a [yellow] által,
és ez nem [green] van:
[purple] ez;
nem [green],
hogy senki se [blue].”

I s t n a j n d k á
e e e é
c s k d t k r t
e e t

ő t l t k e

k ő g y l b l
e g e m e

Efézus 2, 8-9

Az azonos színű betűkupacok egy-egy részletet rejtenek az aranymondásból. Radd össze őket a megadott sorrendben!

Újra nyitva az evangélikus könyvesbolt. Örömmel értesítjük tisztelt vásárlóinkat, hogy a Luther Kiadó könyvesboltja (Budapest VIII. ker., Üllői út 24.) ismét nyitva tart. Hétfőtől péntekig 9–17 óra között mindazt megtalálják polcainkon, amit a kényszerű bezárás előtt kínáltunk, és megvásárolhatják kiadónk újdonságait is.

Szakkollégiumi felvételi. A Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány felvételt hirdet Protestáns Felsőoktatási Szakkollégiumába (1121 Budapest, Eötvös út 35.) református és evangélikus hallgatók számára. A felvételi időpontja: 2020. június 26. (a vészhelyzet miatt online formában). A szakkollégiumról és a felvételi feltételekről a *Profesz.hu* honlapon olvashatók információk, vagy a (+36) 1/391-9050-es telefonszámon kérhetők hétfőtől csütörtökig 9-től 13 óráig. A jelentkezés beérkezési határideje 2020. június 12.

Parókusi alkalmassági vizsga. A Déli Egyházkerület Püspöki Hivatala közli, hogy Endreffy Máté május 19-én a Magyarországi Evangélikus Egyház illetékes bizottsága által – a 2005. évi III. törvény 14. §, valamint a 3/2003. (V. 23.) országos szabályrendelet rendelkezése szerint – lefolytatott parókusi alkalmassági vizsgát eredményesen letette. Endreffy Máté önálló gyülekezeti szolgálat végzésére alkalmas, erre a szolgálatra megválasztható vagy meghívható.

Hallhatóan evangélikus!

A Magyarországi Evangélikus Egyház félórása

Kéthetenként
hétfőn, 13.30-kor
a Kossuth rádió műsorán
Interneten: Mediaklikk.hu

A missziói pályázat nyertesei – 2020

A járvány okozta körülményekre tekintettel előre csak a kiadványokra utaljuk a támogatást. A programokra elnyert összeget a bizonytalan helyzet miatt csak a megvalósulás után tudjuk kifizetni. Javasoljuk, hogy az elszámolást és a beszámolót minél hamarabb küldjék el, és reményesség szerint ősz végén megtörténnek az utalások.

A társult, illetve leánygyülekezettel rendelkező egyház-közösségek nevével – amelyek nem közösen pályáztak – a felsorolásban vastag betűvel jeleztük, hogy melyik gyülekezet nyert a pályázaton. Az összegek vannak vastagon szedve azoknál, amelyek kiadványra pályáztak, és azonnal megkaphatják az elnyert összeget. A többi gyülekezet számára a program megvalósulása után utalják az összeget.

Ambrózfalva–Csanádalberti–Pitvaros **100 000 Ft** • Baja 65 000 Ft • Bakonyszentlászló 150 000 Ft • Bakonytamási 150 000 Ft • **Balatonfüred**–Dörgicse 50 000 Ft • Bénye **150 000 Ft** • Budapest-Csillaghegy 150 000 Ft • Budapest-Fasor **150 000 Ft** • Budapest-Kőbánya **150 000 Ft** • Budapest-Pestszentlőrinc **150 000 Ft** • Budapest-Rákoskeresztúr 100 000 Ft • Budapest-Rákosszentmihály 150 000 Ft • Bük 150 000 Ft • Dunaföldvár 100 000 Ft • Dunaújváros 150 000 Ft • Gyón 120 000 Ft • Győrújbarát 100 000 Ft • Gyula 150 000 Ft • Kisapostag **80 000 Ft** • Kondoros 150 000 Ft • Lucfalva 70 000 Ft • Miskolc (Hunyadi u.) 150 000 Ft • Monor **90 000 Ft** • Nagykanizsa 150 000 Ft • Nagyveleg 50 000 Ft • Nyáregyháza 120 000 Ft • Nyíregyházi Emmaus – **Nyírszőlősi filia** 150 000 Ft • Nyírtelek – Filadelfia 150 000 Ft • Orosháza – **Rákóczi-telepi leányegyház** 80 000 Ft • Órimagyarósd 60 000 Ft • Pápa 80 000 Ft • Péteri **100 000 Ft** • Pilis **150 000 Ft** • Sárszentlőrinc 80 000 Ft • Sárvár **80 000 Ft** • Sikátor 150 000 Ft • Sopron **150 000 Ft** • Szarvas-Újtemplom 150 000 Ft • Székesfehérvár 150 000 Ft • Szolnok **150 000 Ft** • Tab és Környéke 100 000 Ft • Takácsi 50 000 Ft • Vadosfa **120 000 Ft** • Veszprém 120 000 Ft

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÖRBOTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontode.hu

Levél cím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 134. Pf. 10.

Telefon: 28/360-170, 30/948-9575, 30/728-8161.

E-mail: gombosmi@harangontes.hu, info@harangontode.hu.

Bort is vittek vizsgájukra a diákok

Rendhagyó szakmai megmérettetés Kiskőrösön

A járványhelyzetre való tekintettel idén Kiskőrösön is szóbeli vizsgarész nélkül zajlottak a szakmai vizsgák. A Kiskőrösi Petőfi Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium bor- és pezsgőgyártó szaktechnikus diákjainak gyakorlati vizsgája két részből állt, amelyeket az iskola tanterületén szerveztek meg.

A nyolc diák a szakgimnáziumi érettségi és az élelmiszeripari technikus képzetés megszerzése után folytatta tanulmányait, hogy a szakképzésben elérhető legmagasabb szinten sajátítsa el a bor- és pezsgőkészítést. Erre a vizsgára már saját borukkal érkeztek, amelynek elkészítése az utolsó tanulmányi év feladatai közé tartozott. Technikusi képzésük során tanultak higiénia, munkavédelmet, tűz- és balesetvédelmet, valamint minőségbiztosítást is. A szakmai tárgyak között pedig laboratóriumi gyakorlat (élelmiszeripari és borászati) is szerepelt.

A diákok különböző borversenyeken is bővíthették ismereteiket. Kezdetben felszolgálóként figyelhették, hogyan zajlik a tétel bírálata, később szaktanárunk, Filus János ösztönzésére az értékelésbe is bekapcsolódtak. Részt vettek a Kiskőrösön megrendezett nemzetközi kadarkaborversenyen, illetve három országos borversenyen is (Miklós-napi rozéborverseny – Kunszentmiklós; evangélikus borverseny – Révfülöp; cerszegi fűszeres és Irsai Olivér országos bor- és pálinkaverseny – Soltvadkert), valamint a környező települési borversenyeken (Akasztó, Kaskantyú, Kecel, Kiskőrös) is felszolgáltak, vagy segítettek a bírálóknak. Évről évre egyre több tapasztalatra tettek szert, ám a legintenzívebb fejlődést az utolsó év kínálta számukra, amikor már saját borukat is versenyeztethették, kóstoltathatták.

A vizsgán – igaz, most kevésbé ünnepélyes keretek között – bemutatták az eddig elnyert elismeréseket, okleveleket, minősítéseket. Eredményeik értékét növeli, hogy a diákok felnőttmezőnyben – országosan és nemzetközileg is elismert borászatokkal versenyezve – állták meg a helyüket.

Maga a vizsga nyugodt körülmények között zajlott, vizsgadrukk alig volt érzékelhető. Nem az arcot takaró maszkok miatt nem látszott, hanem a biztos szak-

mai tudásnak, a kitarító felkészülésnek volt köszönhető.

A megmérettetés első részében – tételhúzással – a szőlőtermesztés munkálatairól és a borkészítés során adódó feladatokról adtak számot a tanulók. Ehhez a feladathoz minden évben hozzátartozik a traktorvezetés, a permetezőgép használatának bemutatása, a borfejtés és -szűrés.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

A tanterület szőlősorai között, a borpincében és a járványügyi előírásoknak is megfelelően kialakított vizsgahelyszíneken serényen folyt a munka. A diákok gyakorlott mozdulatai elárulták, hogy számukra ezek a tevékenységek már részei a mindennapoknak, ezekkel a feladatokkal legtöbbször a napi munkája során is találkozunk. Néhányuk familiáris hagyományt visz tovább: borászként is a családi vállalkozásban dolgozik majd. De akadnak köztük olyan „első generációsok” is, akik tanulmányaik során kerültek közel ehhez a szakmához, ám ma már a borászatban képzelik el a jövőjüket.

A vizsga második részében az intézmény tizenkét hektáros tanterületén megtermelt szőlőből készült borok – a cerszegi fűszeres, a bianca, a kékfrankos rozé, a

kadarka, a pozsonyi fehér és az ezerjő – bemutatására és kóstoltatására került sor. A diákok által választott fajtából készített bor palackozása, sőt még a címke tervezése is a vizsga része volt.

Bár idén elmaradt a prezentációval támogatott szóbeli számadás, mégis olyan teljes értékű vizsga részesei lehettek egyháznak országos irodája nevelési és oktatási osztályának, valamint az Evangélikus Pedagógiai Intézetnek a jelen lévő munkatársai, amelyben a gyakorlati bemutatót szakmai párbeszéd egészítette ki. A vizsgabizottságtól és az iskola gyakorlott borkóstolóitól folyamatosan érkeztek a szakmai

kérdések, amelyekre a vizsgázók többnyire gyors és határozott válaszokat adtak. Ekkor mutatkozott meg igazán a versenyeken és a valós munkakörülmények között megszerzett tapasztalat, a komplex gyakorlati vizsga teljesítése nem okozott gondot senkinek.

Mindenki sikeres vizsgát tett, a vizsgálónak értékelő szavai után pedig az iskola igazgatója dicsérte – érthető büszkeséggel – a munkát. Szentgyörgyiné Szlovák Mária felhívta a figyelmet arra is, hogy a diákok a vizsga után mindent elraktak, és feltakarították a munkaterületüket. „Úgy vizsgáztak, mint ahogyan dolgoznak: érettek” – summázta véleményét a Kiskőrösi Petőfi Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium igazgatója.

■ BUJDOSÓ ERIKA – LIBOR ERIKA

A kórusok mint a koronavírus szuperterjesztői

Németországban újrainyitottak a templomok, az emberek azonban nem énekelhetnek. Vajon miért volt jelentősége az éneklésnek a vírus terjedésében?

Hollandiában történt a következő eset: március elején, közvetlenül a lezárás előtt, az amszterdami Bach vegyes kar Johann Sebastian Bach *János-passióját* adta elő. Kiderült, hogy már volt koronavírusszal fertőzött tagjuk. Az amatőr kórus százharminc tagja közül százkető lett beteg, beleértve a karmestert és a kísérő zenészeket is – állította a *Trouw* magazin.

Valami hasonló történt az Egyesült Államokban: egy vírusterfőzött kórustag egy két és fél óras próbára ment hatvanegy másik kórustaggal Washingtonban – ötvenkét ember betegedett meg. Három kórházba került, kettő meghalt – jelentette a betegségek megelőzéséért felelős országos központ.

Az események azt mutatják, hogy a kórusban való éneklés a vírus „szuperterjedéséhez” vezethet. Ez az üzenet nyugtalanságot okozott a kórustagok körében – mondta Daphne Wassink, a holland KorenNetwork (kórushálózat) munkatársa:

A FOTÓ FORRÁSA: NRC.NL

„Tagjaink szívesen énekelnének újra június 1-jén. Sokan tétováznak. Érthető, hiszen Hollandiában az amatőr kórusokban éneklő mintegy másfél millió ember túlnyomó része hatvanévesnél idősebb.” Mark Rutte miniszterelnök sajtótájékoztatóján jelezte, hogy csoportokban nem szabad énekelni.

A virológusok még nem biztosak ebben, de úgy tűnik, hogy a koronavírus leginkább viszonylag nagyobb köhögés, tüszentés révén, cseppek útján terjed; a kisebb cseppek másfél méterre is eljut-

hatnak, és akár órákig jelen lehetnek a levegőben. Úgy tűnik, hogy kisebb „cseppadag” nem elegendő ahhoz, hogy valaki megfertőződjön, kivéve, ha nagy esetben kapja a „vírusos párat”, például kórházi helyzetekben. Zárt terekben, ahol sokan együtt énekelnek vagy kiabálnak, az ilyen cseppecskék nagyobb koncentrációban vannak jelen.

Azt javasolják, hogy a templomokban legfeljebb négyfős csoportok énekeljenek. A kutatók jelenlegi tudása szerint kis létszámú kórusban, ha a tagok egymástól másfél méter távolságra állnak, nem veszélyeztetik egymást. Kisebb, rosszul szellőző helyiségben nagyobb a fertőzés kockázata, mint egy nagy, jól szellőztethető teremben. Azt javasolják, hogy rendszeresen tartsanak szünetet, és alaposan szellőztessenek.

Willemijn Mooij, a Holland Bach Társaság igazgatója azt nyilatkozta, hogy szeretnék a tevékenységüket újratekdeni. Egy cég külön maszkokat is kikísérletezett kifejezetten kórustagok számára.

Forrás: Szemlélek.net / Nrc.nl

Megállapodott Kárpátalja új kormányzójával a MÖS

Együtműködési megállapodást írt alá május 21-én Ungváron Lehel László, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet elnök-igazgatója, Olekszij Petrov, a Kárpátalja Megyei Állami Közigazgatási Hivatal új elnöke és Gerevich János, a segélyszervezet ukrainai képviselőjének vezetője. A dokumentum aláírását megelőző megbeszélésen részt vett Petruska István, a járási közigazgatás elnöke is.

A felek az Ökumenikus Segélyszervezet elmúlt évtizedekben végzett ukrainai humanitárius segítségnyújtásáról és a két ország járványhelyzetben kiemelkedő együttműködéséről tanácskoztak. Kárpátalja kormányzója nagy elismeréssel szólt a magyar szervezet munkájáról, különös tekintettel a jelenlegi járványhelyzetben szoros kormányzati együttműködéssel megvalósított segélyprogramokra. Hang-

súlyozták, hogy az együttműködési memorandum új szakaszt nyithat a segélyszervezet Kárpátalján végzett munkájában, miután a segítő tevékenység minden korábbinál szorosabb és gördülékenyebb együttműködésben valósulhat meg.

Az Ökumenikus Segélyszervezet március óta Kárpátalján is jelentős szerepet vállalt: fertőtlenítőszeret, maszkokat, kesztyűket és immunerősítő szereket

adományozott egészségügyi és szociális intézményeknek, valamint magánszemélyeknek, továbbá több ezer élelmiszer- és higiénés csomaggal segítette a lakosságot. A segélyszervezet juttatta el rendeltetési helyére a magyar kormány adományát is: a nagy mennyiségű védőeszközből határon túli kórházak, gyermekkórházak, infektológiai gyógyintézet, kardiológiai intézet, mentőszolgálat, idősotthon, valamint családorvosok részesültek. A következő időszakban a segélyszervezet a járványhelyzettel kapcsolatos humanitárius segítségnyújtás kiszélesítését tervezi Kárpátalján, kiterjesztve Herszon és Zaporizzsja megyére is.

Forrás: Segelyszervezet.hu

Lucas Cranach, a reformáció festője

Animációs kisfilm a Szépművészeti Múzeumban

A Szépművészeti Múzeum gyűjteményei több mint harminc alkotást – festményeket és grafikákat – őriznek az id. Lucas Cranach műhelyében készült több ezer mű közül. Azt azonban talán kevesen tudják: Cranach amellett, hogy kiváló festő volt, rendkívül sokoldalú vállalkozó is, akinek patikája, sőt sörfőzdéje is volt. Nemcsak a 16. század művészetére gyakorolt számottevő hatást, hanem a korszak egyik legfontosabb, világtörténelmi horderejű fordulatában, a reformáció elterjedésében is kulcsfontosságú szerepet játszott. Színes személyiségét és Luther Mártonnal ápolts barátságának jelentőségét a Szépművészeti Múzeum animációs kisfilmében mutatja be.

JELENETKÉP A FILMBŐL

Cranach szűkebb és tágabb környezetének, Wittenbergnek és a német fejedelemségeknek a bemutatásával kezdődik a kisfilm. A művész a wittenbergi fejedelem udvari festőjeként kezdte a pályáját, itt ismerkedett meg Luther Mártonnal is.

Cranach óriási szerepet játszott a protestáns eszmék közérthetővé tételében. Luther tanainak vizuális formába öntésével és bibliafordításának illusztrálásával megszemélt meg határozta a reformáció képi világát. Házi nyomdájában hatalmas mennyiségben nyomtatta a fametszetekkel illusztrált rölapokat, amelyek hamar eljutottak Európa szinte minden pontjára. 1522-ben ő nyomtatta ki először Luther „szeptemberi Bibliáját”. A *Jelenések könyvét* fametszetekkel illusztrálta – ezekből az illusztrációkból a múzeum grafikai gyűjteménye is őriz egy példányt.

Luther és Cranach kapcsolata azonban nem korlátozódott ezekre a feladatokra. Szoros barátságuknak a bizonyítéka, hogy

1525-ben a festő volt a reformátor esküvői tanúja, majd első fiának keresztapja is. Luther „cserébe” Cranach legfiatalabb lányának, Annának a keresztapaságát vállalta el. A festő az ily módon családtaggá vált Luthert, a szüleit és a feleségét is több alkalommal megfestette.

Mai szemmel nézve is megdöbbentően sokféle dolgot csinált Cranach egyszerre: elsősorban festő volt és grafikus, de könyvkiadót és nyomdát is üzemeltetett, kereskedő volt, üzletember és diplomata, ráadásul egy időben ő töltötte be Wittenberg polgármesterének tisztét is. Udvari művészként Európa egyik legproduktívabb és legnagyobb létszámú festőműhelyét vezette, amelyben fiai – Hans és ifj. Lucas – is tanultak és dolgoztak. Ez tehát igazi „nagyvállalat” volt, ahol Cranach egyszerre akár harminchat festősegédet is foglalkoztatott. A műhelyben a mester által létrehozott mintarajzok és sablonok alapján valóságos „sorozatgyártás” folyt.

Cranach sokszor saját magát is „másolta”, egy-egy kompozícióját – például a népszerű *Salomé*t – nagy példányszámban festette meg és variálta. Összesen több mint ötezer mű került ki a műhelyéből, ezekből több mint ezerötven maradt fenn napjainkra.

A film alkotói stábjának egy része 2017-ben fejezte be a reformáció indulásának ötszázadik évfordulójára készült, Luther életéről szóló tízrészes rajzfilmsorozatot, amelyet immár hét különböző nyelvre fordítva oktatási segédanyagként is használnak Európa számos országában. [A DVD-n is megjelent sorozat a Luther Kiadó égisze alatt készült, rendezője az idén januárban elhunyt Richly Zsolt volt. – A szerk.] Bízunk benne, hogy a Lucas Cranach munkásságát bemutató kisfilmjük is hasonlóan hasznos és élvezetes segítség lesz Cranach és Luther életének megismeréséhez.

Forrás: Szépművészeti Múzeum

Lépj a körbe! A debreceni Modern és Kortárs Művészeti Központ (Modern) munkatársai a sárga kör mellé idézetet festettek fel május 16-án a református Nagytemplom előtti Kossuth téren. A művészeti központ kezdeményezésére az önkormányzat új ötlettel színesíti a város kulturális életét, a *Lépj a körbe! Együtt vagyunk Debrecen!* projekt keretében hamarosan az egész várost ellepik a biztonságos távolságban, környezetbarát festékekkel felfestett, néhány hónap alatt az UV-sugárzás hatására lebomló sárga körök. Egy helyszínen három kör van, az egyikben idézet, a másodikban egy QR-kód segítségével leolvasható tartalom, a harmadik körben pedig az előbbi két tartalomhoz fűződő kérdés olvasható.

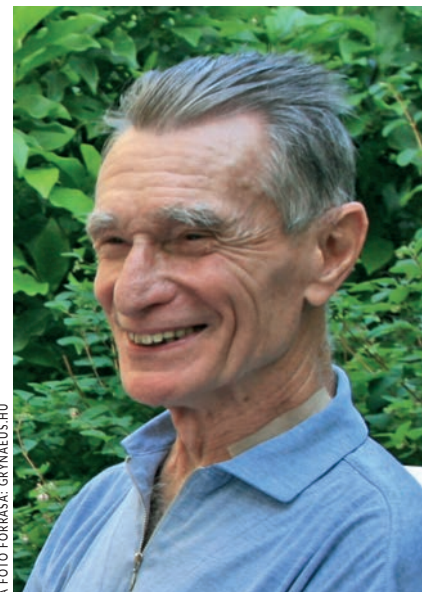
Forrás: MTI

FOTÓ: CZEGLÉDI ZSOLT / MTI

Egy repülőtéri orvos naplójából

Dr. Grynaeus Tamás (1931–2008) pszichiáter-neurológus a budavári evangélikus gyülekezetben nőtt fel, és a haláláig hűséges tagja maradt. Orvosi hivatásából 2001-ben ment nyugdíjba, ezután repülőtéri ügyeletet vállalt az utazók gyógyítása érdekében. Az olvasó ebbéli munkájába nyerhet most betekintést. „Esettanulmányaiból” sugárik keresztény derűje, orvosi leleményessége és mélyről fakadó krisztusi humanizmusa.

A FOTÓ FORRÁSA: GRYNAEUS.HU

Hogy Grynaeus Tamásnak egy-egy bibliai igevers juttatta eszébe praxisának epizódjait, avagy a lejegyzett esetek juttattak eszébe igehelyeket, nem tudhatjuk. Naplójának alább megosztott történeteiben mindkettőre találunk példát.

Isten áldjon meg érte!

A váróteremmel szemben levő táskauzlet fiatal elárúsítója figyelt föl arra, hogy az utasok közt keservesen sír egy másfél éves-forma kisfiú. Ő hívott orvost. Éppen hogy odaértem a repülőgépbe szállás előtt. Megvizsgáltam, elláttam a gyermeket, s az angolt törve beszélő szülőket megnyugtattam, elmondtam nekik a további teendőket. Kérdezték, mivel tartoznak. „A repülőtéri orvosi ellátás ingyenes” – válaszoltam. Csodálkozva néztek rám. „God bless you!” – mondta az apa mélyről jövő hálával. Kevés ilyen gazdag paraszolenciát kaptam életemben.

Az eladónőnek is köszönetet mondtam, pedig mindnyájan csak a kötelességünket teljesítettük.

„Azért tehát ti is, ha teljesítettétek mindazt, amit parancsoltak nektek, mondjátok ezt: *Haszontalan szolgálunk, azt tettük, ami kötelességünk volt.*” (Lk 17,10)

Törölt járat

Mindenórás lengyel fiatalasszony érkezik férjével Horvátországból. Az időjárás miatt gépük nem indulhat tovább. Szállodában helyezik el őket. Másnap reggel indulnának, ehhez kérik az orvosi engedélyt. Az állapotát, tüneteit hősiesen viselő asszony bizonykodik: őket várják Varsóban autóval a reptéren, onnan akár egyenesen a kórházba vihetik, mégiscsak jobb lenne otthon szülni.

Gyors fejszámolás, mennyi a minimális útidő a megérkezésig, majd az orvos dönt: mentőt hív. Alig érnek a közeli budapesti kórházba, megszületik a háromézer-ötszáz grammos „visegrádi gyerek”, aki – stílszerűen – a Róbert, Károly nevet kapta.

„...annak örüljétek, hogy a nevetek fel van írva a mennyben.” (Lk 10,20)

„Elmebeteg” fekete

Nyugtalanul viselkedő, időnként agresszív benyomást keltő fiatalemberhez hívnak az F30-asba, ahol általában menedékjoguk elbírására várnak az utasok. A reptér dolgozói nyugtató tablettát adását ajánlják.

A magas, jó megjelenésű néger fiatalember franciául beszél. Leülök vele egy csendesebb sarokba. Csakhamar kiderül: egyetlen baja, hogy nem tudja, mi történik itt vele. Amit tört franciául elmondtak neki, abból nem értett semmit. Miután felvilágosítottam sorsáról, megnyugodott. Tablettára semmi szükség nem volt. Amikor a barakk valamennyi betegét elláttam, odajött hozzám: „Maradjon még, doki, olyan jó, hogy végre beszélhetek valakivel!”

Jézus mondja: „Bizony mondom nektek, valahányszor megtettétek ezeket akár csak eggyel is az én legkisebb testvéreim közül, velem tettétek meg.” (Mt 25,40)

Glosszológia

F30 – így nevezték a menekültek befogadására váró ideiglenes szállást a repülőtéren egy csendes, fenyőfáktól körülvevett zugában. (Azóta már tágas, szép épület fogadja a rászorultakat!) Itt tartózkodik egy kurd asszony, négy gyermekével. A legidősebb hét éves lehet, a legkisebb még csúszó-mászó korban.

A négy éves kisfiú arca feldagadt a lyses metszőfoga miatt. Sír, lázas. Még tart a fogászati rendelés. Gyors telefon, jön a reptéri mentő. Helyet foglalunk: az anya gyermekével, egy határőr, a sofőr meg én, az ügyeletes orvos. De hogyan fogunk tudni kommunikálni? Én tudok angolul, németül és franciául, de arabul semmit.

És most éljük át a csodát. A határőr felhívja maroktelefonján arabul beszélő barátját. A fogorvosnő elmondja neki magyarul, mit fog csinálni, az arabul tudó barát a kurd édesanyjának továbbadja az orvosnő által mondottakat, az anya pedig megnyugtatta a gyermekét, nem lesz semmi baj. Mindenki érti, mi fog történni. Az orvosnő bravúros mozdulattal eltávolítja a tejfogot, a történetnek vége.

Husadik századi *glosszológia* – „nyelveken szólás” Ferihegyen 1999. április 22-én.

Bonyolult eset

Áldott állapotban levő fiatalasszony fekszik a tranzitváróterem egyik sarkában földre helyezett fekhelyen. Az orvos el látja, tolmács segítségével nyugtatgatja. Négy óra múltán határőrnő kíséri be őt és férjét a rendelőbe. Kihallgatásuk után kiderül, a férje kurd, üldöztetés elől menekül. Embercsempészek „segítségével” jutottak el Albániába, ahol nyolc dollárért kaptak kanadai útlevelet. Erről Ferihegyen kiderült, hogy hamis, nem lehet vele továbbutazni. Legfeljebb vissza Tiranába, ahol kezdődhet minden előlről. A másik lehetőség, hogy menekültstátust kérnek...

A határőr megértő, csendes, feltűnő jóindulattal kezeli a tépelődő házaspár sorát. Mikor az orvos megköszöni gondoskodó szeretetét, csak annyit mond „szé-

gyenkező”, bájos öntudattal: „Én is anya vagyok, kérem...” – A 21. század irgalmas samaritánusa (Lk 10,25–35).

Édesanyám, édesanyám!

Negyven év fölötti asszony érkezik derűsen, frissen New Yorkból. Tovább készül utazni Belgrádba, ám a váróteremben hirtelen rosszul lett. Elsápadt, verejtékezett, erős hasi görcsei lettek. Kínjában kiabált, szinte önkívületi állapotban – hívta édesanyját az anyanyelvén.

Az orvosi adatok, a tünetei nagyon elentmondásosak, félrevezetőek voltak. Szi-

szerb határt, akkor visszatoloncolják őket indulási helyükre, amivel még nehezebb helyzetbe kerülnének. A család egy tagjának vízumára még futná a pénzük, és ha ő eljutna Újvidékre, hozná magával a szükséges anyagiakat, de tizenkét órán belül kellene visszaérnie, ami autóval is szinte lehetetlen és balesetveszélyes.

A határőr merev, a pénztáros úgyszintén. Végül én egészítem ki a pénzüket a szükséges összegre. Az apa áll dermedten, nem tiltakozik, kezemet szorongatja. „Köszönöm” – ismételteti, majd egy óvatlan pillanatban átkarolja nyakamat, és két oldalról megcsókol.

utánozhatatlan hangsúllyal megnyomva a szót megkérdezi: „Gondolja, doktor úr, hogy ezek valamikor is meg fogják hálálni?” Halkan, kicsit szégyenkezve csak ennyit felelek: „Nem azért tettem. De úgy gondolom, hogy ők talán majd szeretni fogják a magyarokat.”

Pista bácsi

Az idős házaspár több mint hétórás repülőút után érkezik meg Torontóból. Sokféle súlyos betegsége miatt már az induló repülőtér orvosa sem akarta engedélyezni Pista bácsi utazását, de ő makacsul kieroitette. Az úton végig szunyókált, nem evett, nem ivott semmit. Mire megérkezett, jártányi ereje sem volt, tolokocsiban hoztuk le a fedélzetről. Nagy nehezen sikerült belediktálni egy kis vizet és az orvosságait. Az injekcióban kapott cukortól kicsit föléledt.

Nem lévén már olyan kétségbeejtő állapotban, a házaspárt átadtuk az időközben megérkezett, aggódó hozzátartozóknak. „Haza akart jönni meghalni” – mondta búcsúzásakor a feleség. Ahogy elnéztem Pista bácsi sápadt, vértelen arcát, gyöngye légzését, erőtlenül lehulló karját, arra gondoltam: rövid időn belül teljesül a kívánsága. Nyugodjék békében, legyen könnyű neki a hazai föld! S aztán: az örök Világosság fényeskedjék néki!

FOTÓ: BUDAPEST AIRPORT

rénázó mentőautó vitte el az egyik közeli pesti kórház sebészeti osztályára. Érdeklődésemre hátborzongató választ kaptam: megrepedt méhen kívüli terhessége volt, csak a gyors műtéti beavatkozás mentette meg az életét, különben rövid időn belül elvérzett volna.

„Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítlak...” (Zsolt 50,15) – biztat az Örökkévaló!

„Szeressétek ellenségeiteket”

Dominika–Amszterdam–Budapest: tizenkét órás repülőúttól elgyötört kislányhoz hívnak. Fáradságán, törődöttségén kívül más baját nem találtam. A délvidéki szerb családdal beszélgetve kiderül a fő baj: nincs elég pénzük a vízumuk kiváltására. Eurót, dollárt, mindent összekeresgélnek, de még így is kevés.

Helyzetük kritikus, mert ha tizenkét órán belül nem tudják átlépni a magyar-

Mindez olyan váratlanul és gyorsan történik, hogy védekezni sincs időm. Nagyon meglepődtem, és szégyelltem magam. Hiába akartam feltűnés nélkül segíteni, az eset híre akaratom ellenére pillanatok alatt elterjedt a határőrségen.

Behemót határőr viszi a családot a vízumkiadó ablakához. Megáll mellettem,

Ezekkel a megtörtént esetekkel adózunk dr. Grynaeus Tamás mélyen hívő, keresztény evangélikus orvos, tudós emlékének, és köszönjük Istennek, hogy közöttünk élt.

■ Az elhunyt jegyzetei alapján sajtó alá rendezte és közzéteszi:

D. SZEBIK IMRE

A budavári evangélikus gyülekezetben dr. Grynaeus Tamás előbb Sréter Ferenc lelkész ifjúsági köréhez tartozott, majd hosszú éveken át az egyházközség másodfelügyelőjeként szolgált. Bibliaolvasó, hitéről tanuskodó keresztyén ember volt. Noha a fasori evangélikus gimnáziumban kitűnően érettségizett, az orvosi egyetemre csak segédmunkásként ledolgozott két esztendő után, 1951-ben vették fel. Az 1956-os forradalomban való részvétele miatt két év börtönbüntetésre ítélték, egyetemi tanulmányait 1964-ben folytathatta. Bár leuveni ösztöndíjat nyert, az útlevelet és a kiutazást megtagadták tőle. Tudományos munkásságát sem ismerték el, noha két alkalommal is benyújtotta – más-más témakörben – nagydoktori disszertációját. Ugyanakkor néprajzi tudományos tevékenységét is számontartják. 2008-ban az Athosz-hegyi Köztársaság területén végzett néprajzi gyűjtőútja során hunyt el. Földi maradványai 2013 óta a Farkasréti temetőben pihennek. „Áldottai vagytok ti az Úrnak...” (Zsolt 115,15a)

Földi búcsú Fülöp Attilától

Életének hetvennyolcadik évében május 9-én elhunyt Fülöp Attila, a Magyar Állami Operaház egykori magánénekese, művészeti titkára és ügyvezető igazgatója – adta hírül közösségi oldalán a Magyar Állami Operaház. Temetése május 22-én 14 órakor volt az Óbudai temetőben.

Fülöp Attila 1942-ben Szombathelyen született evangélikus lelkészcsaládba. Tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetemen végezte, 1966-ban villamosmérnökként diplomázott. Első munkahelye a Magyar Hanglezgyártó Vállalat volt, ahol hangmérnökként dolgozott, ezzel párhuzamosan 1965-től magánúton tanult énekelni – olvasható az Operaház közleményében.

1971-ben ösztöndíjasként került az Operához, majd egy évvel később magánénekes lett. A *Bánk bán* Ottójaként debütált, nem sokkal később énekelte Tamino szerepét *A varázsfuvolában* és *A sevillai bor-*

bély Almaviva grófját, majd a *Hunyadi Lászlóban* V. Lászlót, *A Rajna kincsében* Frohot és később Mímét.

Három évtizedes színpadi karrierje során több tucat emlékezetes lírai- és karaktertenor-alakítás kötődik nevéhez. Rendkívüli muzikalitásával és jellemábrázoló képességével minden feladatot megoldott, repertoárja a preklasszikus szerepektől a kortársakig terjedt.

Magánénekesi karrierje mellett előbb szakszervezeti vezetőként tevékenykedett, majd Szinetár Miklós igazgatása alatt 1996-tól az Opera főtítkára, 2003–2005

A FOTÓ FORRÁSA: PAPÁGENO.HU

között ügyvezető igazgatója volt. Ragyogó diplomáciai érzékkel oldotta meg a legkényesebb ügyeket is. Vitalitása a legutóbbi hónapokban sem hagyta cserben, a közel-múltban még az Budapesti Operabarátok Egyesületének klubdelutánjait vezette, éppen olyan felkészültséggel, lelkesedéssel és humorral, mint korábbi feladatai esetében.

Forrás: Fidelio.hu

Kamerák a tótkomlói temetőben

A tótkomlói evangélikus egyház temetőiben hetek óta dolgoznak. Szpisák Attila lelkész a helyszínen elmondta, az ótemetőben, a katonai parcellában utat építettek, az új sírhelyek kényelmesen megközelíthetővé válnak. Probléma mindenhol a személtelés. Sokszor kéri, a sírok körül ne raktározzanak semmit, elfújja a szél. Használják a hulladékgyűjtőket. Két temetőben tizenkét konténer helyezett már ki, az ótemetőben pedig kamerákat helyeztek el.

FOTÓ: CS. I.

Szpisák Attila lelkész beszámolt a temetőben zajló munkálatokról: „A koszorú- és viráglopásokat, egyéb rongálásokat kívánjuk megakadályozni. A kamerák huszonegy órás őrszolgálatot látnak el, már a bejáratnál is elhelyeztünk ilyen, a temető közepére pedig egy nagy látószögű kerül, ami napi jelentéseket készít. Már történt

rendőrségi feljelentés sírcsokor ellopásának az ügyében, amit a kamera rögzített. Reméljük, a technika jelenléte, segítségé miatt ezek teljesen megszűnnek.”

Az ótemető hátsó parcellájában te-reprende-zést végeztek, elbontottak régen lejárt és lemondott sírhelyeket. A temetkezési cégeket értesítették, hova rakhat-

ják a felesleges földet. A kutak rendben működnek.

Az újtemetőben is végeztek komoly földmunkákat, megtörtént a régi agyarak teljes rehabilitációja. „Remélem, ezzel megszüntettük a személtelhelyezést. Itt is arra kérjük a látogatókat, használják a kukákat. Lakossági személtelhelyezése tilos a temetői konténerekben” – hangsúlyozta Szpisák Attila, majd hozzátette, ebben a temetőben is lesz kamera, s már mutatta is, hova tervezik a kihelyezésüket. Elbontottak régi, meg nem váltott sírhelyeket, legallyazták a fákat, fűvet nyírtak. Nagy Sándor tűzoltóparancsnok és csapata is segített.

„Igyekszünk mindent megtenni, hogy a temető kertben való látogatás megnyugtató érzést nyújtson” – mutatott körbe a lelkész, miközben dolgozók a benőtt sírokat szabadították ki a vadregényes zöldség- és növényzet alól. Elárulta, Tótkomlós neves embereinek a sírjait helyreállítják, keresik a második világháborús katonasírokat is, emlékparcellába helyezik az elhunytakat. Van még tennivalójuk. Nyáron szeretnék a ravatalozó előtti teret is megújítani, ha sikerül forrásokhoz jutni.

■ Cs. I.

Forrás: Beol.hu

Kettős centenárium

A békediktátum aláírása előtti napon alakult meg a Luther-szövetség

A történelmi Magyarország elszakított területein jelentős számú evangélikusság élt, amelynek az életlehetőségei jelentős mértékben szűkültek, sokszor ellehetetlenültek az utódállamokban. A trianoni békeszerződéssel, valamint az ennek hatásával kapcsolatos értékelések és emlékek számbavétele hazánkban ma már „sajtónyilvános” lehetőség. Kevesen tudják azonban, hogy éppen a békeszerződés aláírása előtti napon alakult meg az Országos Luther Szövetség. Az alakuló közgyűlés ezért – a szövetség céljainak és feladatainak rögzítése mellett – a békeszerződés másnap esedékes aláírása elleni kiállítás fórumává is vált.

Majd egyéves előkészítő munka után tartották meg az 1920. június 3-i alakuló ülést. Az alkalmat Hermann Miksa műegyetemi tanár, nemzetgyűlési képviselő nyitotta meg. A szövetség alapítását előkészítő bizottság elterjesztését dr. Rásó Lajos ismertette, majd dr. Scholz Oszkár tett javaslatot az alapszabály elfogadására.

Az Országos Luther Szövetség célját az alapítási jegyzőkönyv így foglalta össze: „A vallásos keresztényi magyar érzés fejlesztése s az országnak erkölcsi és gazdasági téren való újraépítését a többi keresztény felekezetekkel karöltve folytatott céltudatos munkássággal biztosítani, illetve művelni.” A szövetség egyházi elnöke Raffay Sándor bányakerületi püspök, az ügyvezető igazgató Scholz Oszkár lett. Az alapító közgyűlés hangulatát érthetően beárnyékolta a békeszerződés

másnap aláírásának ténye, így az egyesületi célok tárgyalása mellett a felszólalók jelentős terjedelemben adtak hangot ezzel kapcsolatos gondolataiknak is.

A szövetség megalakulása után evangélikus egyházunkban számos hasznos kezdeményezés indult. A szervezet felvállalta a külföldi segélyszállítmányok elosztásának lebonyolítását, a Földművelési Minisztérium támogatásával pedig több településen háziipari (kosárfonó) tanfolyamot indított. A teológusok részére lehetővé tette, hogy – vendéghallgatóként – gazdasági ismereteket sajátítsanak el más egyetemeken. Ekkor körvonalazódott a családi és cselédotthon alapításának terve, és koncepció született gyógynövénygyűjtés és -feldolgozás beindítására. A szövetség – a *Budapesti Evangélikusok Lapja* engedélyének átvál-

Hogyan lábolkunk ki?

A nagy világégés üszke lepte el a magyar földet. Ezeréves hazánkat romjaiból kell ujjaépíteni. Az elkövetkező nehéz idők mindenkitől világos kötelességtudatot, a felelősség átérzését és hű kötelességteljesítést kívánnak.

Krisztusnak lelke nélkül elpusztulunk.

Egyedül az evangéliom isteni hatalma menthet meg bennünket.

Méltán számíthatunk tehát a jóakaratu emberek támogatására azok az intézmények, amelyek az evangéliomi szellem megerősítését, Krisztus ügyének diadalra juttatását tűzték ki célul.

Részlet a *Harangszó* 1920. március 14-én megjelent számából (85. oldal)

lálásával – önálló újság indítását is elhárította, papírhány miatt azonban az első szám csak 1921-ben jelenhetett meg.

A két háború között a szövetség jelentős helyet töltött be az evangélikus közéletben, s az „országos központ” mellett egyházkerületi szerveződések is létrejöttek a helyi egyesületek munkájának koordinálására, illetve támogatására. A második világháború után azonban az egyházak közéleti szerepvállalásának visszaszorítására törekvő kommunisták az országos szövetséget és a helyi szervezeteket is megszüntették.

A félreértések elkerülése végett fontos tisztázni, hogy az 1991 októberében alakult és napjainkban is aktívan működő Magyarországi Luther Szövetség nem a „néhai” Országos Luther Szövetséget, sokkal inkább az 1886-ban alapított Luther Társaságot tekinti jogelődjének, amely szintén Luther Márton életművének gondozását tekintette alapvető feladatának (első elnöke dr. Hunfalvy Pál, a Magyar Tudományos Akadémia tagja volt). Mint láttuk, az Országos Luther Szövetség alapítói száz évvel ezelőtt ugyanakkor – a trianoni trauma árnyékában – jóval sokrétűbb szolgálatra vállalkoztak, és szolgálatukban majd három évtizeden át hűségesen helyt is álltak.

■ ZSUGYEL JÁNOS

Raffay Sándor püspök felszólalása az Országos Luther Szövetség 1920. június 3-i alakuló ülésén (részlet):

„...nem szervezetet akarunk teremteni szervezet mellett, mert szervezett életet teremteni nem lehet. Maga az élet élő szervezet öntudatos munkássága, s nekünk éppen ezt az öntudatos munkát kell a meglévő szervezetekbe beletenni, hogy megküzdjünk a ránk váró feladatokkal. Az evangélikus szövetség: az evangélium realizálása. Eddig az evangéliumhoz való hűség, öröklött ragaszkodás, a múlt öröksége, szent hagyomány, az evangélium megismert igazságainak szövete tartott össze bennünket. Sajnos az evangélium világosságát az élet terén sokszor felcseréltük más, hamis világossággal, amelyet emberi bölcsesség állított a lelkünk elé; imbolygó lidércfény volt, melynek nem volt igazi fénye, állandó világossága, célkitűző ereje. Mohósággal követtük a csinált fényt, mely ingoványra csalt, felemészttette nyugalmunkat, jövőnk reménységét. Ekkor ötlött lelkünkbe az a gondolat, hogy nekünk, evangélikusoknak nem az a hivatásunk, hogy öröklött szent hagyományokat konzerváljunk, hanem hogy az evangélium igazságait először a saját, azután a társadalom életében megvalósítsuk. Ez a gondolat volt az evangélikus szövetség keletkezésének az alapja.”

Emelkedő támogatás a kistelepüléseken szolgáló lelkészeknek

Két lépésben, júniustól és jövő januártól megduplázódik a kistelepüléseken szolgáló lelkészek, papok, rabbik kiegészítő jövedelempléka – közölte Balog Zoltán társadalmi ügyekért felelős miniszterelnöki biztos május 29-én Budapesten.

Az eddig 2,6 milliárd forintos támogatás június 1-jétől hatvan százalékkal, 2021. január 1-jétől újabb negyven százalékkal emelkedik. A támogatásra idén plusz 1,6 milliárd forintot, jövőre összesen 5,2 milliárd forintot fordít a kormány. Négyezer lelkész, pap, rabbi jövedelme növekszik ezáltal.

Gulyás Gergely Miniszterelnökség vezető miniszter úgy fogalmazott,

hogy a járvány az egyházközségek működésében is nehézséget okozott, és a legnehezebb helyzetben a kisebb egyházközségek voltak, ezért is van szükség a segítségnyújtásra.

Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára azt mondta: a vidéki lelkészek támogatásáról hozott döntés után várhatóan a jövő héten dönt a kormány a külhonban szolgálatot teljesítő papok, lelkészek jövedelemplékáinak emeléséről is. Az államtitkár egyúttal megköszönte az egyházi sajtó képviselőinek az elmúlt időszakban végzett munkájukat.

EvÉlet-infó

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikuselet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Megbízott felelős szerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

FÜLLER TÍMEA – Gyermekeknek (f.timea.71@gmail.com),

TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu),

DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate (ezsu@lutheran.hu),

MÁNYOKI JÁNOS – Thesaurus (janos.manyoki@lutheran.hu),

STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA – Tallózó (evtallozo@gmail.com)

- Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518
- Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó igazgatója (balint.antal@lutheran.hu)
- Nyomdai előállítás: *MondAt Kft.* (2600 Vác, Nádas utca 2.) • www.mondat.hu Felelős vezető: NAGY LÁSZLÓ
- Árusítja a kiadó.
- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.
- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302
- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft (195 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.
- Beküldött kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.
- Címlapfotó: MAGYARI MÁRTON

ORATIO OECUMENICA

Áldunk téged, mennyei Atyánk, hűségedért, amelyet Krisztusban, a te Fiadban erősítettél meg közöttünk. Hálát adunk igédért, amely által újra és újra szólsz hozzánk, hogy mi is a tőled kapott élettel szóljunk és munkálkodjunk.

Köszönjük a te elhívott népedet, amely szerte a világban láthatatlan egységben és engedelmisségben szolgálja akarodat. Jó naponta izlelgetni azt a célt is, amelyet Krisztusban elkészítettél, hogy oda egykor ígéreted szerint megérkezhessünk. Segíts nekünk, hogy a te hitedet higgyük, a te akarodat akarjuk, hogy általad megálljunk a nehéz próbákban.

Eléd visszük a magyar népet is örömeivel, fájdalmaival és küzdelmeivel. Te vezess minket, és mutass utat vezetőinknek bölcsességeddel, hogy a többi néppel együtt meglássuk azt az utat, amely összhangban van a te jóakarattal. Világosságod által indítva segíts minket igazságodra és törvényedre tekintve tervezni és végrehajtani a ránk váró napi feladatokat.

Hálás szívvel köszönjük a minket körülvevő teremtett világot. Segíts újra felfedezni alkotásaidban is gondoskodó atyai szereteted mélységét.

Eléd visszük embertársainkat, közel és távol lévő szeretteinket. Te látod legjobban, hogy ki hol tart a hitbeli növekedésben. Te látod a valódi szükségeket, a vigasz után kiáltó szomorúságot. A Szentlélek által vezess minden embert az evangéliumhoz, hogy a kellő időben átvehessük azt, ami Krisztusban már teljesen kész.

Eléd visszük saját magunkat is, hogy ne a jó vagy rossz körülmények irányítsanak bennünket, hanem a te igéd. Segíts minket, hogy lássuk, amit látni kell, halljuk, amit hallani kell, hogy megtaláljuk örömünket és szolgálatunkat. Így erősíts és vezess minket, Atya, Fiú, Szentlélek Isten, aki a dicsőség örökkön örökké. Ámen.

Szentháromság ünnepe utáni 1. vasárnap

Ez 2,1–8a(8b–10)

Lehetséges küldetés

Gyakran látható nyitójelenet egy-egy film kezdetén, hogy a főhős, aki amúgy magát sok mindenre alkalmatlannak érzi, kap egy egészen lehetetlen feladatot, teljesíthetetlen küldetést. Ha ismerjük a rendezőt, a korábbi hasonló alkotásait, akár kényelmesen hátra is dőlhetünk, mert tudjuk, a lehetetlen a film alatt – fordulatokkal ugyan, de – lehetségessé válik, a küldetés pedig teljesítve lesz. Izgalom talán csak abban van a történet fonalát tekintve, hogy milyen módokon szembesül végül a főhős képességeinek határaival és azzal, hogy képes átlépni őket.

Megszólítás. Vajon mi érezzük-e azokat a pillanatokat, amikor Isten minket szólít meg, és küld el egy feladatra, a neki való szolgálatra? Nem kell nagy dolgokra gondolnunk, egészen hétköznapi pillanat is lehet ilyen. De könnyen elszalaszthatjuk az alkalmat, ha mindig csak a komfortzónánkon belül gondolkodunk, és mindenképp abban szeretnénk maradni.

Ezékielnek engedelmessé kellett lennie egy engedetlen nép körében. Hűségére volt építve Isten megbízása, miközben hűtlen nép vette körül. Sokunkat megriaszt egy ennyire lehetetlen látszó feladat, és könnyen vitába szállnánk a megbízóval, miért minket gondol alkalmasnak rá. Ezékiel vállalja sorsát, küldetését, és Isten szavát hirdeti, noha már a megbízáskor sem kap reményt arra, hogy sikeres lehet.

Isten útjai. Izrael hűtlensége és engedetlensége láttán bennünk megfogalmazódhat a kérdés: Miért nem hagyja népét a maga sorsára Isten? Miért küld akkor is prófétát, ha a nép engedetlen, tehát szembefordult és szemben áll az ő akaratával? Ezékiel nem teszi fel ezeket a kérdéseket. Lélek árasztja el, talpra áll, és elvégzi a rábízott feladatot.

Ha filmen látnánk, talán csóválnánk is a fejünket, mondván: nem reális, hogy valaki ilyen elszántsággal fogjon neki a lehetetlennek. Jónásban jobban magunkra ismerünk a próféta sorsokat vizsgálva: ő megrettent a feladattól, és sokáig nem kívánta feladni a biztonságos életét.

Ami lehetséges. Kizökkent világunkban egyre nehezebb megőriznünk magunkat a biztonságos környezetben. Koronavírus és emberi gyengeségből fakadó bántások támadnak kényelmes mindennapjainkban, Istennek az utunkat kijelölő szavát is nehéz meghallanunk és követnünk. Pedig nem a lehetlent várja tőlünk sem, hanem azt, amire ő maga képessé tud tenni minket.

A gyors és látványos sikereket elismerő világban – éppúgy, mint egykor Izraelben – az isteni akarat teljesítése nem vonzó. Mégis van miért nekivágni erőtlenül is, mert nem lehetetlen a küldetés. Életünk rendezője pontosan tudja, hogyan vezet át minket félelmeken és próbatételeken az üdvösség útján az örök élet ajándékához. Ezen az úton pedig Ezékiellel együtt is hirdethetjük Isten akaratát és hatalmát, amely minket is megragad, formál, vezet.

■ PELIKÁN ANDRÁS

Imádkozzunk! *Mennyei Atyánk! Könnyen megrettenünk attól, amit nekünk szánsz, féltve kényelmünket, megszokásainkat. Növeld hitünket, hogy mindig bízni tudjunk a tőled jövő szavak erejében. Köszönjük, hogy terved van velünk, és képessé teszel minket a lehetetlenre is. Add, hogy sosem a jelen könnyű dicsfényét keressük, hanem mindig a te örök dicsőséged fényét. Erősíts minket, légy velünk, áldd meg szolgáló életünket! Amen.*

EZEKIEL PRÓFÉTA KÜLDETÉST KAP ISTENTŐL - FRANS VAN BLEISWYCK METSZETE (1732)

Isten próféta megbízásai nemegyszer ugyanebbe a kategóriába sorolhatók. A prófétajelölt hiába érzi magát akár alkalmatlannak is, megkapja a megbízást, és fordulatok között végül teljesíti is, noha időnként egészen lehetetlennek látszik a feladat. Ezen történetek „rendezőjét” ismerve is biztosak lehetünk a küldetés célja, eredménye felől.

Ezékiel sorsa is illik ebbe a sorba, noha az ő élete egészen nehéz szolgálattal kellett, hogy teljen, és a beteljesedés nem is élete során történt meg, csak jóval később. Isten dicsősége mégis meg tudott mutatkozni az ő szolgálatán keresztül is.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (június 14.) *Legyetek tehát Isten követői mint szeretett gyermekei, és éljétek szeretetben, ahogyan Krisztus is szeretett minket...* Ef 5,1-2 (Zsolt 8,7; Lk 16,19-31; 1Jn 4,[13-16a]16b-21; Zsolt 132) „Anyá, milyen színű a szeretet?” „Piros!” – vágom rá gondolkodás nélkül. „Piros, mint a stoptábla?” Igen, mint a stoptábla meg mint a szívecske, amit múltkor rajzoltál nekem. Van, hogy szívecske, van, hogy stoptábla. Van, amikor ad, ajándékoz, van, amikor pont az a szeretet, hogy valamit nem tesz meg. Nem irigykedik, nem kérkedik, mindent eltűr, mindent remél – mondja Pál szeretethimnusz. Krisztus élte elénk ezt a szeretetet így: igenekkel és nemekkel, hogy mi is továbbadjuk egymásnak irgalomban, szóban, tettben, hol átadva szívünket, hol éppen azzal, hogy meglátjuk a szeretet stoptábláját.

Hétfő (június 15.) *Mert tudjuk, hogy aki feltámasztotta az Úr Jézust, az Jézussal együtt minket is feltámaszt...* 2Kor 4,14 (Ézs 26,19a; ApCsel 4,[1-3]8-21; 1Kir 3,1-15) „Mennyivel egyszerűbb lenne csupán a lélek feltámasztásában hinni!” – hangzott el gimnazistákkal beszélgetve. Kereszténységünk egyik legnehezebben elfogadható igazsága a test feltámasztása. Pedig ahogyan test és lélek elválaszthatatlan az „én”-től ezen a földön, a feltámasztásban is szerepet játszik majd a test. Erre pedig Jézus feltámasztása a példánk. Az ő megdicsőült új teste támpont lehet az ember feltámasztásával kapcsolatban is. Eljön a nap, amikor „megdicsőült új testben / Jóságod áldom szüntelen. / Erre se gíts, / Én Istenem...” (EÉ 362,3)

Kedd (június 16.) *Ha ti megtartjátok az én ígémet, valóban tanítványaim vagytok...* Jn 8,31b (Jer 2,17; 2Kor 1,23-2,4; 1Kir 3,16-28) Ki a jó tanítvány? Aki érdeklődve hallgat, aktív az órán, megérti a tananyagot, és az elméletet alkalmazni is képes. Nemcsak a matematikai képletet ismeri, hanem meg is tudja vele oldani a feladatot. Nemcsak kívülről tudja a helyesírási szabályt, hanem írás közben használja is. Jézus tanítványaként pedig nemcsak elméleti tudás számára Jézus szava, hanem kitartó gyakorlással belső szabállyá vált életfolytatás is. Isten ígéje a kezünkben van. Gyakoroljuk már?

Szerda (június 17.) *Szolgáljatok az Úrnak örömmel, vigadozva járuljatok színe elé!* Zsolt 100,2 (Kol 1,12; Ez 3,22-27; 1Kir 5,1-14) Amikor a helyünkön vagyunk, amikor azt tesszük, amit helyettünk senki más nem tud elvégezni, mert a Teremtő egyedileg, személyre szabottan ránk bízta – ez az Úrnak való szolgálat. Sokszor örömteli, lelkesítő, máskor meg nem könnyű. De ha időről időre a színe elé visszük hétköznapi szolgálatunkat,

életünket, akkor újra és újra feltölt bennünket, megújítja lelkesedésünket, akkor vigadozva kezdetjük, végezhetjük mindazt, amit ránk bízott, amivel neki szolgálunk.

Csütörtök (június 18.) *A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés.* Zsid 11,1 (1Móz 6,22; Jn 21,15-19; 1Kir 5,15-32) Tamás annak ellenére, hogy a „hitetlen” állandó jelző kapcsolódik a nevéhez, mégis hitteles. Ő az, aki nem hitt a tanítványoknak, amikor azt mondták neki Jézus feltámasztása után: „Láttuk az Urat.” (Jn 20,25a) Ő az, aki saját maga akart megbizonyosodni, aki a mélyükre akart látni a dolgoknak. A hit a nem látható dolgok felőli meggyőződés, ugyanakkor megtapasztalás nélkül mégsem lesz élő, csupán hagyománykövetés, megszokás, elvárásoknak való megfelelés. A hit nem lát, de érez és tapasztal, és így válik a Szentlélek meggyőző erejével valódivá, hitelessé.

Péntek (június 19.) *Így szól az Úr: Bölccsé teszlek, és megtanítalak, melyik úton kell járnod.* Zsolt 32,8a (Ef 5,17; Jer 20,7-11; 1Kir 6,1-14) Gyakran hallunk ma a „lifelong learning”-ről, az élethosszig való tanulásról. Annyira gyorsan változik a világ: szakmák tűnnek el, és újak keletkeznek, megváltozott körülmények között kell helytállnia az embernek, tehát jó, ha készen van arra, hogy újat tanuljon, képezze magát, fejlődjön. A keresztény élet pedig igazán „lifelong learning”, hiszen az a bölcsesség, amely az életúton a döntésekhez, az életvezetéshez szükséges, nem szerezhető meg egyszer s mindenkorra, hanem egy életen keresztül tartó istenkapcsolatból, az Istennel való folyamatos kommunikációból táplálkozik. Ő tesz bölccsé, ő tanít, mi pedig egy életen keresztül tartó tanulásban figyelhetünk szavára.

Szombat (június 20.) *[Az Úr] munkája fenséges és ékes, igazsága örökre megmarad.* Zsolt 111,3 (2Tim 2,19b; Jón 1,1-16; 1Kir 8,1-14) „Elmúlik.” A történet szerint ezt a szót véste az indiai bölcs a hercegnő gyűrűjébe, hogy a szomorú napokon vigasztalja, a nehéz helyzetekben bátorítsa, a boldog időszakokban pedig óvatosságra intse. Földi életünk eseményeiben valóban vigasztaló, bátorító, óvatosságra intő lehet az, ha tudjuk, elmúlik. Még vigasztalóbb azonban annak tudata, hogy van, ami ennek a világnak mulandósága ellenére is örök: Isten munkája, az ő igazsága, vigasztalása, bátorítása, szeretetelli intése, hozzánk való hűsége. „Csak egy nem érhet véget: / Az Úr kegyelme megmarad.” (EÉ 45,3) Legyen ez az „örök” a mi vigasztalásunk!

■ ZSUGYEL-KLENOVICS KATALIN

Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

A LUTHER KIADÓ ÚJDONSÁGAI

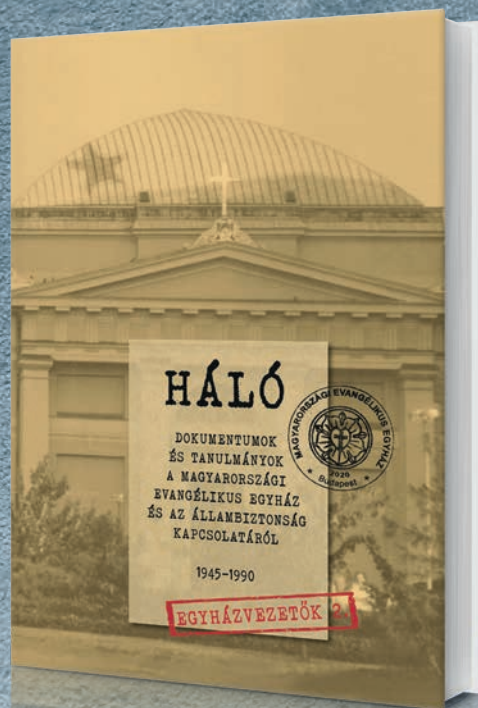
HÁLÓ 3.

DOKUMENTUMOK ÉS TANULMÁNYOK
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
ÉS AZ ÁLLAMBIZTONSÁG KAPCSOLATÁRÓL

1945-1990

EGYHÁZVEZETŐK 2.

Újabb fejezetek a magyar állambiztonság és
az evangélikus egyház kapcsolatából

4990 Ft

2020 az úrvacsora éve a Magyarországi Evangélikus Egyházban, s Prodán Márta könyve közösségbe hív az Úr asztalánál történő találkozáshoz – a fizikai távolság ellenére is.

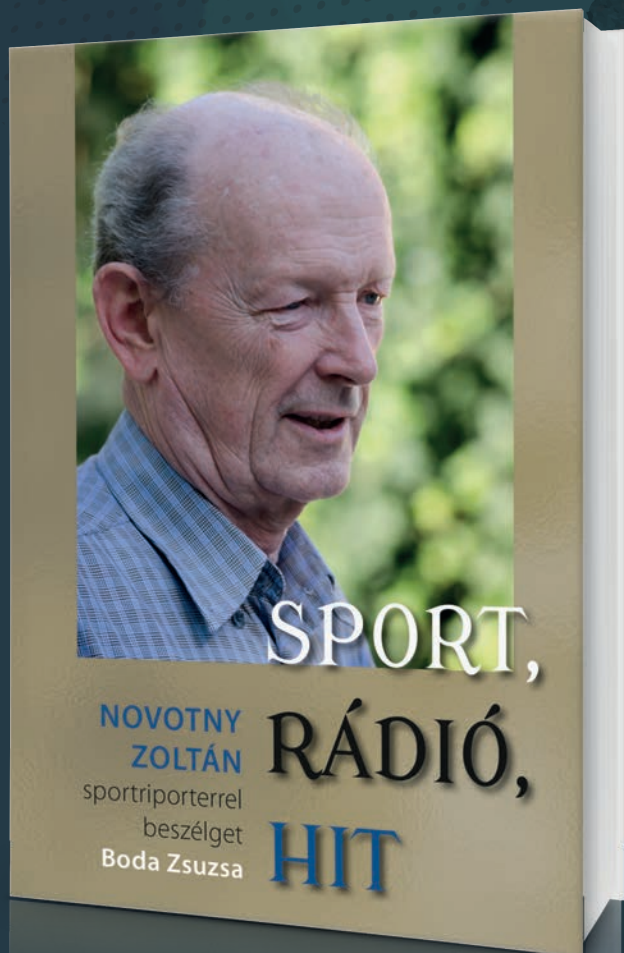
PRODÁN MÁRTA
Egy asztalnál a világ

1800 Ft

KÖNYVEINK MEGRENDELHETŐK
A BOLT.LUTHERKIADO.HU OLDALON.

A LUTHER KIADÓ ÚJDONSÁGA

3200 Ft

13 nyári olimpia,
több ezer sport-
közvetítés,
páratlan életút.

KÖNYVEINK MEGRENDELHETŐK A BOLT.LUTHERKIADO.HU OLDALON.

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között.
bolt.lutherkiado.hu • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518
Levezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.